

Narodna štampa mesečno 30 Din, za
posredstvo 40 Din.

Uredništvo:
Liubljana, Kneževa ulica 5. Telefon 100.
3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 12. Telefon
št. 440.
Celje: Kocanova ul. 2. Telefon 100. 198.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglas po tarifi.

JUTRO

Upraviteljski kabinet, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Ispravitelj oddelka: Liubljana, Prešernov
ulica 4. Telefon št. 4492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 12. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Računalni pri pošti št. 44. Savodih, Liubljana
št. 11. 342; Praga št. 78. 100; Wina
Nr. 105.241.

Liubljana, 2. novembra.

Že so prihajala poročila, da je doživel voditelj nemških nacionalcev Hugenberg popoln polom s svojim manevrom, ki naj onemogoči izvedbo Youngovega načrta in s tem ugonobi dosežke dosegene uspehe v politiki pomirjenja in sprave med Nemčijo in Francijo. Končno štetje pa je le pokazalo, da je bil ta optimizem nekoliko pretiran. Predlog zakonskega načrta, ki zahteva uradno zanikanje nemške krivde na svetovni vojni, takojšnjo in brezpogojno izpraznitve Porenja in saarske kotline, odklonitev slehernih novih obveznosti Nemčije, izvirajočih iz njene odgovornosti za vojno ter obtožbo vseh ministrov, ki bi podpisali kako tako obveznost, do vendarle prišel pred parlament. Če ga ta odkloni — kar je seveda toliko kot gotovo — pride do plebiscita. Hugenberg je torej le dosegel svoj glavni namen. Mogel bo rovtati še nadalje proti politiki, ki jo je uvedel dr. Stresemann, in držati še nekaj tednov nemško ljudstvo v razburjenju s svojo kampanjo. O končni usodi plebiscitne akcije pa si najbrž niti sam ne dela nikakih iluzij.

V resnici tistih borih par tisoč podpisov preko najnižjega števila, ki je potrebno, da se mora parlament pečati z ljudsko iniciativo, ne dela Hugenberg posebnih slavi. Velikanska kampanja z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi bi že morala prinesiti večji uspeh, če naj bi bil nujen izid učinkovit in če naj bi izzval strah pri nasprotnikih. Za plebiscit se pogajanja ne samo nemška nacionalna stranka, marveč tudi Hitlerjevi fašistični narodni socialisti, Stahlhelm in razne manjše frakcije, ponekod celo tudi gospodarska stranka. Sami nacionalci so dobili pri zadnjih parlamentarnih volitvah čez 4 milijone glasov, z ostalimi sedanjimi zavezniki pa daleko nad 6 milijonov. Zda pa so vsi skupaj kljub neverjetno razbičanim strastem in sijajno izvedeni organizaciji dosegli komaj 4 milijone.

To ne pomeni nič manj kot da nemško-nacionalni volilci ne ubogajo več slepo svojega voditelja in da jih ena tretjina ne odobrava njegove kampanje. Prav za prav še več! Slaba udeležba pri podpisovanju kaže na to, da začenjajo v Nemčiji misliti celo oni krogi, ki so se dosedaj dali voditi le od slepega sovraštva in maščevalnosti. Nič v Nemčiji ne more resno pričakovati, da se bo posrečilo zbrati 20 milijonov volilcev, kolikor jih je potrebno, da postane Hugenbergov načrt zakon. Vsi nemški nacionalci bi mogli mirno podpisati »Volksbegehren« in vendar bi končno stvar padla v vodo. Če tega niso storili, je pač dokaz, da so pustili Hugenberg na cedilu celo pri taki eminentno prestižni preizkušnji.

Izkazalo se je, da ogromna večina nemškega naroda vendarle pravilno ceni prednosti, ki jih nudi Youngova reparacijski načrt napram Dawesovemu, in da ne mara iz slepe strasti zavirati predčasne izpraznitve Porenja. Hugenbergovi katastrofalni politiki prednostno stavlja realistično politiko, ki jo je začel pokojni Stresemann in ki jo tudi sedanja demokratična vlada namerava nadaljevati.

Pyrrhova zmaga Hugenbergova pa se sme po pravici smatrati tudi za osebni neuspeh vsemogočnega časopisnega magnata in diktatorja nemške nacionalne stranke. Hugenberg je obljubljal poživljenje in okrepitev reakcionarnih in fašističnih vrst. Dosegel je nasprotno. V lastnih krogih se je pojavil odpor proti njegovim maniram. Ne bo zmote, če domnevamo, da je tista 2 milijona volilcev, na katere je računjal, pa so ga pustili na cedilu, iskati baš pri nacionalcih in ne morda pri Hitlerjevcih. Če ne bi demokratično časopisje napravilo napake in proti koncu napovedovalo, da Hugenberg ne bo spravil skupaj niti predpisane desetine podpisov vseh volilcev, marveč bi se omejeval na trditve, da se bodo vrste njegovih pristašev ob tej veliki preizkušnji znatno skrčile, bi bil danes Hugenberg osramočen in ponižan v očeh vse nemške javnosti. Seveda pa tudi ta zmota ne more izpremeniti dognanega dejstva, da je ostala ogromna večina nemškega naroda hladna napram nacionalistični gonji in da ji ne slede več z enako vnemo niti dosedanj zanesljivi pristaši.

Pomirjenje na Poljskem

Varšava, 2. novembra AA. Včerajšnji dan je potekel mirno. Ogromne množice so se napobile na grobove svojih raiških in v cerkev. V nekem predmestnem okraju je prišlo do spora in pretepa med dvema skupinama socialistov.

Varšava, 2. novembra AA. Po predvečernejšem razburjenju je bilo včeraj v kuloirih parlamenta mirno. Večina poslancev je odpovala zaradi praznikov domov. Predsednik vlade Svitalski je že okrevljal in je včeraj posetil predsednika republike Mościckiego in maršala Piłsudskiego, s katerimi je razpravljala o poslednjih dogodkih v parlamentu.

Nov veleizdajniški proces v Italiji?

Podrobnosti o aretacijah v Trstu — Usoda aretirancev ni znana — Možnost novega procesa

Reka, 2. novembra. AA. V sredo 30. oktobra je bilo v Trstu aretiranih več naših sorojakov. Prvi je bil ob 7. zjutraj proglašen za aretirane v svojem stanovanju Ivanuša, vodja pisarne odvetnika dr. Vratovića, nakar je bil ob 10. aretirani tudi dr. Vratović. Aretiranca sta bila po vsej priliki pritvorjena v kakem tržaškem zaporu, vendar se njuna točna usoda ni mogla včeraj izvedeti niti od sorodnikov, ki so jima nosili hrano. Ni izključeno, da sta bila že prepeljana v Rim pred tamošnje izredno državno sodišče. Obadva sta bila ugledna istrska Hrvata in člana razpuščenega političnega društva. Dr. Vratović je bil predsednik tega društva, a Ivanuša tajnik. Domneva se, da je njuna aretacija v zvezi s procesom proti Vladimiru Gortanu in tovarišem. Po eni verziji so italijanske oblasti našle v priporočnem pismu na Vladimiru Gortanu, ki je kakor znano, služilo italijanskim oblastem, da so proti Gortanu uperile veleizdajniški proces, tudi njuni imeni. Nadalje je znano, da je bila aretirana gdč. Vatrovec, zaročenka nekega Viteza, ki je po trditvi italijan-

skih oblastev pobegnil v Jugoslavijo in stopil tu v državno službo. Pravi razlogi teh aretacij še niso znani. Ni izključeno, da hočejo italijanska oblastva uprizoriti novo razpravo pred posebnim sodiščem za zaščito države, s katero naj se nadaljuje in upraviči proces, ki se je končal z ustrelitvijo Vladimiru Gortanu.

Trst, 2. novembra. d. Italijanski listi še vedno ne smejo ničesar poročati o najnovejših aretacijah Jugoslovenov v Juljski Krajini. V privatnih razgovorih izjavljajo fašistični voditelji, da so poročila jugoslovenskih listov o več sto aretiranih močno pretirana in da gre le za kakih deset ljudi. Kljub tem demantijem se po mestu z vsoto gotovostjo zatrdjuje, da je bilo v Trstu in drugod po Juljski Krajini aretiranih okrog tri sto Hrvatov in Slovencev.

Na vprašanja, zakaj so bile aretacije izvršene, odgovarjajo ugledni fašisti, da so aretiranci veleizdajalci. Podrobnosti nočejo in pa ne morejo povedati. Ravno tako ne vedo ali nočejo vedeti, kje so aretiranci zaprti.

Druga faza naših pogajanj z Bolgarijo

Jugoslavija je potrdila pirotske protokole — Mešana komisija se sestane 15. novembra — Nov dokaz naše spraviivosti

Sofija, 2. novembra AA. Bolgarska brozajna agencija poroča: Opolnomočeni jugoslovenski minister je sporočil zastopniku ministra zunanjih zadev, da je jugoslovenska vlada potrdila protokole pirotskih konvencij in da predlaga, naj v njih predvideni ukrepi stopijo v veljavo 5. novembra in naj se 15. novembra sestane mešana komisija, kar je takisto predvideno v protokolih o teh pogajanjih. Bolgarska vlada soglašala s temi predlogi in je pozvala bolgarska oblastva, naj stopijo v stike z jugoslovenskimi, tako da bi mogli ti ukrepi stopiti brez zadržkov 5. novembra v veljavo. Mešana komisija se bo sestala 15. novembra v Sofiji.

Beograd, 2. novembra p. Z merodajnega mesta je dobil vaš poročevalec naslednje informacije:

Naša vlada je stavila pred par dnevi bolgarski vladi predlog, naj bi se tako zване pirotske konvencije v smislu svoječasnega dogovora uveljavile, počevši od 5. novembra za dobo 3 mesecev. V tem razdobju naj bi se rešila vsa ostala, doslej še nerešena vprašanja. Tozadevna mešana

komisija naj bi se sestala 15. t. m. Bolgarska vlada je nato obvestila našo vlado, da sprejme ta predlog ter je snoči izdala tudi službeni komunikacijo.

Naša vlada je s tem predlogom ponovno dokazala, da ima resno voljo in da ji je mnogo lažje na tem, da pride do ureditve odnosov z Bolgarijo in da se končno ustvarijo zares korektni sosednji odnosi in namirni mir in red na jugoslovensko-bolgarski meji.

V svrhu rešitve onih vprašanj, ki jih pirotski protokoli ne obsegajo (to je zlasti vprašanje nevtralne cone, likvidacija dvo-lastniških posestev itd.) bosta obe vladi imenovali posebno delegacijo, ki se bosta sestali 15. t. m. v Sofiji. Obe delegaciji bosta gledali na razpoložnost vprašanj, ki se bodo obravnavala, precej številni. Glavna važnost se bo polagala na ojačanje javne važnosti na meji. Zdi se, da sedaj tudi bolgarska vlada ni več tako nenaklonjena osnovanju nevtralne obmeine cone in da bo končno tudi gledala na to, ki predstavljajo edino stvarno garancijo za red in mir na meji, prišlo do sporazuma.

Pot generalnega tajnika Društva narodov

Važna avdienca sira Drummonda pri papežu — Vatikan in Društvo narodov — Drummondov prihod v Jugoslavijo

Pariz, 2. novembra. r. Agence Havas poroča iz Rima, da so v tamošnjih krogih razširjene verzije, da so razgovori med papežem in generalnim tajnikom g. Drummondom v zvezi z dogodki v Palestini in v gotovi meri tudi z angleško politiko na Malti.

Beograd, 2. novembra. r. »Politika« poroča iz Rima: Včeraj je papež sprejel v posebni avdienci generalnega tajnika Društva narodov sira Drummonda. Avdienca se je vršila v papeževi privatni biblioteki v vatikanski palači. Trajala je tričetrt ure. Po zatirjevanju s poučenega mesta, se je razgovor tikal vseh vprašanj, ki so v zvezi z Društvom narodov. Papež se zelo zanima za delovanje te najvišje mednarodne institucije in je pred svojo izvolitvijo za papeža kot papeški nuncij v Poljski mnogo storil za Društvo narodov. Generalni tajnik gosp. Drummond je pri tej priliki baje pozval papeža, naj vatikanska država vstopi v Društvo narodov. Po drugih verzijah želi Društvo narodov, da bi prevzel papež posredo-

valno akcijo za rešitev še visejih vprašanj med Italijo in Jugoslavijo, ker je papež v dobrih odnosih z obojema državama.

Po avdienci v Vatikanu je gosp. Drummond posetil državnega tajnika kardinala Gasparrija, s katerim je ostal v razgovoru 20 minut. To je bil že drugi obisk gosp. Drummonda pri Gasparriju. Zaradi tega so se tudi razširile verzije, da so ti obiski velike politične važnosti.

Rim, 2. novembra. AA. Gosp. Drummond je snoči odpotoval iz Rima v Beograd.

Liubljana, 2. novembra. r. Na potu v Beograd je z nocošnjim ekspresom ob 23.53 potoval skozi Liubljano generalni tajnik Društva narodov gosp. Erick Drummond, ki bo ostal več dni v naši državi. V Beogradu se bo mudil dva dni ter bo pri tej priliki sprejel tudi v posebni avdienci pri kralju. Iz Beograda bo potoval preko Sarajeva v Dubrovnik in od tam vzdolž jadranske obale le. Trsta, odkoder se bo vrnil nazaj v Zenevo.

Len odmev ilirskih slavnosti

Zagreb, 2. nov. n. Povodom včerajšnje svečanosti na grobovih v svetovni vojni padlih vojakov je imel med drugim daljši govor tudi francoski konzul g. Boissier, ki je izrazil simpatije francoskega naroda do Jugoslavije in se zlasti zahvaljeval za čast, ki jo ob vsaki priliki izkazuje francoskim vojakom jugoslovenska vojska, po vsem svetu znana kot najhrabreja med hrabriimi. V svojem govoru je omenil tudi nedavno svečanost odkritja spomenika Hribe v Ljubljani, ki je bila združena z ginitivno manifestacijo jugoslovensko-francoskega prijateljstva.

Samomor davčnega uradnika

Subotica, 2. novembra. n. Danes popoldne ob 11. je izvršil v tukajšnjem boteju »National« samomor davčni uradnik iz Sente, Siméon Jakovljević. Najel je sobo št. 13. ter si kumaju po svojem prirodu pogajal krogi v glavo. Bil je na mestu mrtov. Na noslov svoje žene je zapustil pismo, v katerem se poslavljalo od nje, ne da bi navedel vrok za svoj obupen čin.

Nesreča Slovenke v Zagrebu

Zagreb, 2. novembra. n. Davi so pripeljali v zakladno bolnico 43-letno služkinjo Nežo Puh, rodom iz Smarja pri Ljškah, ki služi v Zagrebu že več let. Zaradi zastupljenosti s plinom je bila nezavestna in zato še ni znano, ali gre za samomor ali pa je po nesreči pustila odprt plin. Njeno stanje je zelo resno.

Seja VZS

Beograd, 2. novembra AA. Danes ob 16. do 18.40 je bila seja vrhovnega zakonodajnega sveta. Na seji so pretresali podrobnosti načrta konkurznega zakona. Seji je prisostvoval v imenu ministra pravde dr. Bertold Eisner, predsednik državnega sodišča v Sarajevu, v imenu ministra financ pa Nikola Pavlović, državni pravobranilec. Prihodnja seja je napovedana za ponedeljek 4. t. m. od 4. popoldne z nadaljevanjem dnevnega reda.

Sprememba pravilnika o pogodbenih poštah

Beograd, 2. nov. AA. Minister javnih del je razširil člen 25. pravilnika o pogodbenih državnih poštah z naslednjimi tremi odstavki:

I. odpušteni pogodbeni poštarji imajo pravico do prejemkov do konca meseca, v katerem so bili odpušteni;

II. pogodba se izpolni s to točko;

III. poštarji izjavljajo, da sprejemajo to izpolnitev na znanje.

Nova pota kriminalistike

Piladelfija, 2. novembra. AA. Tu je bil zaslišan neki mladostni morilec, ki je pri zaslizni svoj zločin pred zvočnim filmom. To je prvi poskus, ki bo postavil kriminalistiko na povsem novo osnovo.

Hugenbergov atentat na konsolidacijo Nemčije

S pritiskom veleposestnikov se je nacionalcem vendarle posrečilo zbrati zadostno število glasov za uvedbo plebiscitnega postopanja

Berlin, 2. novembra. g. Plebiscit proti Youngovemu načrtu je bil sprejet. Po zadnjem uradnem štetju, je bilo vpisanih v seznime 4.136.300 volilnih upravičencev, s čimer je bilo doseženih po ustavi zahtevanih 10 odstotkov in celo 8500 glasov preko zahtevanega števila 4.127.889 glasov.

Iz krajev, ki imajo skupno 259.000 volilnih upravičencev, še niso znani podrobni rezultati, vendar te številke ne bodo mogle spremeniti končnega stanja. Kljub prejšnjim neugodnim cenitvam je Hugenberg vendar dosegel po ustavi zadostno število glasov. Odločitev so prinesle v zadnjih dnevih dosepe številke iz agrarnih krajev Nemčije, Pomorjanskega, Vzhodne Prusije, Meklenburške ter nekaterih delov Srednje Nem-

čije, kjer so nemško-nacionalni veleposestniki pritisnili na od njia odvisno prebivalstvo, tako da se je moralo ukloniti.

Na podlagi tega bo izvedeno sedaj plebiscitno postopanje in sicer tako, da bo predložen Hugenbergov predlog po zavrnitvi ratifikacije Youngovega reparacijskega načrta nemškemu parlamentu. Ta ga bo z večino glasov odklonil, nakar bo izvedeno splošno ljudsko glasovanje, pri katerem bi moral zbrati Hugenberg za odklonitev ratifikacije Youngovega načrta 21 milijonov glasov, kar pa se mu skoro gotovo ne bo posrečilo, ko je sedaj jedva zbral predpisano 10% število vseh volilnih upravičencev za izvedbo plebiscitnega postopanja.

Nepričakovan sporazum med Nemčijo in Poljsko

Po dolgotrajnih pogajanjih je bila podpisana pogodba, ki odstranjuje večino spornih vprašanj med državama

Varšava, 2. novembra AAd. V toku debate v reparacijski komisiji v Parizu o čl. 9. Youngovega načrta, ki se nanaša na zaostale reparacije, so razpravljali o vprašanju določb tega člena, ki predvideva odstop Poljske in Nemčije od vseh medsebojnih finančnih terjatev ter potrebo likvidacije nemških posestev na Poljskem. Ker so se pri reševanju tega vprašanja pojavile težkote, sta skušali nemška in poljska vlada doseči sporazum z neposrednimi diplomat-skimi pogajanjmi. Ta pogajanja so bila zaključena 31. oktobra t. l. s podpisom sporazumne pogodbe.

Po tem sporazumu odstopa nemška vlada od vseh svojih terjatev napram Poljski, a istočasno se tudi Poljska odrekla vseh terjatev napram Nemčiji. Poljska bo nadalje izvedla likvidacijo nemških posestev. Nadalje se Poljska in nemška vlada obvezujeta, da se bosta brez odloga pričeli opozirati zlede likvidacije poljsko-nemškega mešanega arbitražnega sodišča v Parizu. Obe vladi sta sklenili likvidirati tudi preostala neresena vprašanja. Kar se tiče vprašanja nacionalizacije, ki je bilo v smislu sklepa z dne 15. junija 1929 predloženo Društvu narodov, sta obe vladi sklenili, da z medsebojnim sporazumom določita proceduro za kasnejšo uspešno odločitev tega vprašanja v priateljskem duhu.

Polez tega je poljska vlada obvestila nemško vlado, da odstopa od svojih dosedanjih pravic na odkup posestev nemških

kolonistov, razen v tistih primerih, ko so bili nasledniki obojenu zaradi zločinov ali drugih kaznivih dejanj. S to pogodbo o likvidaciji medsebojnih finančnih terjatev med Poljsko in Nemčijo je bilo likvidirano veliko število že več let trajajočih spornih vprašanj med obojema državama, tako da se sedaj odprta nova doba ugodnih odnosov med obojema državama. Kot prvi korak v tej smeri je smatrati nadaljevanje prekinjenih pogajanj za sklenitev trgovinske pogodbe med Nemčijo in Poljsko.

Varšava, 2. novembra o. Poljsko časopisje obširno razmatra podpis pogodbe o sporazumni likvidaciji vseh visejih vprašanj finančnega značaja med Nemčijo in Poljsko ter meni, da je bil s tem storjen velik korak k osiguranju miru v vzhodni Evropi, ki bo imel za nadaljnji razvoj odnosov med obojema državama še velik pomen.

Berlin, 2. novembra o. Nemški tisk pozdravlja z izjemo desničarskih listov podpis sporazumne pogodbe med Poljsko in Nemčijo ter smatra to pogodbo za uspeh politike pokojnega dr. Stresemanna, ki si je že dolgo prizadeval urediti razmerje z vzhodno sosedo. Listi vidijo v tej pogodbi omogočitev tesnejših stikov med obojema državama ter napovedujejo skorajšnji podpis poljsko-nemške trgovinske pogodbe, ki bo v korist tako nemški industriji kakor poljskemu poljedelstvu.

Radikalni socialisti odklonili vstop v Tardieujev kabinet

Briand prevzema zunanje ministrstvo — Kritičen položaj Tardieujeve vlade pri prvem nastopu v parlamentu

Pariz, 2. novembra. s. Cheron, ki je zajel skupno z Louchetom pri Brianlu, je zjavil, ko je odhajal s Quai d'Orsay, da je Briand tudi nadalje zagotovil brez rezerve Tardieuju svojo sodelovanje Z napetostjo se lahko pričakuje kako bo veliki moč miru zavrnili prvi napad na novo vlado, ko se bo predstavila parlamentu.

Položaj je popolnoma enak onemu 22. oktobra pred padcem Briandove vlade. Vsa pozornost bo torej obrnjena na prvi nastop vlade v parlamentu in veliko vprašanje je že danes, če se takrat iz notranje političnih vzrokov ne bo vzel preveč v pretes Briand in njegova zunanja politika.

Tardieu je imel ob 15.30 razgovor z Briandom, ki je trajal eno uro. Ko je odhajal od Brianda, je izjavil novinarjem: »Nič se ni spreminilo, zvečer bo vlada sestavljena. Pozneje je še enkrat izjavil, da je zaključil sestavo vlade.

Pariz, 2. novembra. s. Danes popoldne so bile razširjene govorice, da bo Briand zaradi sklepa socialističnih radikalov odklonil

prevzem zunanjega ministrstva. Kakor se izve iz zanesljivega vira, ni Briand nikoli imel na odklonitev tega resora.

Pariz, 2. novembra. AA. Parlamentarni klub radikalno - socialistične stranke je s 46 proti 28 glasovom odklonil vstop v vlado in sodelovanje s Tardieujem. Tardieu je izjavil, ko je izvedel da ta sklep radikalno-socialistične zbornične frakcije, zastopniki časopisja, da ga obžaluje. Kljub temu pa bo že danes popoldne sestavljal vlado. Končno je še naglasil, da bo mogoč že v večernih urah sporočiti imena svojih sodelavcev.

Pariz, 2. novembra. AA. Listi so sprejeli kombinacijo z gosp. Tardieujem prav prijazno in ugotavljajo, da predstavlja Tardieu neoporečno avtoriteto. Tardieu se poslužuje posrečene metode neposrednih pogajanj. Dalje poudarjajo, da so radikalni socialisti z odklonitvijo sodelovanja prevzeli veliko odgovornost, ker so e tem preprečili kabineto republikanske akcije levičarske orijentacije.

Težave slovaških klerikalcev s Tuko

Tuka zahteva od svojih klerikalnih soborcev, da ga kandidirajo za drugi skrutinij. Levičarsko vlado bi podprli nemški socialisti

Bratislava, 2. novembra g. Izvršilni odbor slovaške ljudske stranke je sklenil vprašati bivšega poslanca Tuko, da-li vztraja na svoji kandidaturi za drugi skrutinij. Po nalogu izvršilnega odbora sta dva strankina funkcionarja obiskala dr. Tuko v celici, ter mu sporočila sklep stranke. Obenem sta dr. Tuko opozorila, da bo stranka, če se prostovoljno odpove mandat, storila vse, da doseže njegovo izpustitev; v nasprotnem primeru ne bo storila za njega ničesar več. Tuka je odgovoril, da je sivočasno prevzel kandidacijo in ne vidi potrebe, da bi se moral sedaj umakniti.

Praga, 2. novembra g. O sestavi bodoče vlade krožijo trenutno v Pragi še samo kombinacije, izmed katerih je najbolj zanimiva ona, ki računa z možnostjo vstopa nemških socialistov v levičarsko vlado. V tem primeru na bi prevzel nemški socialno-demokratski poslanec Sieg-

fried Tauber, ravnatelj bolniške blagajne in podpredsednik poslanskega kluba, ministrstvo za socialno skrbstvo.

„Zeppelin“ v Švici

Curih, 2. novembra s. Zrakoplov »Grot Zeppelin« je danes ob 15. pristal v Dübendurftu, to je prvič, da je zrakoplov pristal v Švici. Dasi je bilo pri pristanku vreme oblačno, se je na letališču, ki je oddaljeno 11 km od Curiha zbralo do 35.000 oseb. Zrakoplov je gladko pristal. Vseh 35 potnikov je bilo izmenjanja. Na čast vdstva in posadke, se je vršil svečan sprejem, pri katerem je bil kap. Lehman deležen splošnih ovacij. Ob 16. se je zrakoplov dvignil za nadaljni polet, ter odplul v severni smeri proti Nemčiji.

Nova poostritev situacije v Bolgariji

Grozilna pisma predsedniku Sbornja Aleksandru Cankovu — Makedonstvujući zapletajo v svoje obračune tudi vladno večino

Sofija, 2. nov. AA. Današnji sofijski jutranji prebudejo naslednje vesti: Z dnešnji dan je prejel predsednik Sbornja Aleksander Cankov dve pismi brez podpisa, v katerih mu prete neznanci s smrtjo. Gospod Cankov je obvestil o teh pismih pred sednika vlade Ljapčeva, ki je občan ministar notranjih poslov. G. Cankov je sporočil vsebino teh pism tudi ministru pravde.

Pretilni pismi sta bili izročeni direktorju sofijske policije Preslavskemu, ki je včeraj osebno obiskal g. Cankova v njegovem zasebnem stanovanju. Predsednik vlade Ljapčev je v razgovoru s Cankovim omenil, da izhajajo pretilna pisma najbrž iz vrst krogov, ki so si postavili za nalogo povzročiti motnje v javnem življenju.

Beograd, 2. novembra n. Vest o pismih, ki jih je dobil bivši ministrski predsednik in sedanjí predsednik Sbornja Aleksander

Cankov in v katerih se mu grozi z umorom, so vzbudile živahno zanimanje v bolgarski javnosti. Smatra se, da imajo ta grozilna pisma, ki jih skuša sofijska tisk prikazati kot neslano šalo ali trik, mnogo globlji pomen in da so v zvezi z vestmi o nameravanem državnem prevratu, ki so ga baže snovali Cankov, bivši vojni minister Kalfov in bivši generalštabni šef Volčev.

Vse kaže na to, da se bo krvavo obračunavanje med makedonstvujućimi sedaj razširilo tudi na Demokratičeski zbor, torej na vladno večino samo. Znano je, da simpatizira skupina Cankova s protokrovc, dočim daje Ljapčeva skupina moralno in materialno podporo skupini Vanche Mihailova. Baš v tem je iskati izvor krvavih obračunov, ki se vrše po sofijskih ulicah in v notranjosti države.

Konservativci obsojajo angleško-ruski sporazum

Obnovitev angleško-ruskih diplomatskih odnosov bo koristila samo Rusiji — Borba za rudarske mezde

London, 2. novembra o. Konservativna stranka je sestavila protipredlog proti vladni resoluciji, naj se obnovne diplomatski odnosi z Rusijo

Vladni predlog pravi, da je zbornica mnenja, da je zaželeno popolna obnova diplomatskih odnosov med Anglijo in Rusijo in da odobrava Hendersonov način rešitve spornih točk med obema državama, včevši vprašanja propagande in dolgov, kakor to določa protokol z dne 3. oktobra. Konservativni protipredlog obžaluje, da so se ponesrečili napori kraljeve vlade, izvršiti predpogoje, ki sta jih ministrski predsednik in zunanji minister označila kot potrebne za obnovitev diplomatskih odnosov z Rusijo in obsoja obnovitev teh odnosov. Razprava o teh resolucijah se bo vršila prihodnji tork.

V krogih konservativnih poslancev naglašajo, da bo razprava o predlogu za ob-

novitev diplomatskih odnosov z Rusijo zelo živahna in da bodo storili konservativni govorniki vse, da bodo kar najbolj osvetlili in objasnili angleškemu narodu škodo, ki jo bo povzročila obnovitev odnosov pod sedanjimi pogoji, ki nudijo koristi samo Rusiji. Na debato pa se mizlijo pripravljajo tudi laburisti ter bo k stvari govoril poleg zunanjega ministra Hendersona tudi sam predsednik Macdonald.

London, 2. novembra o. Vlada je povabila odbor lastnikov premožkov in odbor rudarske zveze na skupno konferenco z ministri, da se prepreči znižanje plač v zvezi s skrajšanjem delovnega časa v rudnikih. Gotovo je, da bodo rudarji povabil sprejeli, dočim je stališče lastnikov še negotovo. Kakor domnevajo, bo vlada z vsemi silami pritisnila na lastnike, da ne bodo znižali rudarskih mezd.

Obupani ruski seljaki segajo po orožju

Vrenje v seljaških slojih naroda prehaja v oborožen upor — Veliki procesi proti koruptnemu uradništvu

Moskva, 2. novembra r. V izvajanju Stalinovega gospodarskega programa je nalezla očalana agitacija sovjetskih oblasti za osnovevanje skupnih gospodarstev pri seljaki na tak odpor, da dobiva le ta že značaj splošnega oboroženega upora.

Sovijski tisk beleži vsak dan vesti o požarih iz osnovanih skupnih gospodarstev, zlasti o požarih skladišč živil in potrebnih ter o terorističnih napadih na njihove člane. Zaradi pomanjkanja strelnega orožja se poslužujejo seljaki sekir in drugega poljskega orožja, s katerim napadajo sovjetske agitatorje komisarje in voditelje skupnih gospodarstev.

V severnem Kavkazu je sovjetska politična policija odkrila izborni organizirano protirevolucionarno organizacijo pod imenom ruska poljedelska agrarna stranka, ki je pripravljala oborožen upor in napade na državna poslopja in ustanove. Aretacije se vrše kar v množicah. Samo v Astrahanu je bilo zopet izvršenih 14 justifikacij. Pred

val se je sicer kot poveljnik v vojni zoper Angleže, ali to pač še ne pomeni vsega.

Vsekakor pa so značilne nekatere podrobnosti. Vsa poročila iz Kabula so trdila, da je Nadirkan po zavzetju prestolnice prevzel vladno le po obotavljanju, šele potem, ko so plemenski veljaki zahtevali, da on sam zasede prestol. Izkušnja uči, da takih interpretacij ne smemo vzeti preveč dobesedno. Res je sicer Amanulah izgubil v deželi domala vso popularnost, ko je po prvih zmagah Habibulaha pobegnil iz dežele in jo prepuštil usodi; Nadirkan bi pač s stališča državnih interesov ravnal napačno, ako bi forsiral pregnanega kralja. Saj je bil nepopularen v državi že pred begom, ker je svoje reformistično delovanje vršil prenažno in so ravno njegove reforme največ pripomogle upornikom do nagle in lahke zmage. Nadirkan pa je imel simpatije najboljših plemen se izza časa svojega poveljništva. Taktika je tedaj velevala zmagovitemu poveljniku, da je prevzel prestol, v kolikor je bilo seveda takega preudarka sploh treba.

Nastaja še vprašanje, kako si bo mogel Nadirkan zagotoviti svoj uspeh ter ga zavarovati proti upornim silam, ki so v državi, kakršna je Afganistan, vedno zelo močne po takih notranjih preokupacijah. Prve izjave, ki jih daje Nadirkan o smernicah svojega bodočega vladanja, pričajo, da si je izbral srednjo pot, ki naj mu pomaga doseči stabilizacijo notranjega razmer. Določeno se vidi, da ne misli ponoviti radikalnih reform, ki so Amanulaha stale prestol; njim sicer principielno nasproten, naglašajo, da morajo biti reforme zmerno, da ne smejo biti v nasprotju z verskimi nauki in z duhom islama, predvsem pa, da se smejo izvesti šele tedaj, kadar jih bo zahtevalo prebivalstvo. Jasno je tedaj, da je njegova srednja pot močno konservativna in da bo reformiranje sedanjega stanja v državi zelo počasi napredovalo. Vidi se, da je Nadirkan poglavitni smoter pomiriti državo, utrditi režim in sicer na starih osnovah; reforme se mu pri tem zdijo opasen eksperiment, kakor je glede Amanulaha-hovega režima posebno podčrtaval.

Nekateri afganški veljaki se oglašajo zoper Nadirkana. Posebno je značilno, da so prve take vesti prišle iz Indije, od Afganov, živčevih v tej deželi. Ni izključeno, da se iz teh izjav razvijejo poskusi po zopetni spremembi v Afganistanu.

Pogreb umorjenih zagrebiških detektivov

Beograd, 2. novembra n. Danes popoldne ob 4. se je ob veliki udeležbi občinstva in zastopnikov raznih vojaških in civilnih oblasti vršil pogreb obeh detektivov, Josipa Keča in Matije Tremeskega, ki sta bila ubita v sredo zvečer povodom nameravane aretacije šoferja Babića. Pogreba so se udeležili med drugim tudi: zagrebiški župan dr. Srkulj, komandant mesta general Belimarković, komandant divizije general Tomić, predsednik stola sedmorice dr. Cimić, zastopnik bana svetnik Mošinski, več občinskih svetnikov, celokupno policijsko uradništvo, vsa službe prosta varnostna straža in mnogobrojno občinstvo. Na grobu je govoril šef zagrebiške policije dr. Bedeković, ki je v svojem govoru podčrtal poštvalnost pokojnikov, ki sta stala vedno zvesto v službi kralja in domovine. V imenu policijskih uslužbenec je govoril detektiv Anzulović.

Nagrada za izsleditev šoferja Babića

Beograd, 2. nov. p. Notranje ministrstvo je razpisalo nagrado v znesku 200.000 Din za onega, ki izsledí ali pripomore do izsleditve ubitega šoferja Milana Babića, ki je v sredo zvečer ustrelil v Zagrebu dva policijska agenta.

Odlikovanje velikih županov

Beograd, 2. nov. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja z dne 1. t. m. so odlikovani: z redom Karagorgijeve zvezde IV. stopnje: veliki župan niške oblasti dr. Vilko Baltić in veliki župan beogradske oblasti Gjorgije Matić;

z redom Dvoglavega belega orla III. stopnje Jovan Naumović, brigadni general in vršilec dolžnosti velikega župana skopske oblasti in Mihajlo Mihajlović, pešadijski polkovnik in vršilec dolžnosti velikega župana bregalnške oblasti;

z redom sv. Save II. reda veliki župan ljubljanske oblasti dr. Vodopivec in veliki župan zagrebiške oblasti dr. Mikovan Zorić.

Čevljarski kongres v Beogradu

Beograd, 2. nov. r. Jutri se vrši v Beogradu na inicijativu čevljarskih združenj iz Slovenije kongres čevljarjev iz vse države. Na dnevnem redu so vprašanja, ki se nanašajo na projekt obrtnega zakona, na carinsko politiko, na sodelovanje čevljarjev pri državnih licitacijah, na prireditve čevljarske razstave in na ustanovitve saveza za vso državo. Želje čevljarjev gredo za tem, da se omeji uvoz čevljev, da se zviša uvozna carina na snežne čevlje in galoše, da se trgovinam prepove sprejemanje popravil, da se delo v kaznilnicah omeji le na domačo potrebo in da se pravilnik o državnih nabavah spremeni in se tudi malemu obrtniku omogoči udeležiti se licitacij.

Silno neurje v Dalmaciji

Split, 2. nov. n. Sinoči je vladalo nad vso primorsko banovino silno neurje z viharjem. V okolici Imotskega je bil vihar tako silen, da je ruval dreve in ga lomil kakor slamo. Vse telefonske proge so pretrgane. V posameznih krajih je povzročilo neurje veliko škodo. Danes dopoldne se je nebo zjasnilo in popoldne je bil prav poletno vroč dan.

Kamenit plaz na bosanski železnici

Beograd, 2. novembra. AA. Na progi Sarajevo - Višegrad se je odkrulo v bližini železniške proge 280 kub. metrov kamena, ki je poškodovalo obrambni žid. Proga je bila zatrpna z ruševinami v dolžini 80 m. Kamenje je bilo deloma tako veliko, da so ga morali zdrobiti z razstrelili. Po peturnem delu so progo očistili in promet vzpostavili.

Italijanom se hoče pravoslavne patrijarha

Atene, 2. nov. AA. Italijanska vlada je zahtevala od svetega sinoda v Carigradu naj proglasi Dodekaneško otočje za samostojno patrijarhijo. Pravoslavna sveta stolica je odvrnila, da bi moralo o tem odločiti prebivalstvo Dodekaneza samo in zato predlaga naj italijanska vlada razpiše o tem ljudsko glasovanje. Italijanska vlada je ta predlog odbila. Grško časopisje odbrava možat odgovor sv. sinoda in ugotavlja, da je hotel italijanski imperijalizem izbrabiti celo verske svetinje v svoje svrhe.

Bivša cesarica Zita obišče Madžarsko?

Budimpešta, 2. nov. h. Tukaj so se razširile govorice, da so baje legitimisti sklenili povabiti bivšo cesarico Zito, naj bi tekot letošnje zime v spremstvu svojega sina Otona obiskala Madžarsko. Legitimisti hočejo uporabiti to priliko za demonstracije za bodočega madžarskega kralja. Po njihovem mnenju Mala antanta ne bo mogla dvigniti protesta, če bi bivša cesarica s svojim sinom kot zasebnica prišla obiskala Madžarsko.

Preiskava o bruseljskem atentatu

Pariz, 2. novembra. r. Po nalogu bruseljskega sodišča se mudi v Parizu uradnik belgijske policije z nalogo ugotoviti resničnost izpovedi aretirane atentatorja na italijanskega prestolonaslednika De Rossea Ugotovljeno je, da je bil De Rosse v Parizu uslužben pri nekem profitašističnem društvu. Voditelji tega društva iz avlijav, da jih je vst o atentatu škralno presenečilo, ker niso imeli niti pojma s kakimi namerami je odpotoval De Rosse v Bruselj.

Položaj na Poljskem

Sobotni dogodki v poljskem Sejmu (ki jih je nemška propaganda tako zelo pretirala) obracajo pozornost tudi naše javnosti na politične prilike v veliki slovanski državi. Zato bo sledeče politično pismo našega varšavskega dopisnika še posebej interesiralo široke kroge naših čitateljev.

Varšava, koncem oktobra.

Poljski politični tabor je še vedno razcepljen v 17 strankarskih frakcij in grup, poleg katerih životari še velika množina manjših skupnic. Samo desnica je organizirana v enotno politično sestavo, ki pa je oslabilena še od lanskim pomladanskim volitev za varšavski Sejm (zbornico poslancev) in senat. Nedavne občinske volitve v Poznaniu in Pomoranju so desnici sicer prinesle velik moralen uspeh, ki ga niti opozicijska levica, niti vladni blok ne podcenjuje, toda dosedaj se posledice teh volitev še niso v praksi pokazale na parlamentarnem terenu.

Od lani je tudi poljska levica precej močna po številu svojih poslancev in intenzivnosti svojega društvenega vpliva, toda razcepljena v tri dele, od katerih je po številu najmočnejša socialna demokracija, za njo pa radikalno agrarno Wyzwolenie in še radikalnejša Kmečka zveza, ki jo vodi Jan Domb-ski. Tri levičarske stranke izven Sejma in trije poslaniški klubi v Sejmu pa vsekakor predstavljajo v celoti resnično politično moč, s katero je treba v notranji politiki zelo resno računati, čeprav jo slabi dejstvo, da ni formalno združena v eno organizacijsko fronto. Niti to ni uspešno, da bi se oblikoval blok levičarskih elementov, čeprav se dela na tem že nekaj let. Samo v eni stvari je danes levica skupnega mišljenja: v svojem odporu proti vladni grupi, ki ima na razpolago le eno četrtino glasov v poslanski zbornici in z normalnim glasovanjem ne more izvesti niti enega zakonskega predloga.

Tako se godi v ostalem tudi v drugih evropskih parlamentih, kjer se mora sestavljati večina od slučajja do slučajja ali s političnimi bloki, ali pa s kompromisi pri glasovanju. Toda v Varšavi sta kompromisi in sistem blokov zelo otežkočena s tem, da se levica, kakor tudi desnica in zmerni centrum stalno drže opozicije proti vladnemu taboru. Taka situacija bi bila na daljše razdobje nevzdržna in bi se prejel ali slej morala končati z odločnim porazom vlade na parlamentarnih tleh. V zadnjem času priznavajo to tudi najzvestejši sodružniki maršala Piłsudskega, ki pa se še vedno ne more odločiti, da bi proglasil formalno diktaturo, in skuša s pomočjo svojih eksponentov doseči sporazum.

Poskusi za sestavo večine pod vodstvom Piłsudskega ne obetajo mnogo. Samo dve možnosti sta v tem pogledu: ali se bo doseglo tesnejše zblizanje leve z dosedanjim radikalnim centrumom, ali pa se bo oprla vlada na desnico z zmernim centrumom. Izgleda, da niti desnica niti levica ne čutita posebnega navdušenja za kompromis s Piłsudskim. Vsaj tako trdijo vsakodnevno z ene strani Gazeta Warszawska in Kurjer Poznański, z druge strani pa Robotnik in Naprzod. Mnogo realnejše izgleda na uspeh imajo pogajanja leve z zmernim centrumom, to se pravi s tremi manjšimi klubi, ki so nekdanj (do leta 1926) pripadali desničarsko-centrumski vladni večini: s krščansko demokracijo, kmečkim Piastom in desnim krilom narodno-delavske stranke Zavezništva s temi svojimi nekdanjimi pomočniki išče tudi desnica, ki je v njihovih očeh dobila povečano politično privlačnost radi doseženih sijajnih rezultatov na poslednjih občinskih volitvah. V zvezi z dosedanjimi zakulisnimi razpravljanijskimi odgovori faktorji ustvariti pogoje ali za desničarsko-centrumsko vladno, ali pa za centrumsko-levičarsko vladno večino, na zunaj pa zanikata svojo eventualno kompromisnost tako desnica kakor levica. Na združitve levega opozicijskega krila z desnim, to je na sestavljanje vlade iz leve in desnice ter z izključanjem centroma pa se sedaj komaj more resno misliti.

Mnogo ugodnejša je situacija vlade v gospodarskem pogledu. Znaša si je pridobiti dejansko podporo vseh gospodarskih, industrijskih in trgovskih organizacij in mnogo simpatij široke javnosti. Tudi tisk priporoča sporazumno postopanje vseh družabnih slojev v gospodarskih vprašanjih, ki zadnje čase postajajo aktualnejša od notranje-političnih problemov. Javno mnenje, ki čuti pri vsakem koraku usodopolno breme naraščajočih gospodarskih aktualnosti, izvaja na vlado pritisk, da te stvari nikdar ne pušča z vidika, a istočasno sili politične stranke na umerjenost v čisto političnih zadevah.

Gospodarska kriza je eden najtežjih minusov današnjega narodnega življenja na Poljskem. Treba je čim prej podvzeti vse, da se najvišjevaljša komponenta poljske družbe, kmetijstvo, finančno ojača, da bo mogla postati izdatnejši odjemalec domače industrije. S tem bi se zmanjšala kriza tudi na ostalih poljih narodno-gospodarskega življenja. Banke bi mogle kmetijstvu nuditi večje kredite, a poljedelci bi bili v stanju povečati prosperiteto zemlje. Da bi se vse te zahteve dovedle v enotno harmonijo, o tem ravno razpravljajo najmerodajnejši predstavniki poljske republike. Sicer v pogajanjih še niso

dosegli pozitivnih rezultatov, kar pa se jim bo brez dvoma posrečilo, baš zato, ker se uspešni morajo doseči.

Tudi sodobno kulturno življenje trpi na Poljskem radi posledic politične razcepljenosti in borbenega razpoloženja. V političnih borbah izginja pravi smisel za plodovitost kulturno delo, ki v prvi vrsti potrebuje miru. Če hoče država obdržati finančno gospodarstvo v ravnotežju, je primorana zahtevati visoke davke. Toda z davki preobremenjena javnost ne more kupovati knjig, naročevati časopisov, obiskovati gledališč in kupovati slik. Večji del javnosti se je preveč zagrizel v politiziranje in istočasno gospodarsko obubožal. Zaradi tega trpi tudi domača kultura, ki ji na ta način z obeh strani pojemajo življenski viri.

Vsekakor je celoten položaj na Poljskem precej težaven in kompliciran.

Macdonald v Londonu

London, 2. nov. d. Predsednik Macdonald se je včeraj jutraj vrnil v Anglijo in izkrcal v Liverpoolu, kjer ga je pozdravil liverpoolski župan. Macdonald izgleda prav dobro ter je izjavil novinarjem, da je zelo zadovoljen z uspehom ameriškega potovanja. Njegovi razgovori s Hooverjem so v mnogem pogledu še itak dobre odnošaje med obema državama ter omogočili še tesnejše sodelovanje v bodočnosti.

Iz Liverpoola se je Macdonald odpeljal v London, kjer ga je na kolodvoru pozdravila velika množica občinstva. Po kratkem pozdravu se je odpeljal v ministrsko predsedništvo, kjer se je vršila nato seja vlade pod njegovim predsedstvom.

Napredek delavske stranke v Angliji

London, 2. novembra. o. Včeraj so se vršile občinske volitve v Angliji in v Walesu za tretino občinskih mandati. Delavska stranka je na račun drugih strank izvojevala veliko zmago in pridobila 90 občinskih sedežev. Konservativci so izgubili 55, liberalci 15 in neodvisni 15 sedežev.

Napredek Turčije

Angora, 2. novembra. Včeraj je imel predsednik turške republike Kemal paša povodom rednega zasedanja turškega parlamenta velik govor. O turški zunanji politiki je izjavil, da zasleduje samo miroljne cilje. V notranje političnem pogledu je Turčija napravila velik korak naprej ter dosegla znatne uspehe na gospodarskem, kulturnem in socialnem polju. Letos je bilo zgrajenih 500 km železniške proge, lani pa 645. Izdatki in dohodki državnega proračuna za leto 1930 so v ravnovesju z 222 milijoni turških funtov.

Paderewski resno obolel

Newyork, 2. nov. r. Sloviti pianist in prvi predsednik poljske republike g. Paderewski je na svoji fermi v Kaliforniji težko obolel. Njegovo stanje je tem nevarnejše, ker je po ugotovitvi zdravnikov srce oslabeło. Spričo visoke starosti — star je 71 let — se zdravniki boje za njegovo življenje.

Lep uspeh ruskega letalstva

Moskva, 2. nov. s. Rusko letalo »Zemlja Sovjetov«, ki je včeraj prispelo v Newyork, je prevozilo 20.000 km v 167 urah, od tega 7500 km nad vodo. »Zemlja Sovjetov« je kot prvo letalo zaključilo svetovni polet iz Moskve v Newyork preko treh celin in Tihega oceana. Polet je trajal 28 dni, izmed katerih je bilo treba 20 dni za popraviljanje in izmenjavanje motorjev.

Pomanjkanje skladišč za žito

London, 2. novembra. o. V evropskih lukah so natrpne zadnje čase tako ogromne množine žita, da je postalo nadaljnje vskladitvenje nemogoče. Ker je vskladitvenje žita v Liverpoolu in Birkenheadu popolnoma nemogoče, so ostali parniki, natovorneji z žitom, zunaj luk. Trgovci so najeli mnogo parnikov, ki služijo za plavaljoča skladišča.

Vlak pregaliz avto

Newyork, 2. novembra. AA. V bližini Eckharda v državi Indijana je zavožil avtomobil na nekem prehodu v drveči železniški vlak. Na avtomobilu je bilo 9 potnikov, vsi člani ene rodine. Vseh devet je bilo na mestu ubitih.

Odmev umora Ilčeva na sportnem igrišču

Sofija, 2. novembra. AA. Včeraj je bila prvenstvena tekma med »Slavijac« in »Levskim«. Igra je bila dokaj ostra. Čeprav je bil »Levski« v premoči, je zmagala »Slavijac« z 2 : 1. Moštvo Levskega je zapustilo igrišče tri minute pred koncem, ker ni bilo zadovoljno s sodnikom. Moštvo je nastopilo a črnimi trakovi v znak žalosti za umorjenim Ilčevom, ki je bil član tega kluba. Sodnik je prekinil v znak žalosti igro za eno minuto.

Pogreb Radoslavova

Sofija, 2. novembra AA. Pogreb Radoslavova bo jutri v nedeljo ob 2. popoldne. Za pogreb se vrše velike priprave in pričakujejo ogromnega navala množic.

Znižanje diskonta na Madžarskem

Budimpešta, 2. novembra. AA. Narodna banka je znižala diskontno mero od 8 na 7 in pol odstotka.

Potres v Rumuniji

Bukarešta, 2. novembra. AA. Bukareška seismološka postaja ugotavlja, da je imel včerajšnji potres jakost 8. stopnje Rossijeve potresne skale in da bi bil imel, če bi bil samo za eno stopnjo močnejši, katastrofalne posledice.

Sobotni nogomet na Dunaju

Dunaj, 2. novembra. s. Prvenstvene tekme 1. lige so se danes nadaljevale s tekmo med Nicholsonom in Wackrom. Nicholson je bil na zadnjem mestu tabele ter se je z današnjo zmago nad Wackrom s 3:1 (2:1) dvignil na 9. mesto, pri čemer je pustil Baklova in FAC za seboj. Zmaga Nicholsona je bila zaustavljena.

Domače vesti

NAROČNIKOM!

Naročniki, ki jim je potekla naročnina s koncem oktobra ali pa so z naročnino na dolgu še za nazaj, so prešli položnice. Prosim jih, da takoj poravnajo naročnino za novembra in morebitne zaostanke. Po možnosti naj nam nakažejo ob enem tudi naročnino za december, torej do konca leta. S tem nam zelo olajšajo delo in letni zaključek knjig.

Ako bi kdo položnice ne bil prejel, naj to takoj po dopisnici zahteva od uprave »Jutra« ali pa si jo preškrbi na najbližjem poštneju uradu.

UPRAVA »JUTRA«

* Osebnost. Dr. Dušan Popović, docent beogradske univerze, je imenovan za člana ameriške akademije političnih in socialnih znanosti.

* Imenovanja v osnovnem šolstvu. V učiteljsko službo so sprejeti: učiteljica v pokopju Mara Est-Delakova na šolo v Zg. Šiški, bivši učitelj Albin Petelin na osnovno šolo v Cerkljah ob Krki; abiturient Branko Medved na osnovno šolo v Pišecah, abiturient Josko Simčič na osnovno šolo v Orešju pri Brezicah, bivši učitelj Milan Filipjan na osnovno šolo v Murski Soboti, abiturientka Nada Črnogojeva na osnovno šolo v Starji Lipi pri Črnomlju; učiteljica za ženska ročna dela Vera Kobalova na osnovno šolo v Senovem pri Rajhenburgu in Valentina Klopčaverjeva na otroški vrtec v Trzinu.

* Diplomski pilotski izpit in izpit za rezervne zrakoplovne oficirje so napravili v pilotski šoli v Novem Sadu naslednji Slovenci kaplari-diplomi: Jože Lavtizar iz Kaniške gore z odličnim uspehom, Albin Čerček iz Ljubljane in Franjo Pivka ter Milan Zemljič, oba iz Maribora; vsi z zelo dobrim uspehom. Čestitamo!

* Upokojitev. Na lastno prošnjo je bil upokojen nadzornik finančne kontrole v Ljubljani g. Franjo Buxer.

* 75 letnica Franca Lajovca. V Litiji praznuje danes 75 letnico rojstva splošno znani narodnjak in gasilski organizator g. Franc Lajovic. Po rodu je za Vač. Ko se je vrnil iz bitke v Bosni, je bil izprva dacar, nato pa se je lotil gostilničarstva ter dobro uspeval v Ljubljani pri »Dachsu«. Še bolj pa nato v domačem kraju na Vačah. Leta 1900. je prevzel restavracijo v celjskem Narodnem domu, od leta 1903. pa je v Litiji, kjer se udeležuje na vseh področjih narodnega dela, posebno pridno pa še pri gasilstvu. Sam je še najčvrstejšega zdravlja. Njegovi otroci, ki jih je deset, se vsi nahajajo v lepih življenjskih položajih. Iskreno čestitamo g. Francu Lajovicu na lepemu življenjskemu jubileju in mu želimo še mnogo let zadovoljstva in zdravlja!

* Invalidski dom Moslavina-Popovača. Po okrožnici upraviteljstva tega doma je ta invalidski dom sedaj edini v Jugoslaviji po ukinitvi invalidskega doma v Celju. Prostora je v domu še za 120 invalidov; takoj se jih sprejme 40. Pravico do srede imajo 100 odstotni invalidi. V domu imajo popolno oskrbo in dobivajo od invalidne enote tretjino (za redova 233.33 Din za mesec) na roko za tobak in druge manjše potrebnosti, ostala invalidnina pa se izroči njegovi rodbini. Hrana v domu je izvrstna. Zjutraj kava ali mleko, opoldne juha, in prikuha in meso, zvečer prikuha (druga kakor opoldne) in meso. Ob nedeljah je svinjska ali telečja pečenka in enkrat na teden močnata jed (kolači). Ker je z domom v zvezi velika ekonomija, se večkrat tudi izredni približki. Dom je urejen komfortno, ima elektriko, vodovod, zdravnik, na razpolago so radio, gramofon, kegljišče, bogata knjižnica in drugo. Za prihod v Dom imata invalid in njegov spemilevalec pravico do proste vožnje po železnici ali s parobrodom. Prošnje za sprejem v navedeni invalidski dom je vlagati po uradnem potu. Prošnji mora priložiti priložiti pravomočno rešenje invalidskega sodišča o prisojitvi invalidnine in uverjenje o zadnjem invalidskem pregledu.

15.000 kilometrov po Zedinjenih državah.

Serijski predavanja ZKD

Predava prof. dr. Pavel Brežnik, član Carnegijeve ekspedicije evropskih publicistov.

»Navpični in vodoravni sprehodi po metropoli nebotičnikov«

V torek, 5. novembra ob 20. uri v dvorani Kazine.

13877

* Naši v Ameriki. V največji slovenski naselbini v Zedinjenih državah Severne Amerike, v Clevelandu, se bode 5. t. m. vršile volitve v občinski zbor tega milijonskega mesta. Naši rojaki so postavili šest kandidatov za dva councilmana. V tretjem distriktu kandidirata Ivan Mihelič ki je bil že doslej član mestnega parlamenta in F. Kuhar, v četrtem distriktu pa Anton Vehovec, L. Kušan, F. Turk in V. Kenik. — V Slickville je bilo nedavno odslovljenih 150 premogarjev, ker so družbe izgubile naročila za premog. Med odslovljenimi je bil tudi rojak Franc Repovž. Sel je iskati delo drugam in ga tudi dobil. Še četrtri dan zaposlitve v novem podjetju pa ga je zadela nesreča: sesulo se je nanj deset ton premoga. Ko so ga izkopal, je bil v nezavesti in je kmalu nato umrl. Rodom je bil iz St. Janža na Dolenjskem. Zapuščena žena in šest otrok. — V tovarni American Steel se je smrtno ponesrečil rojak Anton Rak, oče znanega slovenskega zobozdravnika dr. Raka v Clevelandu. Ponesrečenje je rodilo iz Trboja pri Domžalah. — V Ely (država Minesota) je nedavno umrl rojak Anton Klančar, star 43 let, rodom iz Roba na Dolenjskem. V Ameriko je prišel pred 24 leti.

* Zanimiv polmesečnik z imenom »Delo« je začel dne izhajati v Beogradu. Izdajatelj in urednik novega časopisa je g. Dušan Ivančević. Iz programskega uvodnika povzemamo, da je prvi pokrenil misel ustanovitve tega lista pokojni dr. Gregor Žerjav, ki je imel pri tem gotovo v mislih našemu tedniku »Domovina« podobne novine za srbsko vas in srbsko preprosto ljudstvo. »Delo« izrecno poudarja, da je njegova glavna naloga prosvetljevanje naroda in da bo objavljalo samo tako štivo, ki bo služilo ljudski prosveti. Drugi članek »Dela« je posvečen dr. Žerjavu in njegovemu neumornemu delu. Letna naročnina na »Delo« znaša 60 Din.

* Upokojenim častnikom. Uprava Udruga upokojenih oficirjev in vojaških uradnikov, ki ima svoj sedež v Beogradu (ulica Miloša Velikog 14.) poziva člane, da vpošljejo najkasneje do 10. t. m. prepis rešenja, s katerim jim je urejena pokojnina. Kdor tega rešenja še nima, naj vpošlje podatke, kdaj je postal oficir, kdaj je dosegel ono stopnjo, v kateri je bil upokojen, in s katerim ukazom se je upokojitev izvršila.

* Smrtna kosa. V Ljubljani pri Celju je preminul g. Ferdinand Žagar. Pogreb bo 3. t. m. ob 14. na pokopališču v Vojniku. — Na Senčskem vrhu pri Veliki Nedelji je umrl upokojeni kapetan in posestnik g. Tomaž Senjor. Pogreb bo 4. t. m. ob 10. dopoldne na velikonedeljskem pokopališču. — Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* »Ženski list« mesečnik za modo, zabavo in gospodinjstvo prinaša v pravkar izšli številki veliko izbiro okusnih jesenskih modelov, več slik iz otroške zimske garderobe in točno navodilo, kako more vsaka žena sama napraviti klobuk. Zabavni del je zelo raznovrsten, a gospodinjstva stran lista je urejena dobro in praktično z mnogimi koristnimi slikami. List se dobiva v vseh knjigarnah, prodajalnih časopisov in trafikah za ceno 18 Din po komadu. Naročnina za tri mesece je 45 Din in jo sprejema uprava »Ženskega lista« v Zagrebu, Samostanska ulica 2-1.

Ob 3., 5., 6., 8. in 9. uri.

Smeh! Novo! Krohot!

S. Chaplin

v briljantni komediji

Burja v zakonu

Nezgode zakonskega moža, ki uganja pustolovščine v odsotnosti svoje žene!

Izven sporeda še najnovejši »Uta« žurnal. — Macdonald v Ameriki. Aljehin in Bogoljubov, borba za šah. prvenstvo itd.

KINO »IDEAL«

* Izvrstna kakovost letošnjega vina na Bizelskem. Pišejo nam: Letos je zorelo grozdje ob najlepšem solncu, zato smo pridelali zelo sladke mošt, ki bo dal izvrstno kapljico, katera bo prekašala letnik 1917. Samo kupcev bi več potrebovali za naš vinski pridelek, ki je mnogim kmetovalcem edini pridelek, od katerega imajo denarne dohodke.

* Kuga med rakji v Ločnici. Kakor poročajo »Lovec« se je v vodah blizu Rog. Slatine pojavila med rakji kuga. V Ločnici in njenih pritokih so poginili vsi raki. Raki so bili pordečeni in so deloma že razpadali. V posameznih tolmunih jih je bilo videti po več skupaj. V enem samem tolmunu je bilo deset mrtvih rakov.

* Meteor padel med svate. Kakor poročajo beograjsko »Vremet«, je pred dnevi v vasi Zvezdanu pri Zaječaru padel meteor ki je bil po neki drugi vesti težak okrog 50 kg, baš na voz s katerim so se vozili svate k poroki v cerkev. Meteor je lažje ranih neko žensko, dočim je težje poškodoval kmetico Cano Milovanovičovo iz Zvezdana. Med svati je nastala velika panika. Splošno je vsi mislili, da je vrzel kamen kakšen zlikovec, a se je takoj izkazalo, da je to nemogoče, ker se je dogodek izvršil na odprtem polju. Kamen, ki je padel med svate, se je baje svetil, kar naj potrjuje domnevo, da je bil res meteor. Hudo ranjena kmetica bo težko okrevala. Če je bil padli kamen res meteor, je dvomljivo. Morda je meteor zrasel samo iz fantazije preprostih svatov.

* Pomladitev Angleža v Novem Sadu. Nedavno smo poročali, da bi se rad dal v Novem Sadu od tamošnjega zdravnika dr. Uzelca pomladiti neki stari Anglež. Kakor poročajo časopise, je dr. Uzelac res izvršil na Angležu operacijo in mu vcepil spolne žleze njegovega sluga. Za operacijo je prejel dr. Uzelac okrog 420.000 Din honorarja. Časopisi trdi, da se pomladiti Anglež po operaciji prav dobro počuti. Kakor je znano, je dr. Uzelac na ta način nedavno

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice izdatno izboljšanje črevesja brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov - strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolujejo na ledvicah, protini, revmatizmu, kamenih in sladkorni boleznijo zelo zadovoljni z učinkom »Franz Josefove« vode. — »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

pomladil nekega upokojenega ruskega polkovnika z žlezami justificiranega morilca in se Rus baje čuti dejansko popolnoma pomladen.

* Počaščenje žrtve Save. Pri kopališčih na savskem bregu pri Zagrebu je Sava zahlevala lani izredno mnogo žrtve. Na savskem otoku se je pred večerašnjim zbralo mnogo sorodnikov in prijateljev savskih žrtve. Sredi otoka je bil postavljen velik lesen križ, okrašen z vencji in cvetjem, okoli križa pa je gorelo mnogo sveč. V vodo je bil spušen šopek cvetja, župnik cerkve sv. Blaža pa je opravil žalne molitve. Letos se je prvič na ta način vršilo počaščenje žrtve Save.

* Zagoneten umor. Ob neki gozdni poti pri Banjaluki so našli pretekliškim zbralo neznane ženske, na katerem so ugotovili več vbojstev z nožem. Vsi znaki opravljajo domnevanje, da je bila neznanka po obupni borbi umorjena.

ITO — zobna pasta najboljša!

* Grozna smrt štiriletnice deklice. V vasi Ljubčevu na Vrbsu se je pri prenašanju koruze v hišo pripetila nesreča. Ko je neki delavec z voza prinesel v hišo večjo množino koruze, se je zgrudil pod težo in pri tem prevrnil lonec kipeče vode. Pri loncu je stala štiriletna danica, ki jo je kipeča voda grozno oparila, tako da je otrok zaradi težkih opeklin umrl.

* Oblike kemično čist, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

* Opozorjamo na današnji oglas tvrdke Miloš Karničnik.

* Darujte Podpornemu društvu slepih Ljubljana, Ključavničarska ulica 3-11.

* Opozorjamo na reklamne cene, ki jih nudi do 6. novembra vsen svojim odjemalcem tuk. tvrdka A. Sinkovec nasl. K. Soss. V vašo korist bo, če prečitata današnji inserat.

* Volnene nogavice, pletenine in rokavice po nizkih cenah pri tvrdki Karel Prelog, Ljubljana.

Pristni kraški teran (Tomaj)

na drobno in debelo

Delikatesa A. ŠČURK

Dunajska 12

13869

Iz Ljubljane

— Otvoritev predavanj ZKD v Ljubljani. V torek 5. t. m. bo otvorila ZKD serijo svojih ljubljanskih predavanj z zanimivim predavanjem prof. dr. Brežnika: Vodoravni in navpični izprehodi po New Yorku. G. predavatelj je letos kot član ekspedicije evropskih publicistov prepotoval vso severno Ameriko od Atlantica do Pacifika in bo svoje vtise podal na predavanjih, za katere ga je pridobila ZKD. Ker je število vstopnic omejeno, priporočamo nabavo v predprodaji v tajništvo ZKD, Dunajska 12. nastropje.

— Vojaške grobove pri Sv. Križu so pod vodstvom poročnika g. Celarja iz Dravske stalne vojne bolnice in podnarednika Račiča iz bolnišniške čete očistili vojniki neborbače čete in Dravskega vozaškega eskadrona ne pa šolska mladina, kakor je bilo včeraj pomotoma omenjeno.

— Tečaj »Pogrnjena miza« se prične v torek: dnevi ob 4. popoldne, večerni ob 8. zvečer, obakrat v zeleni dvorani »Uniona« Tečajnina 100 Din. Tečajne izkaznice se dobe v Matični knjižarni.

— »Dantejev pekel«. Danes ob 11. dopoldne bo predvajala ZKD v dvorani elitnega kina Matice film Dantejev pekel. Film je ameriškega izvora in obravnava misel pesnika »Božanske komedije«, ki vsebuje težnjo po moralnem prepovedu človeštvu. Uvodni govor bo podal g. prof. Rado Pavlič. Film toplo priporočamo.

— Iz gledališča. Popoldne v nedeljo ob 15. se bo v operi pel Foersterjev »Gorenjski slaček«, zvečer ob pol osmih pa »Švan da dudake«, opera češkega skladatelja Weinbergerja, ki je zavojevala v najkrajšem času vse večje evropske odre. — V torek 5. t. m. bo vprizori naša opera »Unio«, melodiozno opereto Joh. Straussa »Beneška noč«. Sodelovale bodo naše priznane prve moči. Dirigiral bo g. Neifart. Režiser je g. Povhe. Inscenacija je prof. Vavpotičeva. Plesje je naštudiral plesni mošter g. »Golovin«. Veseloligra »Velika abeceda«, ki je deležna največjega uspeha v letošnji sezoni, se uprizarja v nedeljo 3. t. m. popoldne ob 15. na kar predvsem opozorjamo goste z dežele. To bo prva predstava v letošnji sezoni, ki se bo vršila po znižanih cenah. Občinstvo naj bogvolji to priliko izrabiti in si rezervirati prostore pri dnevnih blaginjah v operi. — Velezabavna komedija »Utopljena« ki je že celo vrsto večerov zabavala občinstvo, se vprizori prvič v tej sezoni v nedeljo 3. t. m. ob 20. Pri predstavi sodeluje orkester dravske divizije. Predstava bo izven abonmaja in glede na veliko

Plesni tečaji TKD Atene

vpisovanje v ponedeljek 4. novembra od 18. do pol 20. ure.

Zelena dvorana hotela »Unio«

Moderni šali

po najnižjih cenah pri

J. Höfler, Miklošičeva 14

Moja beneška lepotilna sredstva

dobite v

DROGERIJI ADRIJA

Mr. Ph. S. BORČIČ

LJUBLJANA, Šelenburgova ul. št. 1

Gizabehi Arden

TEL. 2730
LIUBLJANSKI DVOR

Nenadkriljivi in galantni ljubljene neznega spoja

CONRAD VEIDT

vodi v epohalnem filmskem vledelu

„Nevesta št. 68“

(Das Land ohne Frauen)

dovršeno umetniško filmsko igro.

Menumentalni vefilm, ki pretrese do mozga, je priča hrepeneja po spolnem življenju, slika ljubezni in strasti, ki vnaša v razvnuha človeka do blaznosti, umetnina, v kateri so nanašana do skrajnosti napeta dejanja, kjer se bore za prvenstvo značaji za žene, za denar, za zlato, kjer se razplamt ljudska strast do nečloveških polblaznih dejanj.

Ta film je pravo lincanje človeških strasti in dvig človečanske plemenitosti!

Predstave radi obsežnosti tega filma ob 11., 3., 5., 7. in 9.

zanimanje in naval pri večerni blaginji je v interesu občinstva, da si nabavi vstopnice že prej pri dnevnih blaginjah v operi.

— Lutkovno gledališče na Taboru. Danes ob pol 16. repriza uspele zanimive pravljice lutkovne igre v treh dejanjih »Čarovnik Ropotar in njegova žena Ježibaba«. Med odmori bo igral salonski orkester. Vhod z Vrhovčeve ceste. Prosimo cenene roditelje, da bi n'ovni malčki sedeli in ne stali na določenih mestih, ker je itak procenjen dvignjen do najvišje možne višine, da lahko vsak vidi.

— Društvo Kazina v Ljubljani priredi v nedeljo 10. t. m. ob 20. v veliki dvorani Martinov večer z bogatim spredom.

— Promenadni koncert godbe dravske divizije bo danes ob 11. v Zvezdi, ako bo vreme ugodno.

— Koncert Brandt-trio v Ljubljani. V ponedeljek 11. t. m. bo prvkrat nastopila v ljubljanski koncertni dvorani ga. Fanička Brandlova, violinska virtuoza iz Maribora s svojim triom (violina, čelo, klavir). Spored je predvsem klasičen in vse tri umetnice nam jamčijo za n'egovo umetniško izvedbo. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

— Violinski koncert francoskega virtuoza. V petek 8. t. m. bo v Filharmonični dvorani violinski koncert francoskega virtuoza Roberta Soetensa, ki bo ob tej priliki prvič nastopil pred našim koncertnim občinstvom. Violinist Soetens potuje po Evropi po nalogu francoske družbe za razširjanje francoske glasbe. Koncert sam priredi ljubljanski Francoski inštitut. Predprodaja vstopnic bo od torka dalje v Matični knjižarni.

— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« jutri sopragovaja vaju odpade zaradi slavnostnega koncerta pevskega društva Krakovo-Trnovo, Odbor »Ljublj. Zvona« vabi ves zbor, da se koncerta udeleži.

— II. redni občni zbor Starešinske zveze JNAD »Jadrana« bo dne 9. novembra t. l. ob 19. v društvenih prostorih. Tomanova ulica 3. z običajnim dnevnim redom. K polnoštevilni udeležbi vabi — Odbor.

— Opozorjamo na ponedeljski koncert pevskega zbora Krakovo-Trnovo, ki bo v proslavo 10 letnice društvenega obstoja v dvorani Filharmonične družbe pod vodstvom zborovodje g. Premelca. Sodeloval bo na koncertu g. Leopold Kovač, ki bo zapel tri najboljše arije svojega izredno bogatega opernega repertoarja. Predprodaja vstopnic bo v ponedeljek 4. t. m. v Matični knjižarni. Cene običajne koncertne. Začetek koncerta točno ob 20.

— Brezplačno kontrolno tehtanje na ljubljanskem živilskem trgu. Da obvaruje kupca pred morebitnim izkoriščanjem pri tehtanju blaga, je naročila mestna občina ljubljanska precizno Berklovo tehtnico, ki jo postavi v tržni lopi na Vodnikovem trgu ob vrsti, kjer se prodajajo jajca. Na tej tehtnici lahko vsak kupec brezplačno stehta kupljeno blago. Tehtalo bo bo blago od 7. ure zjutraj do 12. dopoldne, pričeniš z dnem 4. t. m.

— Ravnateljstvo mestnega dohodarstvenega urada nam sporoča, da je nova mostna tehtnica pri linitiskem uradu na Blejveljski cesti izgotovljena, ter uradno preizkušena ter je javnosti od 2. t. m. zopet na razpolago.

— Kdor potuje v prihodnjih dneh v Pariz, naj se blagovolji prej zglasti v pisarni Glasbene Matice.

— Karambol na Dunajski cesti. Na oglu Dunajske in Gosposvetske ceste se je pripetila prednočnim okrog 17. nezgoda, ki jo je zakrivil deloma voznik Viljem Z. Imenovani je vozil po Dunajski cesti v smeri proti glavni pošti enovprežen voz, naložen s premogom. Takrat je vladal na cesti velik promet in se je hotel Z. ogniti z vozom nekemu drugemu vozniku. Pri tem pa je bil premalo pozoren, kajti baš ob tistem času je pripeljal nasproti tudi voz cestne železnice. Ker se je Viljem Z. premalo umaknil je zadel z vozom v tramvaj, kar je imelo za posledico, da sta se na vozu električne železnice razleteli dve šipi in se polomil okvir.

— Okraden hlapec. Hlapec Anton Kovač uslužben na Viču je prednočnim zapazil, da mu je zmanjkalo iz njegove sobe par čevljev in pa dežnik. Ker je videl svoje stvari še malo poprej v sobi nedotakneno, se je seveda nemalo začudil, kam so predneti tako nenadoma izginili. Kmalu pa so ugotovili, da je bil v Kovačevi sobi v posesti neznan tat, ki pa je še pravočasno izginil v mrak. Zasledovanje tatu je bilo brezuspešno.

— Izsledena košara. Kakor smo že poročali, se je pred nekaj dnevi vtinotapil v vežo rakovniškega zavoda neznan mlad

moški, ki je v neopaženem trenutku odnesel od tam košaro, napolnjeno z raznimi knjigami in obleko. lastjo duhovnika Ludovika Novaka iz Sevnice. Tatvina je bila takoj prijavljena in je policija včeraj košaro izsledila pri neki stranki v Hradskega vasi. Kakor so ugotovili, je tat fant kakih 25 let, košaro prodal za 50 Din. Pustil pa je notri le nekaj komadov obleke, dočim je bol še kose odnesel s seboj. Policija je skušala tatu izslediti, vendar je ta odnesel pte.

KDOR TRDI

da je kurjenje velika skrb in da je kurivo drago, gotovo se ni poskušal kuriti s

ZEPHIR PEČJO
10 katera 24
greje eno sobo
Večji tipi grejejo 3 do 4 sobe enako. Na zahtev brezplačni popis!

Zephir tvornica peč d. d., Subotica

Samoprodaja za Ljubljano:

BREZNIK & FRITSCH

Samoprodaja za Celje: D. RAKUSCH

Samoprodaja za Maribor:

PINTER I LENARD

— Preganjeni vlomilci. Včeraj pozno ponoči je stražnik Peter Lipovšek, prihajajoč z Mirja proti gostilni v Kolesiji, zapazil skakati pri oknu na tla tri moške, ki so jo ubrali proti Mestnemu logu. Stražnik je takoj uvidel, da gre za vlomilce, zaradi česar jih je pričel zasledovati. Neznanci pa so bili urnejši in jih je premočeni ter težko oblečeni stražnik ni zmožal dohiteti. Lipovšek se je vrnil in prebudil gostilničarja Franca Pelca. Pelčevi so ugotovili, da so neznanci skrivili s pomočjo lesenega droga v oknu mrežo in prispeli v točilnico. Tam so vse prevrnili, odprli razne miznice in pobrali nekaj drobiža. Stražnik je našel v lokalu tudi nahrbtnik z 12 komadi popolnoma novih pletenih hopic in zelen površnik. Na neki gredenci so tatovi pustili tudi žepno električno svetiljko. Kakor domneva policija, izvirajo predmeti, najdeni v Pelčevi gostilni, iz vlovov v Vižmarji in pri Hafnerju na Trati pri Škofi Loki, o katerih smo že poročali.

— Ciril Metodovi podružnici v Šiški priredita danes Martinov večer v restavraciji Reininghaus. Prosta zabava in ples, brez vstopnine! Šiskarji, udeležite se narodne prireditve! 1382

— Za starše in učitelje bo zanimiv referat, ki ga bo podala gospa Minka Krofita o »Telesni vzgoji jugoslovanske žene« v ponedeljek 4. t. m. ob 20. v dvorani Okrožnega urada (Miklošičeva cesta čez dvorske) Prost vstop

— Plesna šola na Viču. Plesne vaje se začno v nedeljo dne 10. novembra in ne danes, kakor je bilo pomotoma javljeno.

— Trpežni čevlji — elegantni čevlji. Stara renomirana ljubljanska tvrdka A. Zibert v Prešernovi ulici in podružnica v Mariboru sta si nabavili novo zalogo moškin in damskih čevljev, prvovrstnih izdelkov češke industrije, znamke »Tip-top«. Je to blago, ki se samo hvali, zato priporočamo nakup.

— Foxtrot, quick steep, tango, english waltz, six eight bodo poučevali po lahko uveljavljivi metodi vsak ponedeljek na elitnem plesnem tečaju v Kazini (mala dvorana). Vsi lanksi posetniki in uvedeni gostje najljubneje vabljene. Prva vaja bo v ponedeljek 4. t. m. ob 20.

— Plesna vaja S. O. Preporoda jutri ob pol 8. v areni Narodnega doma. 1384

— Redna plesna vaja se bo vršila drevi v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru Pričetek za začetnike (ce) že ob pol 20. uri. 1385

Iz Maribora

a— Vprašanje zgraditve kolodvorske in carinske pošte. Kakor doznajamo, je akcija za zgraditev kolodvorske in carinske pošte v Mariboru poleg glavnega kolodvora že gotova stvar. Odoben je kredit iz kaldrinskega fonda. Dohodkov tega fonda bo občina poslojevala. Sedaj gre samo še za odkup stavbišča, ki je last države železnice. Tozadnja vloga je bila že pred meseci odposlana, vendar pa državna železnica še do danes ni dala odgovora. Ker dosedanja kolodvorska in carinska pošta ogromnega prometa ne more vršiti v redu, bi bilo pač želeto, da se to vprašanje čimprej reši tako, da bi se tekoče leto še pričelo z gradbenim delom. Carinska pošta v Mariboru ima največji promet v naši državi, ker oskrbuje 33 poštinih uradov.

a— Maribor in gradbena akcija Pokojninskega zavoda. Pokojninski zavod za javne namene je v Ljubljani je sklenil, da zgradi do l. 1933 na Dunajski cesti v Ljubljani tri ali pet novih palač, ki bodo tvorile podstavek palače Ljubljanske kreditne banke. Ta sklep Pokojninskega zavoda zasluži popolno priznanje, vendar se nam zdi, da bo vsakega bolj pravično, če namesto treh palač v Ljubljani zgradi eno v Mariboru, dve pa v Ljubljani, kajti dohodki iz mariborskih okrajev Pokojninskemu zavodu niso najbrž nič manjši, kakor iz ljubljanskih. Zato v Mariboru zahtevamo izvedbo tega sklepa in predlagamo, da se ena palača zgradi v Mariboru. Če je Ljubljana potrebna novih stavb, Maribor jih je še bolj.

a— Nov radgonski most. Na mestu, kjer je stal lani stari lesen most čez Muro, ki ga je bila poplava porušila in odnesla, so pričeli letos graditi povsem novega, ki bo deloma zgrajen iz armiranega betona, deloma pa iz železa. Most, ki bo kakor stari vezal Goranjo Radgono z avstrijsko Radgono, je v glavnem že postavljen in se vrše samo še zaključna dela. Prometu bo izročen še pred zimom. Zgrajen je bil sporazumno in s skupnimi stroški naše države in avstrijske republike, ki sta vsaka prispevali eno polovico. Na južni strani je jugoslovanska carinska stražnica, na severni pa avstrijska. Ker je most za trgovce, obrtnike, pa tudi za vse ostalo prebivalstvo izredne važnosti, pričakujejo na obeh straneh nestrpnost njegovo izročitev določenemu namenu.

a— Avtobusni promet na letališče na Tezno. Povodno današnjega letalskega mitinga na Tezno bo vozilo z Glavnega trga na letališče 7 do 8 avtobusov. Ta proga bo sploh usmerjena samo na letališče, kamor bo vozil tudi en avtobus iz Studence. Za udeležence mitinga iz Slovenske Bistrice je določen poseben avtobus, ki bo odhajal iz Slovenske Bistrice ob 12.30, vračal pa se bo ob 20.

a— Novo javno stranišče v parku. Na splošno zahtevo je dala mestna občina odstraniti skrajno zamarnjeno javno stranišče v parku in tam postaviti novo. Dela so bila že dni zaključena.

a— Mala avtomobilska nezgoda. V petek zvečer se je odpejal mizar Rožel iz Maribora z avtomobilom na izlet v kadvanje. Z njim vred sta bili tudi dve dami. Med potjo se je avtomobil nenadoma znašel v občestnem jarku. Pri nesreči se je avto precej razbil, dočim so ostali očitki po čudežnem naključju skoraj popolnoma neškodovani. Na avtomobilu se je razbila šipa potirli so se blatniki in pokvaril motor. Materijalna škoda je precejšnja.

a— Vozni red za avtobusni prevoz Maribor Zg. Cmurček se v toliko spremenil, da odhaja iz Maribora od 4. t. m. ob 13. in ne ob 14.30 kakor do sedaj. S tem se tudi izboljšajo prometne zveze s progo Zg. Cmurček-Zg. Radgono in z osebnim vlakom v Cmurček. 1387

Iz Celja

a— Zanimivo predavanje o naših narodnih manjšinah. V sredo zvečer je predaval v Sokolskem domu v Guberju br. Bučar v docela napolnjeni dvorani o naših narodnih manjšinah v različnih državah. Predavatelj je podal kratek pregled o položaju naših narodnih manjšin v Grčiji, Albaniji, Rumuniji, Franciji, dalje časa pa se je pomudil pri naših bratih v Italiji in na Koroskem. Posebej se je dotaknil našega izseliškega vprašanja in v zvezi s tem tudi položaja naših ljudi v Ameriki. Posebno poglavje je obsegalo poročilo o Lužickih Srbih. Razpravljal je br. Bučar o tem, kaj moramo ukreniti, da ostanemo naše narodne manjšine nacionalno zavestne, in je opozarjal na nevarnost in veliko škodo, ki preti našemu življenju v tujih državah zaradi izseljevanja naših ljudi iz dotičnih krajev, kar povzroča seveda padec odporne sile naših ljudi v tujih državah. Gotovo pa je da naša javnost posveča mnogo premalo pozornosti manjšinskemu vprašanju, dočim se v tujih državah dela na vse kriplje, da se položaj njihovih manjšin v naši državi izboljša. Zanimiva je konstatcija, da imajo Italijani v Dalmaciji, kjer tvorijo po italijanski statistiki komaj 3% vsega prebivalstva, kar 6 javnih šol. Interesantna je opazka predavatelja, da uživa sin nekega slovenskega višjega državnega uradnika v

Nemčiji Humboldtovo štipendijo, ki je določena za pronosirane nemške študente, prebivajoče izven Nemčije.

a— Ljudsko vsoučilišče v Celju. Dr. Vebrov priročno predavanje »Jaz in moje doživetje« (izbrani primeri iz vsakdanjega življenja za človekovo pot v duševni svet) se zaradi gostovanja Mariborčanov z opereto »Piskrovez« ne more vršiti jutri zvečer, temveč bo v torek 5. t. m. ob 20. v risalnici meščanske šole.

a— Kmetko-nadaljevalna šola v Celju prične s poukom 5. t. m. Pouk je brezplačen. Poučevalo se bo vso zimo, in sicer v mesecih novembru, decembru, januarju, februarju in marcu, vsak teden dvakrat polno. Prijave sprejema šolska pisarna okoliške deške osnovne šole v Celju, Dolgo polje.

a— K poročilu o občinskih seli v sredo na mestnem magistratu, poročamo, da se je pripetila pri telefonskem sprejemu poročila neljubna pomota. Pravilno se mora glasiti odstavek o mesarjih stojnicarjih tako, da imajo mesarji, ki prodajajo meso na stojnicah na Glavnem trgu, pravico prodajati meso na stojnicah vsako nedeljo in praznik (ne ponedeljek) že ob 4. zjutraj, sicer pa ob 5.

Damsko in posteljno perilo, fino in elegantno izvršuje proti naročilu in po meri M. SRIBAR, Aleksandrova ulica št. 2 (poleg D. Zamparut). Bogata izbira vseh vrst čipk in krasnih filot motivov.

M. SRIBAR

trgovina in izdelovalnica damskega perila, storov, zavese itd. se je preselila iz Gosposke ulice št. 27 v ALEKSANDROVO ulico št. 2, poleg zajutkovnice Dominike Zamparut.

Odvetniška pisarna dr. Antona Ogrizeka, odvetnika v Celju,

se preseli s ponedeljkom, dne 4. novembra 1929 iz dosedanjih prostorov na Kralja Petra cesti št. 28, v dosedanje prostore »Ljudske posojilnice« v Celju na Cankarjevi cesti št. 4, poleg davčne uprave.

CELJE NARODNI DOM

a— Nepredviden avtomobilist. Trgovski potnik Jakob Vrbovšek iz Celja, stanujoč na Poluhah, se je peljal v sredo zvečer po desni strani kapucinskega mostu na svojem kolesu domov. Nasproti mu je privozil osebni avtomobil z evidenčnim številko 15-950 in zavozil v njegovo kolo. Vrbovšek je padel na tla in se občutno poškodoval in ima razen zamazane in raztrgane obleke tudi pokvarjeno kolo. Ko se je pobral in je obrazil blato z avtomobilove evidenčne tablice, ga je šofer smilil proč in se odpejal.

a— Iz zidarja je postal sodar. K sodarskemu mojstru Filipu Orešniku na Dečkovem trgu je prišel pred tedni neki moški in se mu ponudil v službo kot brezposelni sodarski pomočnik. Ker ga ni potreboval, ga je Orešnik odklonil. Nato ga je prosilec naprosil za posojilo 30 Din, katere mu je mojster dal, neznanec pa mu je zastavil svojo delavsko knjigo, glasečo se na ime Andreja Peterca, sodarskega valenca iz Bizovika pri Ljubljani. Orešnik je šele pozneje opazil, da je Peterca popravil v knjigi označbo poklica zidarja v valenec v sodarski.

a— Tatvina v stanovanju. Zasebnica Alma Karlinova, stanujoča na Ljubljanski cesti, je prijavila policiji, da je v četrtek popoldne stihala iz nezaklenjene predsobe svoja stanovanja neke sumljive stopinje, ki so kmalu utihle na večnih stopnicah. Ko se je vrnila v stanovanje, je opazila, da je izginila v času njene odsotnosti iz predsobe njena ročna torbica, v kateri je imela svoj potni list, več drugih dokumentov, ključ in okrog 10 Din drobiža.

a— Čigavo je kolo? Posestnikov sin Alojz iz Dečman iz Grobelna je našel 20. oktobra v gozdu ob oblatni cesti pri Grobelnem moško kolo starejšega sistema brez označbe znamke in številke. Na sedežu je pritrjena pločevinasta tablica z imenom »Lommann«. Lastnik naj se zgodi pri županstvu v Št. Vidu pri Grobelnem.

a— Krvav obračun v Guberju. Na praznik Vseh svetnikov zvečer sta bila prepeljana v celjsko javno bolnico z avtomobilom 25 letni Josip Gros, žagar, in 26 letni Vinko Prisljan, mlinar, oba v službi pri Pocažu v Tenarju pri Celju. Zvečer sta popivala v Leskovškovi gostilni v Guberju. V gostilno

je prišel tudi 34 letni tovarniški delavec Ivan Rupnik, stanujoč na Mariborski cesti, uslužben pa pri Westnu. Nekaj časa so sedeli v prijateljskem razgovoru za isto mizo, naenkrat pa je Gros zaklical: »Auf bika Gaberje«. Na te besede je Rupnik jezen vstal in povabil oba sopivca pred hišo. Tu je potegnil iz žepa malhen žepni nož in zabodel z njim Grosa v levo stran prsi. Prisljan pa v desno pleče. Oba ranjena sta odšla nazaj v gostilno, dočim je Rupnik odšel v neko drugo gostilno, kjer ga je našla njegova žena spečega za mizo. Ranjenca se nahajata v bolnici, vendar nujno stanje ni nevarno. Rupnik pravi, da ne ve, kaj je napravil, ker je bil silno pijan. Baje je izpil v družbi svojega brata in sestre ter njene hčerke nad 10 litrov vina v nekaj urah. Noža pri njem niso našli.

Iz Kranja

a— Kino v Narodnem domu bo imel danes redne filmske predstave ob 3., 6. in 9. zvečer.

a— Kranjski nogometaši bodo gostovali danes v Beljaku.

Iz Kamnika

a— Vsi sveti v Kamniku. Kljub skrajno slabemu vremenu je bil poset na vseh treh pokopališčih v Kamniku in Mekinjah nadvse lep. Na pokopališču na Zalah, ki je bilo spremenjeno v pravi cvetni vrt z nešteti lučkami, je bilo popoldne cerkveno opravilo, pri katerem je sodelovala kamniška »Lira«. Malo pokopališče v Mekinjah je bilo lepo urejeno in obiskano. Izredno lepo je bilo na vojaškem pokopališču v Mekinjah. Tam počivajo vojaki, ki so med vojno umrli v Kamniku. Šolska deca je spleta venc in zbrala sredstva za svede neznanim vojakom bivše Avstro-Ogrske. Vseh 52 grobov so enotno okrasili z vencji, cvetlicami in mnogimi svečami. Prišel ni noben svoje pokojnih, zato pa so se Kamničani in okoličani v lepem številu podali na to žalostno njivo božjo. Kvarter kamniške gobe je sviral na pokopališču žalostinke. Mnogi izmed posetnikov so prinesli s seboj svečke in jih prižigali na gomilah neznanim jim vojakov.

a— O proslavi 700letnice mesta Kamnik, ki naj bo v avgustu prihodnjega leta, se je razpravljalo v sredo zvečer na sestanku, ki ga je sklical mestno županstvo. Mnenja o proslavi in načinu proslave so bila deljena. Sklenila se je resolucija, v kateri se poudarja, da sta upravičena sklepati o proslavi 700letnice dva glavna faktorja, to sta mestno županstvo in pa Meščanska korporacija, ki dosedaj še nista napravila tozadnega sklepa. Ob priliki proslave se namerava položiti temeljni kamen za novo meščansko šolo, za katero je svet že zasiguran in se bodo načrti v kratkem razpisali.

a— Nakup sveta. Mestna občina je zaključila v sredo kupno pogodbo za nakup zemljišča ob Nevitici, kjer se bo za prihodnje leto zgradilo kopališče. Kvakratni meter sveta je bil plačan po 11 Din. Sedaj lahko upamo, da bo mnogo pomagano v tem pogledu, samo če se z načrti in po-om z zgradbo ne bo odlašalo.

Z Jeseni

a— Proznovanje Vseh svetih. Kljub deževnim dnevom pred praznikom in tudi na praznik sam, so bili skoro vsi grobovi na jeseniškem pokopališču izredno lepo urejeni ter okrašeni s krasnim cvetjem, tako da je pokopališče bilo kot cvetlični vrt. Le zelo redki so bili grobovi, ki bi bili brez lučk in cvetja. Tudi grobovi v vojni padli ali tu umrlih tujih rojakov so bili letos izredno lepo okrašeni. Mnogo pozornosti je vzbujal krasen kip angela, izklesan iz marmornja ter postavljen na terasi kapelice, zgnajene v spomin v vojni padlim vojakom. Kip, ki je delo češkega umetnika in izvršen pri tvrdki Toman v Ljubljani, teht 500 kg. Naročili in plačali sta ga jeseniška občina ter tukajšnja Organizacija invalidov. Kljub deževnemu popoldnevju se je zbrala na pokopališču tisočglava množica ljudstva, da počasti spomin svojih dragih pokojnikov. Združeni pevski zbori so lepo zapeli več žalostink.

Iz Zagorja

a— Sokolsko društvo je letos osvojilo sklop, da otvori v soboto 9. t. m. plesno šolo za svoje člane in članice. K otvoritvenemu večeru, ki se začne ob 20, so pa sedva vabljivi tudi nečlani in sploh vsi, ki imajo kolidaj veselja do plesa: stari in mladi. Poučeval bo iz prijaznosti g. Klun. poleg plesov iz prejšnjih sezon vse nove moderne plesne letošnje sezone.

Iz Hrastnika

a— Za koncert »Dunajskih mladeniških pevcev«, ki se bo vršil jutri v ponedeljek 4. t. m. ob 20.15 v novi brusišnici pri steklarni, je zanimanje zelo veliko, posebno v Spodnjem Hrastniku.

a— Novo poslopje. Steklarna gradi tik ob hiši g. Franca Pečnika, kjer ima njegova soproga trgovino, enonadstropno poslopje. Gradnja je javljena oblastem pod imenom »gradba klubove hiše«. V pritličju bo baje trgovski lokal Pečnikove trgovine, v prvem nadstropju pa kuhinja in klubova soba. To bo baje »kazino« za uradništvo steklarne. V kratkem bo razpisan uradni komisijoneli ogled te gradbe.

a— Kino Narodni dom predvaja danes ob 3. in ob 8. film »Zadnja tekma« v glavni vlogi Tom Mix.

a— Plot na postaji. Zaradi plota na postaji, kolikor ga še stoji, bo baje v kratkem komisijoneli ogled.

a— Na pokopališču. Vkljub slabemu vremenu se je zbralo na praznik Vseh svetnikov popoldne na dolskem pokopališču mnogo občinstva, da počasti spomin svojih rajnih sorodnikov, znancev in prijateljev. Po molitvah so zapeli pevci, kakor že nekaj let sem, v srce segajoče žalostinke. To lepo navado je upeljal gospod učitelj Čander. Hvala mu zanj!

Iz Šoštanja

a— Himen. V nedeljo 27. oktobra se je poročil v farni cerkvi v Celju g. Frac Posenek iz Laškega z gđ. Mici Solnovo, hčerko tukajšnjega kovaškega mojstra. Bilo srečno!

a— Uteklji vagoni. Dne 30. oktobra popoldne okrog 16. je uteklo pri premostitvi postaje Velenje proti Šoštanju 5 s hmeljem naloženih vagonov. Vagone, ki so pridrevili z veliko brzino na šoštanski kolodvor, se

je posrečilo s strojem baš na postaji stoječega tovornega vlaka uloviti. Stroji, ki je peljal tovornem nasproti in se je potem pred njimi umikal, da bi tako ublažil sunek, so vozovi rilihi cel kilometer pred seboj kljub temu, da je stroj na vso moč zaviral. Govori se lahko o sreči, da niso vozovi na številnih cestnih prehodih koga povzeli in da je železničarjem osebju uspelo tako brez nezgode ustaviti vozove. Mnogim je še gotovo v spominu, kako je bilo na tukajšnjem kolodvoru, ko so pred leti iz Velenja utekli vozovi pridrevli na tir ob skladišču.

a— Tiskovna pomota se je vrnila v našo notico glede nameravane avtobusne zveze v Celje. Avtobus bo vozil preko Velenja in ne, kakor je zapisal tiskarski skrat, preko Vitanja.

Iz Prekmurja

a— Davčni zavezanec. V smislu člena 131. zakona o neposrednih davkih se opozarjajo davčni zavezanec, da je razpored davka na dohodek od pojetij, obratov in poklicev ter na rente razgled davčnim zavezanecem na javni upogled med uradnimi urami v času od 4. do šestetega 11. t. m. pri davčni upravi v Murski Soboti, soba 1 (vhod z dvorišča). Vsi davčni zavezanec bodo o ugotovljenih davčnih osnovah in odmerjenem davku še posebej obveščeni s plačilnimi nalogi.

a— Poverništvo za slovensko šolsko Matico je razposlalo na vse učiteljske srete Murska Sobotna in na krajevne šolske odbore okoliščino s položnicami za članarino šolske Maticice, ki naj se poravnajo najkasneje do 6. t. m.

a— Šolska mladina osnovne šole in gojenici obrtne šole v Murski Soboti zbirajo z velikim navdušenjem prispevke za Jugoslovansko Matico namesto venca na grob narodnega mučenika Vladimira Gortana.

a— Iz bolnice je zbežal. Horvati Karol, ki so ga že pred tedni prijeli orožniki zaradi neke grožnje in je zaradi upiranja dobil s bajonetom sunek v pljuča, je ponoči med 29. in 30. oktobrom v bolnišnici opremi pobegnil iz soboške bolnice. Imenovani je kazal znake blaznosti in so ga nameravali prepeljati na Studenec, da bi se preiskalo njegovo duševno stanje. Sorodniki so ga pa najbrž opozorili na to in zato je ponoči pretrgal mrežo na oknu ter brez sledu izginil.

a— Pozvačin. Pozvačin imenujejo Prekmurci moža, ki ves opleten s papirnati trakovi in opremljen s čutaro vina, s kolo, na koncu katerega je ječeva koža, in s trompeto hodi vabiti ljudi k ženitovanjskim gostijam. Tak pozvačin je prišel v ponedeljek s kroške strani v Mursko Sobotno. Bila je že tema in možak je kar na lepem sredi mesta začel trobiti k ognju. Ljudje so se zbrumili in v Gasilskem domu se je hitro zbralo okoli 20 gasilcev, katerih trompeta je tudi začela opozarjati ljudi na požar. Končno pa se je doznalo, da ni nikjer ognja, nego je pozvačin »našarfal« Sobotno. Kazni seveda ne bo ubežal.

Zahvala

Podpisani se tem potom javno zahvaljujem g. Kramarju Francetu, posestniku in brozavemu mojstru v pokouju iz Puštala, da mi je velikodušno daroval lepo vso to (100.000) in mene brezposelnega s tem rešil sigurne propasti.

Enako veliko zahvalo in priznanje moram izraziti tudi g. dr. Krennerju Viktorju iz Škofje Loke, ki je rade volje prišlo na pomoč tej široko zasnovani humanitarni akciji.

Obenem s to zahvalo priporočam oba dobrotnika vsem brezposelnim kakor tudi vsem merodajnim čimteljem škofjeloškimi in ostajem vdani in hvaležni

Hubert Zimmermann.

Stara Loka, dne 15. oktobra 1929.

DODATEK K ZAHVALI

Dodatno k moji »Zahvali«, objavljeno 21. oktobra, mi je dolžnost, pripomniti še, da sta g. dr. Viktor Krenner iz Loke in gospod Franc Kramar iz Puštala s tam navedenim velikodušnim darom (100.000) mene ne le rešila brezposelnosti, marveč sta me tudi rešila obtožbe, s katero so me preganjali nepriljudni gospodje. S tem sta mi pomagala do zmage nad svojimi nasprotniki, za kar sem jim za prav posebno hvaležen ter ju bom v primeru ponovnih sličnih dogodkov gotovo zopet prosil, da mi priskočita na pomoč. Ker je moje stališče z njiju pomočjo dokaj trdnjše, ju bom ohranil v večnem hvaležnem spominu.

Hubert Zimmermann, Stara Loka 30.

V Stari Loki, dne 27. oktobra 1929.

Sokol

Proslava sokolskega praznika 1. decembra 1929

Vsem bratskim župam in društvom.

Naš II. sokolski sabor v Zagrebu 1. 1924. je proglasil državni praznik 1. decembra takisto za sokolski praznik. Zaradi tega naslavlja podpisano starešinstvo JSS vsem župam in društvom in vsemu članstvu poziv: Vsa društva brez izjeme so dolžna in obvezno je zanje, da proslave ta dan kot državni in kot sokolski praznik!

Letošnja proslava 1. decembra naj služi kot oficialni začetek zletnega leta, ker se bo 1. 1930. meseca junija vršil II. jugoslovanski vsesokolski zlet v Beogradu. Tega dne vstopimo torej vsi v zletno leto in temu dozdokud odgovarjajoče naj se v vseh društvih izvrši proslava 1. decembra, posebno svečano pa se mora to zgoditi v Beogradu kot kraju, kjer se bo vršil naš zlet. Način in organizacijo proslave na tej osnovi prepuščamo poedinim društvom, ki jim dajemo nastopna navodila:

1. Društveni starosta, prosvetar ali načelnik govori prihodnost, kjer naj posebno naznači radost Sokolstva radi poimenovanja države z nazivom Jugoslavija, kar znači za nas zmago sokolske ideologije in naših desetletnih naporov: naznači naj važnost letošnjega 1. decembra z ozirom na to, da ga smatramo za prvi dan zletnega leta. Vse pripadnike poedinih društev je opozoriti na najintenzivnejše priprave na zlet s posebnim poudarkom, da mora ob danes dalje vse do zletnega zaključka delati vsakdo za zlet in misliti samo na zlet, da mu že sedaj zagotovimo najuspešnejši morali in materialni uspeh.

2. Letošnja proslava 1. decembra naj zato služi porasti in razvitku sokolskih vrst in sokolski propagandi med narodom pa,

devizi: Vsak naš pripadnik hoče pridobiti po enega novega pripadnika za svoje društvo, za svojo telovadnico in za naš zlet!

3. Ob proslavi 1. decembra se mora izvršiti zaobluba novega članstva. Zaobluba se mora izvršiti odločno od ostale proslave (n. pr. predpoldne, medtem ko bo proslava zvečer), in sicer z ozirom na krajevne prilike in okolnosti, ki v njih živite. — Zaobluba, ki jo izgovarjajo bratje in sestre za starost, se glasi: Zaoblubim se, da hočem vestno in zvesto izpolnjevati v društvem, zasebnem in javnem življenju vse dolžnosti, ki mi jih nalaga svetost in vzvišenost sokolske misli. Izjavljam, da so mi znani predpisi društvenih pravil in da se nočem brezpogovorno njih ravnati. Zaoblubim se, da ostanem zvest jugoslovanskemu državnemu in narodnemu edinstvu ter ideji vseslovanske skupnosti. Zdravo!

Po svečani zaoblubi da vsak član in vsaka članica desničino bratu starosti in po loži roko na društveno zastavo, ako ju društvo ima. Ob zaoblubi morajo biti navzočni ves društveni odbor in prednaki zbor za društveno zastavo in vse članstvo. 4. Od minulega leta dalje se spominja jugoslovansko Sokolstvo dne 1. decembra, vsakega leta za Jugoslavijo zaslužnih mož in žen (narodnih vodnikov in delavcev, junakov, pesnikov, književnikov, umetnikov itd.). Vsako društvo naj v svojem kraju z naraščanjem in deco očisti, uredi in okraši grobove takih mož in žen. Mrtvim čast in blaz spomin, živim vzpodbuda za vzorno, plemenito, požrtvovalno življenje! Ni treba posebe naglasiti, kolikvega vzgojnega pomena za našo sokolsko mladino je ta odredba.

5. Bratska društva naj se spomnijo 1. decembra naših območnih sokolskih društev. Vsak, komur je to mogoče, naj daruje za knjižnice teh društev po eno knjigo. Knjige pošljite JSS, ki jih bo razdelil bratskim območnim društvom. Vsaka knjiga je dobro došla! Knjige pošljite JSS do 15. decembra t. l.

6. Kar se tiče gospodarske strani proslave 1. decembra, to je že določila naša letošnja glavna skupščina na Sušaku. Ta sklep pozna vsakdo.

7. Poročila o proslavi 1. decembra naj pošljejo bratska društva na svoji župni starešinstvu JSS takoj po proslavi, a župni novinar je dolžan, da poskrbi za »Sokolski Glasnik« za vsa društva dotične župe pregledno poročilo.

Da bi nam bil srecen, vesel, zavesten in zmagovalni začetek zletnega leta! Zleč vsem ob letošnji proslavi 1. decembra našega uspeha, pošiljamo vsem bratom in sestram, deci in naraščajo bratske pozdrave!

Zletu — zdravo!

Ljubljana, 1. novembra 1929.

Starešinstvo JSS.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 3. ob 15.: Velika abeceda. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. —

Ob 20.: Utopljena. Izven.

Ponedeljek, 4.: Velika abeceda. A. Torek, 5.: Zaprt.

Sreda, 6.: Nevesta s krono. C. Četrtek, 7.: Naš gospod župnik. Izven.

Petek, 8.: Zaprt.

Sobota, 9.: Življenje je lepo. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob pol 20.

Nedelja, 3. ob 15.: Gorenjski slavček. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. —

Ob pol 20.: Svanda dudak. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 4.: Zaprt.

Torek, 5.: Beneška noč. Opereta. Premijera. Izven.

Sreda, 6.: Car in tesar. D. Četrtek, 7.: Zaprt.

Petek, 8.: Evgenij Onegin. E. Sobota, 9.: Prodana nevesta. Proslava 25-

letnice umetniškega udejstvovanja g. Leopolda Kovača. Gostuje Marij Simenc, pevka ga. Nožnička in kapelnik Balatka. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Nedelja, 3.: Piskrovez. CELJSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 4.: Piskrovez. Gostovanje Mariborčanov.

Četrtek, 7.: Koncert Brandl - tria.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Nedelja, 3. novembra: Ženitev.

Naši kraji in ljudje

Desetletnica pevskega društva Krakovo-Trnovo

Krakovo in Trnovo od nekdaj slovita po svojih izvrstnih pevcih. Sodelovali so še v starem čitalniškem zboru in tudi pred vojno so imeli že svoje pevsko društvo »Slovani«. To se je pa razbilo v viharjih svetovne vojne in od njega je ostalo sedanjemu pevskemu društvu Krakovo-Trnovo le nekaj pevcev, ostane arhiva in pa stara omara.

Okrog teh relikvij so se pred 10. leti zbrale mlade, za petje vneti moči in fantije so ustanovili sedanje društvo. Grla, note in omara so imeli in manjkalo jim je le še pevovodje in pa prostora s klavirjem.

V Kolesiji so imeli navdušenega pevca Jakoba Smoleta, ki jim je takoj dal na razpolago prostor s klavirjem brezplačno in prav tako seveda tudi pevovodjo, agilnega svojega zeta Mirko Premelca, ki torej obenem s društvom obhaja 10letnico svojega uspešnega dela za slovensko pesem v Krakovu in Trnovu. Mladi Premelc je zastavil vse svoje zmožnosti in ideale za društvo in kmalu je lahko nastopil s svojim zborom, ki je kmalu zaslovel tudi izven Ljubljane. Ni skoro nedelje, da društvo ne bi sodelovalo tudi pri prireditvah drugih društev. Tako so si pridobili dosti prijateljev.

Člen, podpornikov in ustanovnikov, torej vsestransko oporo. Pri vsem tem jim je najbolj pomagal pok. Smoleč z nasveti in svojo vzgledno dobrotljivostjo.

Društvo je lahko priredilo tudi nekaj večjih izletov. Maja 1920 so bili v Borovljah. Komplet zbor na borovelskem trgu, polnem okoličanov na okrašenih vozovih, ko naši Krakovčani in Trnovčani zapojejo: Mi vstajamo in vas je strah... Navdušenje nepopisno, danes se pa le še z žalostjo v srcu spominjamo tega prekrasnega dneva.

Iste leta je nenadoma preminul Smoleč, a vrli pevci so delo nadaljevali po njegovih nasvetih s podvojeno silo.

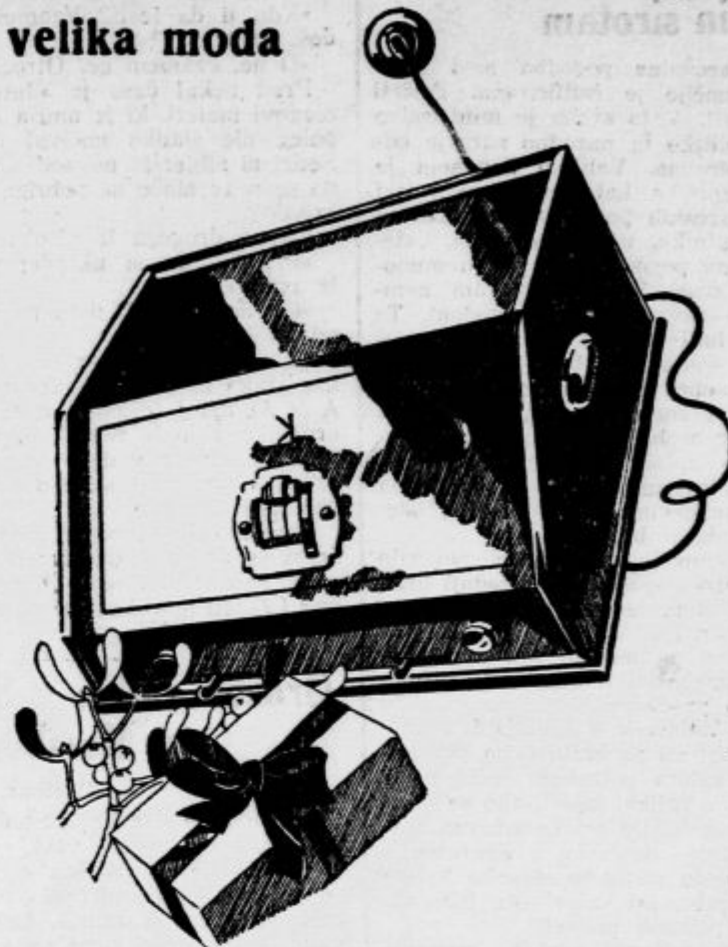
Ljubljanci se gotovo še spominjajo žegnanjske veselice tega društva. Nad 200 narodnih noš, vse Krakovo in Trnovo, fantje na konjih, godba, brčka dekleta, harmonike, štruktli, bobi in pa stari ribiči s »podkovanim karliom«. Kaj takega Ljubljana ni več doživela. Od te posrečene veselice so pa vse prireditve vedno originalnih Trnovčanov in Krakovčanov splošno priljubljene in sijajno obiskane.

Duša društva je pa seveda njegov pevovodja Mirko Premelc. Sam odlični in izborni šolan pevec je pričel s Trnovčani -

Krakovčani. Učil in vodil je pa med tem tudi že »Slavca«, pevski zbor »Udruženja jugosl. nar. železničarjev« — sedanji moški zbor »Sloze«, nad 2 leti je pa poleg ogromnega dela hodil še dvakrat na teden poučevati tudi pevsko društvo »Zvon« v Smartnem pri Litiji, ki je z njim kljub vsem težavam dosegel prav lepe uspehe ter je društvo pripeljal dvakrat tudi v Ljubljano na skupni zvezni oziroma župni koncert, kjer je dosegel največje priznanje. Poleg vsega tega pa uči še vedno pevski zbor »Merkur«. Niti omenjati ni treba, da je ta strastno delavni pevovodja od prevrata sem tudi neprenehoma iniciativni odbornik Zveze slov. pevskih zborov.

V proslavo svojega jubileja in v počastitev svojega požrtvovalnega pevovodje priredi društvo 4. t. m. v filharmoniji koncert z najnovejšo Adamičevsko kantato, poklonjeno društvu. Zlasti pevcem na deželi, pa tudi Ljubljancem priporočamo, da se udeležijo koncerta, kjer vrli Trnovčani in Krakovčani pokažejo, kako visoko umetniško stopnjo je mogoče doseči s pridnostjo pod vodstvom umetnostno visoko izobraženega in do svojih skrajnih moči požrtvovalnega pevovodje.

Priključek na omrežje — velika moda

TELEFUNKEN 9 W

5 cevni aparat, ki preko i najvišje zahteve! — — — Vsa Evropa v zvočniku. Direktno priključljivo na izmenično omrežje za luč.

Telefunken 9 W s pripadaj čimi elektronkami stane Din 11 360 —

TELEFUNKEN

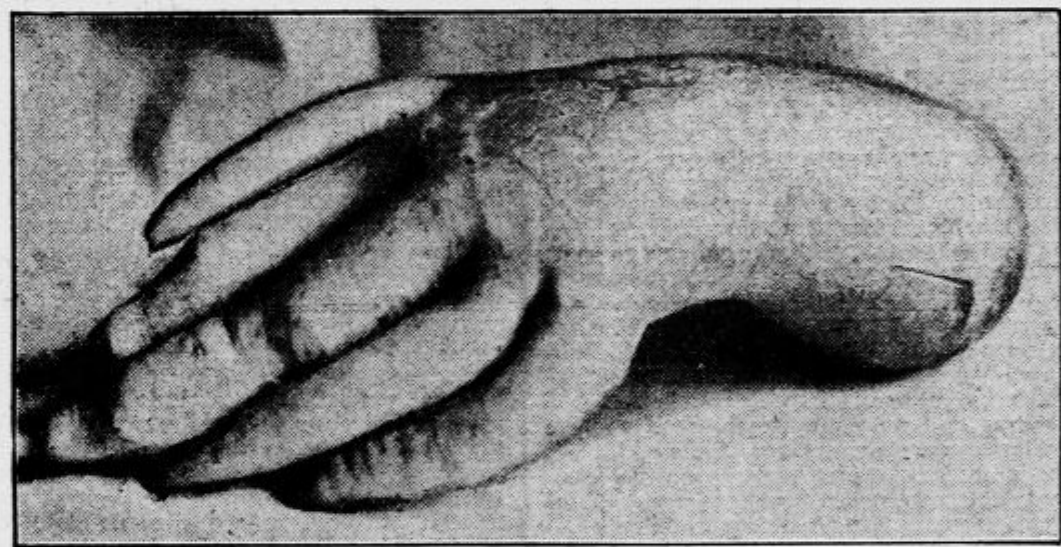
Najstarejša izkustva — najmodernejše konstrukcije.

kulturnem, gospodarskem in socialnem pogledu.

Ta omladina hoče visoko dvigniti jugoslovski ideal, ki vodi vse težnje akademске omladine sploh. Potom kulturnega nacionalizma se mora ustvariti jugoslovski narod z edinstveno nacionalno zavestjo.

S temi osnovnimi idejami Jugoslovenske

akademske čitalnice, ki bo kmalu imela svoje postojanke v vseh univerzitetnih mestih Jugoslavije, bo izkazano dostojno spoštovanje vzvišeni mučeniški predvojni in vojni omladini. Obenem pa se bo obdalo vso sterilnost in vse zmote omladine zadnje decenije.

Človeška roka — zrastle v zemlji

Letošnja letina je povsod zadovoljivo obilna in med poljskimi pridelki se najdejo tu in tam tako čudni liki, da človeka naravnost frapirajo s svojo grotesknostjo. Dobili smo v uredništvo par takih stvarov, da jih podrobneje niti opisati ne moremo.

Na njivi posestnika Slibarja na Hudem pri Kovorju (tržiška okolica) je zrasla čudovita repa — verna podoba človeške roke. Pet korenin se je izobličilo v pet prstov, koren sam pa predstavlja zgornji laket. Komar naglo predoči to roko, se boš ustrašil, bome! Barva prstov je bela kakor alabaster, koren pa rožčast, kakor pri hudi oteklini... v uredništvu in v

stavnici smo si dovolili par šal — hudomušnež jo je vtaknil v rokav svoje suknje in jo razkazoval okrog: ob nagem pogledu nanjo je vsakdo ostrmel in se zgrozil... Pri natančnejšem ogledu pa se mora človek čuditi lepi liniji, ki je tako elegantna, kakor na kakem hipermodernem damskem portretu. Zato je umestno dejal neki dovtipnež, ki se je znašel v redakciji in smo mu »roko« seveda pokazali: »Tako je: — ker moderni umetniki nočejo več slediti naturi, se je začela natura ravnati po novi umetnosti...«

Čudovito roko bomo razstavili v oknu našega inseratnega oddelka v Prešernovi ulici.

Maurice Dekobra o literaturi in življenju

Interview z dopisnikom »Jutra«.

Zagreb, 30. oktobra.

Popularni francoski romanopisec in novelist Maurice Dekobra potuje »okrog sveta«. Pot ga je privedla iz osrčja stare Indije in Tibeta v Jugoslavijo. Prvič je stopil na jugoslovnska tla in kot prvo postajo si je izbral Zagreb. Posetil sem ga v hotelu »Esplanade« in ga zaprosil za kratek razgovor. Dekobra je tipičen Francoz. Postava je srednje; ni visok kakor bi marsikdo sodil po sliki obraza, oči ima zelenkasto-rjave, a lase kostanjeve, počesane nazaj, s

prečo v sredi. Govor mu je precizen in si-guren, glas sonoren. Napravilja vtisk zrelega moža, ki je že mnogo videl in doživel.

Kaj mislite o bodočnosti in nalogah teposlovja?

— Moderna literatura mora iti v smeri kozmopolitizma. Društvo narodov v Ženevi je tudi važno za mednarodno leposlovje. Pisatelj naj piše za ves svet. Tretja Internacionala v Moskvi ni uspela, obstoja pa četrti Internacionala, ki je svetovna literatura.

Kdo reprezentira po vaši sodbi najbolj moderno francosko prozo?

— Paul Morand in Dorgeles.

Kaj bolj mika po vašem mnenju publiki: genialne fantastične izmišljotine ali umetniški opisi življenjskih realnosti?

— Opisi življenjskih realnosti, toda vsebovati morajo širok svet. Ne smejo biti lokalne skice.

Kako si predstavljate bodočnost Evrope in verujete li v politično solidarnost in duhovno edinstvo naših daljnih potomcev?

— Ne gledam optimistično v bodočnost Evrope. Vsekakor bo nastalo trenje ekonomskih rivalitet in stremeljenje po duhovnem edinstvu. Vprašanje je, ali bo zmagal duh nad materijo.

Prima

Palmaston žimske suknje

krasne double štofe v največji izbiri.

Površne suknjiče

Sportne čepice, pletenine, trikotažo, perilo, nogavice, samovoznice itd. brodaia po

brezkonkurenčnih cenah tvrdka

Anton Presker, Sv. Petra c. 14

— Kako ste si preje zamisljal Jugoslavijo in kakšno vidite sedaj?

— Sem prvič v vaši državi in sem zelo vesel, da jo lahko spoznam. Razvoj Jugoslavije mora brezpogojno napredovati in bo tudi napredoval. Danes pa vidim šele zoro Jugoslavije.

— Sodba francoskega naroda o Jugoslovenih?

— Francoski narod goji simpatična čustva do Jugoslovenov, a jih mnogo, mnogo premalo pozna. Medsebojna duševna interpretacija je zelo priporočljiva.

— Vaše misli o slovanski ženski duši?

— V mnogih svojih romanjih sem že opisal dušo slovanske žene, ki ima po mojem občutju jako mnogo sramu, ker je plemenita; jaz to visoko cenim. Slovanska žena je tudi visoko naobražena, kar pri anglosaški ženi ni pogosto opaziti. Duša slovanske žene je zlitina realnosti in nagnjenja k sanjivosti in misticizmu.

— Kakšna je razlika med indijsko in evropsko ženo?

— Ogromna. Indijska žena je skoro dosledno analfabeta. 97% žen ne zna ne pisati ne čitati. Z 10. do 15. letom se Indijka poroči in živi v indijskem haremu, zvan »zenana«. Šole Indijka ne vidi nikdar. Nima nobenega stika z zunanjim svetom in ne igra nikake vloge v razvoju socialnega življenja. Žene, ki se bavijo s feminizmom, so jako redke. Nekaj takih izjem je v Bengalu.

— Vaše pravo ime?

— Moje pravo ime je Maurice Tessier. Na predlog neke čarovnice s kačami v Egiptu sem zamenjal že pred 25. leti svoje pravo ime s pseudonimom »Dekobra«. Čarovnica je namreč imela dve Cobra kači, ki sta simbol ženske ljubezni. Tako je nastalo ime Dekobra iz »deux Cobras« (dve Kobri). Od takrat so kače moje prijateljice, to se pravi, vsaj strahu nimam pred njimi. — Nato mi je pisatelj pripovedoval v nevezanem razgovoru o doživljajih v Indiji, med drugim, kako je bil prišel kot enajsti Evropec v prepovedano kraljestvo Nepal, ki leži ob Himalaji poleg Tibeta. Sam princ nepalski ga je povabil, ko je bil še v Bombay, sicer bi bil zamen vsak trud priti v prepovedano deželo. Niti vsemogočni Angleži bi mu ne mogli preskrbeti »vstopnice«. V Nepal ni niti cest, še manj železnice. Potuje se s karavano. Potrebnovali so 5 dni, da so prišli v glavno mesto Kahtmandu. Kralj je popolnoma brez mož. Diktator je 67letni nepalski maharadža.

Prihodnja knjiga Maurice Dekobre izide spomladi in sicer o doživljajih iz Indije v potopisni obliki. Nato bo objavil roman. Čigar dejanje se vrši ob meji Indije. Iz Zagreba je odpotoval Dekobra v Beograd, odkoder se vrne preko Dunaja domov v Pariz. Naslednje njegovo potovanje bo: Južna Amerika.

Ogenj v kinematografu

Zzorelo je tudi nekaj filma »Erotikon«.

Kranj, 2. novembra. Snoč je doživel Kranj dogodek, ki je vzbudil precejšnjo pozornost zaradi interesnih okoliščin. V kabini kina v Narodnem domu je ožen ukičil razne filme, med njimi tudi dva dela znanega filma »Erotikon«, v katerem je nastopila v glavni vlogi Ida Kravanja (Ita Rina). In pa film o konkurenčnem tekmovalstvu šestih kranjskih gospodičen — kandidatki za zveneči naslov »Miss Kranj«.

Ogenj je nastal pri drugi večerni predstavi okrog pol 21. V hipu, ko je hotel operater g. Valentin Hvala ustaviti motor, ker je teklo že besedilo »Konec« filma neke ameriške kratkočasnice, se je nenado-

ma vnel filmski trak. Plamenček je bliskoma švignil po traku v železni zavoj, v katerem je bil zvit ves že predvajani film, da je bil v trenutku v ognju. Operater Hvala, ki je hotel v svoji vestnosti rešiti še ostale filme, ki so se nahajali v kabini, je vrgel goreči film proti vratom, toda veter ga je vrgel nazaj proti operaterju. Ta je ušel iz kabine in jo zaprl.

Ljudje, ki so bili pri predstavi v dvorani, niso opazili ognja v kabini in so le na opozorilo hitro zapustili dvorano. Bilo bi pa vsako razburjenje nepotrebno, ker ni posetnikom preti nobena nevarnost zaradi ognja, ki je bil omejen le na kabino. Izkazalo se je, da je kabina izborna zavarovana, ker se ni mogel ogenj razširiti nikamor. Ko so odprli kabino, se je razvil po hodniku močan dušec dim. V kino so prihiteli tudi gasilci.

Interesantno je, da se ostali filmi niso vneli radi ognja prvega filma, ampak radi plina, ki se je razvil v kabini. Zgorel je film »Dražestna ubeglica« z M. Paudlerjevo v glavni vlogi, dva dela »Erotikona« z Ita Rino v glavni vlogi, mamša ameriška kratkočasnica in domači film »Konkurenca kandidatki za Miss Kranj«. Sledeji film se je predvajal pri vsaki predstavi v svrhu glasovanja, ki bi se imelo jutri v nedeljo zaključiti. Škoda je sicer precejšnja, toda vsa krita z zavarovalnico.

To nedeljo se bodo predstave seveda zopet vršile redno ob določenih urah.

Jugoslovnska akademska omladina pred 1. decembrom

Omladina s svojim mladostnim žarom in apostolskim fanatizmom je vedno vestnik novih idej in novega dela.

Od ilirskega pokreta pa vse do 1. decembra 1918 so dajale generacije omladin-cene svoje življenje in svoje ideje za svoj narod. Omladina v vseh delih našega naroda, razdeljena po vrinjenih političnih mejah je delala požrtvovalno za oživotvorjenje svojih najvišjih idealov. Na eni strani omladina v okvirju Avstro-Ogrske, prežeta z idealom ustvaritve jugoslovnske domovine, ovirana v svoji svobodi, vesti in želji, je nastopila z gigantskimi koraki pota svobode ter srečnejše in svetlejšje bodočnosti. Borila se je z vsemi sredstvi. Z besedo in peresom, kjer je bilo le mogoče. Borila se je tudi z bombo in revolverjem, če je bila zatrta beseda in odvzeto pero. Umirala je po temnicah, tepena in mučena, žejna in lačna, na idejah pa neizmerno bogata in najglobljeje uverjena v veliki dan zmage, v dan osvobojenja in ujedinitelja našega naroda. Na drugi strani, v kraljevini Srbiji pa je omladina s čudovito silo podirala vse, kar je oviralo oživotvje jugoslovnske države.

Ta naša omladina, jugoslovnska omladina, ki je preživela težko epoho, je izvelika z močjo svoje nepremagljive mladosti iz grozne dobe, iz morja krvi svobodno Jugoslavijo. Ta generacija, ki je prešla strahote vojne z velikimi žrtvami, ni mogla dati pravih smernic svoji mladi domovini. Smatrala je, da le z oživotvorenjem svoje države dosega kulminacijo svoje misije. To mnenje pa je dovedlo do zastoja v vseh področjih narodnega življenja.

Desetletna temna doba je minila. Dovolj je znakov svetlejšje in srečnejše bodočnosti. Konkreten primer za to bi bila že Jugoslovnska akademska čitalnica v Zagrebu. Javnosti ni neznano ime te mlade institucije, osnovane pred desetimi meseci od nekolicine idealnih in azilnih akademikov in podprane od nekolicine rodoljubnih Jugoslovenov, od prvi vrsti pa N. Vel. kralja. Ta akademska organizacija je pokazala večje uspehe, kakor so jih pričakovali njeni najvnetejši prijatelji.

Smer akademске omladine, zbrane v Jugoslovnski akademski čitalnici, je, da iz svoje duševne in telesne prirodne osebnosti prenese svoje delovanje v narod, iz katerega je izšla, in da ta narod dvigne v

Ne mučite svoje dece z ribjim oljem, temveč ji dajte

JEMALT

JEMALT je zlatorjav prašek, prirejen iz 30% ribjega olja in iz suhega sladnega ekstrakta. Čigar hranivost je obče poznana. — Dobiva se v vseh lekarnah.

DANES UFA PREMIJERA

Od 3., 5., 6., 8. in 9. uri

MLADINI NEPRIMERNO!

Heinrich George Betti Amann

v velefilmu strasti in ljubezni

BIGAMIST
(Dvakrat oženjen)

Posneto po romanu Feodora Zobeitza
»Das Fräulein und der Levantiner«

Elitni kino Matica
Telefon 2124

A T E L J E
ZA NOTRANJO
ARHITEKTURO
ING. ARH. J. OMAHEN
ING. ARH. D. SERAJNIK
LJUBLJANA
KOLODVORSKA
ULICA ŠT. 28/II

Rentnikom, vdovam in sirotam

Socialno-zavarovalna pogodba med našo državo in Nemčijo je ratificirana. Prihiti se mora izvajati. V to svrhu je ministarstvo za socialno politiko in narodno zdravje odredilo vse potrebno. Velikim številom je bil poslan razpis, s katerim imajo veliki županji preko sreskih poglavarstev in občin pozvati vse rentnike, vdove in sirote, katerih se omenjena pogodba tiče, da nemudoma prijavijo svoje zahteve napram nemškemu socialno-zavarovalnemu zavodu. Ta poziv se tiče tudi oseb, katerim rente ali druge dajatve sploh niso bile priznane, pa so prizadete osebe mislile, da jim rente ali dajatve po zakonu pripadajo. Predvsem pa se poziv tiče oseb, katerim je bilo svoječeno nadaljevanje izplačevanje rente po nemških zakonih ustavljeno, ker so prebivale na ozemlju naše kraljevine, a jim rente iz istega razloga sploh ni bila priznana.

Organ, kateremu je ministarstvo poverilo praktično izvedbo pogodbe, je Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu (Mihunovičeva ulica br. 3).

Prijave, katere pa morajo biti opremljene s vsemi potrebnimi listinami, je pismono ali ustmeno predložiti Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani, njegovim ekspozituram ali pa bratovskim skladnicam. Stranka, katere potrebne listine nima pri rokah, naj v prijavi izjavi, ako se morda do listine že nahajajo pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu, v nasprotnem slučaju pa mora stranka listine od urada ali osebe, pri kateri iste leže, zahtevati nazaj in priložiti prijavi.

Ker je rok za prijave kratek, opozarja Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani prizadete stranke na nujnost prijave. Prijave, ki bi se izvršile po pošti, zlasti ako so jim priložene listine, je po možnosti poslati priporočeno. Nihe naj s prijavo ne odlašajo, ker v tem primeru urad ne more prevzeti jamstva, da bo prizadeti prišel do svojih pravic.

Zagorsko pismo

Zagorje, 2. novembra.

Javnost se res ne sme pritoževati nad nami. Pošteno skrbimo, da nas svet ne pozabi. Toliko se zgodi čudovitih, strašnih, pretresljivih in skoro da neverjetnih stvari, da bi človek mislil: če bi ne bilo v tej dolini časiopisnega poročevalca, prav gotovo bi šlo življenje svojo mirno pot po normalnem tiru. Tako pa, kakor da bi se iz služnosti do njega nekje na skrivnem določevalo: danes umri ta in ta, te in take smrti, tam se zalčita dva vlaka in se seveda pošteno razmrčarita, na travniku pobesni naj krava in pobede mirnega človeka na cesti, roparji in tatovi! — le vkup, danes ta, jutri oni, lepo po vrsti, da ne zmanjka snovi in ne bo zamere ne tu, ne tam. Vse te stvari so še celo tako urejene, da ni treba dosti letati za njimi, kar na površju so, tako rekoč na dlan. Koliko bi vedele povedati pa šele gostilniške in kofetarske kronike, ki so, kakor je obče znano, nekeke borze za škandalozna poročila.

Imamo pa še druge »borze«. Tako je po vsej priliki pred rudniško restavracijo, pod zaplankanim kostonjem borza, ki posluje, za čudo, le takrat, kadar ni nobenega dela. Štaja se namreč tukaj včasih mladina, včasih starina, kadar počiva »rudniški pes« — kakor šaljivo označujejo rudniško sireno, ki vabi na delo, ter premlevaro najmovejša prečca vprašanja. Ta kostonj je nekaka vaška lipa, kjer se ugame marsikaka modra. Pod naslednje kostonje so zaloske zeljence navozile grmade zeljnatih glav. Če ni premrzlo, si posteljele kar na kopico: ruto pod sedajo, komolec ob eno in roko ob drugo »glavo«. Blagovna borza.

Preko ceste je na vzhodu v »Poduro« — zanemarljiva rudniška kasarna. Tam je mešana »borza mladoletnih«. Tu bi se rad pomudil in napisal par resnih besed. Pod imenom »Pod ura« pozna Zagorjan dolgo enonadstropno hišo, ki je sedaj stanovanje rudarskih družin. Vse dni in vse ure, od jutra do pozne noči postopa tam kopica več ali manj zanemarljivih in samih sebi prepuščenih otrok, ki se zaganjajo za slehernim avtom, vozom in tujcem, medse kamele, vpije, zmerja in strelja s karbidom. To zadnje jim je v poseben užitek. Pločevinasto škaflijo, ki mora imeti malo luknjico v pokrovu, napolnijo z vodo in karbidom. Potem zažgo plin, ki začne uhajati, ta pa z močnim pokom odnese pokrov kamorkoli. Največje veselje je pač takrat, kadar more ta mladež prestrašiti to iznajdbo kakoga tuca — mi smo že navajeni. Pri tem poslu se udeležujejo pretežno dečki, kot gledalci in priložnostni pomagali pa seveda tudi deklice. Kadar se naveličajo teza, se spenjačo povsod, lezejo in plezajo po ograjah, po zidovju, da bi neuk človek mislil: glej, zašel sem v pragozd! Da se tu sklepa razna dvomljiva poznanja, baranta za vse mogoče stvari, delajo razni nedopustni načrti za pomočne ekscuzije, menda tega ni treba posebej omenjati. To vam je torej direndaj, kratko in malo — godé se stvari, kakršne se ne bi smele. Mladež je brez nadzorstva, neugnana do skrajnosti in ni ji bilo še roke, ki bi skušala tu napraviti red. Da se v takih okoliščinah ne more govoriti o moralnem nivoju, kakor se ta fraza je prerada in lahkomiselno izgovarja, je več kot jasno. Tu se s slabo skritim sramom razpravljajo in demonstrirajo učenosti, da bi moralistu odreden jezik. Prav bi bilo, da bi se naše humanitarne organizacije, ki jih imamo vendar nekaj v dolini, takoj pobrile in stavile na dnevni red to vprašanje. Treba je čim preje zaležiti jez-kroji mladine, čije starši nimajo v vednem boju za obstanek nikakega časa za vzajanje. Pomislite! V stanovanjih, kjer prebivajo množestevna družina, je stlačena kopica otrok, po dva, trije na enem ležišču, dva rodova se združujejo in razmnožujeta v isti sobi. Intimnost rodine je razgaljena do vseh podrobnosti. Sola, ki vzgaja tako mladino, je brez vsake moči, ker ni doma močne roke. Če je pa le tak otrok včasih kaznovan od strani staršev, se pa večkrat kar potepe in ni ga po več dni domov. Kako živi, s čem se hrani in kje spi ves ta čas, o tem mu ni treba dajati računa. So pa vmes tudi taki, ki gostujejo danes tu, jutri tam brez staršev so, ni je roke, ki bi jih nabožala, ne očesa, da bi jih prijazno pogledalo. In sedaj se bliža celo zima!

Ustavim sem belolasega in krepkega dečka — vsi ga poznajo.

»Kje stanuješ?«

»Nikjer« — mi odgovori in si obriše nos.

»Pa... kje vendar spiš?«

»V krušnicah,« — in gleda tja v dan. Torej v krušnicah, ki jih je v koloniji nad

steklarno, kakih pet, spiš, se greš siromak — si mislim.

»Kdo ti da jesti? Vzameš morda, ukradeš, kaj?«

»O ne, vzamem ne. Otroci mi dajo.«

Pred nekaj časa je »Jutro« poročalo o njegovi materi, ki je umrla med tem, ko je poleg nje sladko počival ta otrok ceste. Sedaj ni nikjer in povsod. Čudno se mi zdi, da se prav nihče ne pobriga zanj. Kdo nosi krivdo?

Čujmo drugega iz visoke enajste šole.

»Pravijo, da si ukradel potniku pariem iz avta, kaj?«

»Oh ne, gospod, tisto pa ne, le »šenkal« mi ga je, šenkal.«

Ta vam laže kakor pes teče, krade kakor sraka in govori kakor raztrgan dohtar. A je še mlad krkolin in že dobro pozna orožnike. Kdo bi popisoval vse to. Le dva primera sem navedel, zagrabil sem tako rekoč v zvrhano skrinjo in izvilkel par smetljivih zrn.

Vprašam le, kdo naj nosi odgovornost, če se iz dneva v dan kvari tu pred našimi očmi naša nada, naša proletarska omladina? Oblasti in vsi poklicani činitelji, zganite se!

— arni —

Grozen zločin v Studencih pri Mariboru

Maribor, 2. novembra.

Snoči in danes se je v Studencih v Mariboru naglo razširila vest o nenavadnem zločinu, ki je bil izvršen v Studencih. Tam so namreč našli mrtvega zidarskega pomočnika Ivana Karnerja. Ležal je v stanovanju z zvezajočo rano na vratu. Se večjo senzacijo pa je vzbudila vest, da je bila aretirana njegova žena pod sumom umora. Tereza Karnerjeva je bila že tretjič poročena. Ivan je bil njen tretji mož. Poprejšta imela posestvo v Kamnici, toda živeli so precej razkošno. Zlasti žena in njena hčerka, odnosno pastorka Berta Grilka brez potrebe razmetavali in zapravljali denar. Seveda je bilo posestvo rakovo pot. Zakonca sta bila prisliljena, imetje prodati in se preseliti v Studence, kjer je mož služil kot zidarski pomočnik. Skromni dohodki seveda niso zadostili za precej razkošno ženo in njeno hčerko. V posledici tega so bili prepripi in prerekanja. Žena je bila tudi precej vdana plačli. O zločinu smo izvedeli naslednje podrobnosti:

V petek dopoldne je odšla žena z doma, češ, da gre na grob svojega prvega moža, Ivanu pa je naročila, naj jo ob 16. čaka v Maksovi gostilni v Studencih, kamor je prišla že nekoliko vinjena. V gostilni je bila tudi njena hčerka Berta. Zakonca sta se znova sprla, nakar sta odšla domov. Mož je ženi očital malopridnost, v prepri se je vmešala tudi Berta in zalučala očmu v obraz, da ji je ukradel 10 Din. Razjarjen je Karner pristopil k pastorki in jo hotel udariti, pa je žena to preprečila. Prepri med zakoncem je postajal čedalje hujiši, pred hišo so se že začeli zbirati radovedneži. Karnerjeva je prišla iz stanovanja in se zopet vrnila. Bila je videti močno razburjena. Kmalu so jo ljudje na ulici čuli kričati: »Zdaj pridite ven, če si kos!«

Ljudje na cesti so takoj slutili, da se je pripetilo nekaj izrednega in neki možki je stopil v hišo. Ko je odprl Karnerjevo stanovanje, se mu je nudil strašen prizor. V kuhinji je ležal mož v mlaki krvi z zvezajočo rano na vratu. V roki je držal brijačo, s katero je očitno skušal zadržati tok krvi. Poleg njega je ležala okrvavljena, a zaprta britve. Neznane je takoj uvidel, da je Karner mrtve. Šel je iz hiše in sporočil žalostno novico ljudem, ki so obvestili oblasti in rešilo postalo. Na kraj zločina so takoj prispeli orožniki in člani rešilne postaje, vendar je bila pomoč prepozna. Med tem se je tudi že izvedelo, da so orožniki aretirali ženo. Njen bde, njene besede, predzgodovina dejanja in zaprta britve so bili zadostni in obtežilni dokazi njene krivde.

Danes dopoldne je bilo truplo nesrečnega Karnerja obducirano. V komisiji so bili državni pravdnik dr. Jančič, sodni svetnik Trauner ter sodna zdravnik dr. Jurečko in dr. Zorjan. Uvedena je bila sodna preiskava, ki bo ugotovila, v koliko je Tereza Karnerjeva kriva.

Dopisi

KOROŠKA BELA—JAVORNIK. Danes popoldne se v župni cerkvi na Koroški Boli poroči Karel Modja, livar v tovarni KID na Jesenicah, z gđ. Antonijo Gmajnerjevo, hčerko tovarniškega predelavca na Javorniku. Mlademu narodnemu paru naše iskrene čestitke!

D. M. V. POLJU. Dramatični odsek Sokola v Polju priredi kot otvoritveno predstavo danes zvečer ob sedmi uri v domu ljudsko igro »Mlani in njegova hči«. Sokolu nalonjeno občinstvo vabimo k obilni udeležbi.

VRHNIKA. S spremembo državne uprave so postale potrebne tudi nekatere prestativne srezov. Že kmalu po umiku Italijanov iz zasedenega ozemlja se je hotelo premestiti okrajno glavarstvo iz Logatca na Vrhniko. Ker je leta prebivalstva meje. Ker težijo žiri zaradi novih geografskih meja in boljših zvez na Skofjo Loko (če bi podaljšali cesto Vrhnika-Smetreč do Žirov, bi imeli seveda najbližje na Vrhniko), hočejo priplojiti k ekspozituri sreskega glavarstva v Skofjo Loko. Zato je sedaj zopet znova postala premestitev srezu iz Logatca na Vrhniko aktualna. V tem primeru bi bilo treba ustanoviti ekspozituro v Cerkljici, ki je že sedaj preveč oddaljena od Logatca, Vrhnika pa prikloniti več občin v smeri proti Ljubljani (Horjul, Polhov gradec, Lox, Preserje, Kamnik, Borovnica) in tako razbremeniti ljubljanski srez. Cerkljica vodi nujno akcijo, da pride do te praktične in koristne izpremembe in se je podotno županstvo obnilo pisмено na župana na Vrhniki s tozadevnimi vprašanji in za eventualne predloge. Ker je zadeva za Vrhniko in vsa njeno okolico veljavna in le nikakor ni zamuditi, si dovoljuje mo staviti g. županu dr. Maroltu javno vprašanje, kaj je tozadevno ukrenil in kaj se misli ukreniti. Vsa javnost je navdušena in pripravljena vse žrtvovati in pričakuje, da ne bo zopet županstvo ono, ki bo nasprotovalo, oziroma zamudilo zastaviti vse sile za to važno zadevo. Ali naj bo zopet tako, kot je bilo z voljoščno in davkarilo? Ljudstvo naj govori! — Več Vrhnikanov.

Darujte za Jugoslovensko matico

Socijalna politika

Uspehi pokojninskega zavarovanja

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani je razposlal letno poročilo za poslovnost leto 1928. Poročilo je za poznanje zavarovanja zasebnih nameščencev zelo važno in poučno. Treba je, da se nameščenci za to svojo socialno najvažnejšo stvar živo interesirajo. Zato v izveščku podajamo nekaj najvažnejših podatkov iz poročila.

Za nameščence je predvsem važna višina pokojnine. To si je skušal Pokojninski zavod zagotoviti na dva načina: z ureditvijo draginskih doklad in s spremembo plačilnih razredov. Pravilnik o novi ureditvi draginskih doklad je stopil v veljavo 1. januarja 1928 in sicer najprej za rente, ki so bile priznane po tem datumu, od 1. julija 1929 dalje pa tudi za rente, ki so bile priznane do 31. decembra 1927. Novi plačilni razredi pa so stopil v veljavo 1. septembra 1928. Zavarovanju letni prejemki znašajo sedaj do 39.000 Din. Kar ima kdo več prejemkov pri izračunavanju pokojnine, ne pride v poštev. S tem je nekako dosežena predvojna višina zavarovanega zneska. Takega izboljšanja je bilo deležno 62% zavarovancev. S temi sredstvi je dosegel pokojninski zavod, da znaša renta z draginskih dokladov v najnižjem plačilnem razredu po 5 letih zavarovanja letno 3000 Din, po 10 letih 3420 Din, po 20 letih 4500 Din, po 40 letih 7326 Din; v najvišjem plačilnem razredu pa znaša renta z doklado po 5 letih 8400 Din, po 10 letih 13.200 Din, po 20 letih 19.800 Din, po 40 letih 36.300 Din. Predpogoj je seveda, da je zavarovalec cel predmetno dobo plačeval enake premije. S to regulacijo pokojnin je pač Pokojninski zavod pokazal, da se v polni meri zaveda svojih dolžnosti napram zavarovancem. Uspeh je tem lepši, ker se je valorizacija pokojnin izvršila brez vsake tuje pomoči, izključno le iz lastnih sredstev zavoda z modro in previdno finančno politiko. Največje število zavarovancev zavoda je uvrščenih v IX. razred, kjer znaša pokojnina po 20 letih službe odnosno zavarovanja 16.200 Din. To pomeni vsaj skromno eksistenco.

Da je Pokojninski zavod mogel izvesti vse označene socialne reforme v prid zavarovancev, je moral finančni politiki posvetiti največjo pažnjo. Ta politika je bila uspešna. V letu 1928. je vsota vplačenih premij dosegla 20.476.208,57 Din za to leto. Iz tega kapitala je bilo treba dobiti kar največ koristi za zavarovance. Svojo imovino je zavod v smislu postojećih zakonitih predpisov nalagal v drž. papirje (20,07%), v nepremičnine (20,63%), v hipoteke (28,11%) in v menična posojila. Vsota aktiv je v I. 1928. dosegla 186.938.797,76 Din. V nepremičnine je bilo dosedaj investirano 22.285.819,61 Din. Pri meničnih in hipotečnih posojilih je zavod dosegel 9% obrestovanje na leto. Stavbenih kreditov je zavod do 31. decembra 1928. izdal za 5.601.230,40 Din. Stanje meničnih kreditov na dan 31. decembra 1928 je znašalo 22.125.709,99 dinarjev in stanje hipotek 24.264.432,74 Din.

Na ljubljansko oblast je odpadlo 54,7% (4591) zavarovancev, na mariborsko 25,1% (2106), na splitsko 14,7% (1239), na dubrovačko 4,6% (385), na zetsko 0,9% (82). Skupaj je bilo obveznih zavarovancev 8403. Približno isto razmerje izkazujejo vplačila po posamez. oblastih, kar znači, da je soc. struktura zavarovancev v vseh prizadetih oblastih približno enaka. Zaostanek neplačanih premij je po bilanci znašal 1.370.877 Din ali 7% predpisane letne premije. To dokazuje, da delodajalci redno izpolnjujejo svoje plačilne dolžnosti, kar je znak njih razumevanja za velike socialne naloge zavoda. Na premijah je zavod vrnil zavarovancem 1.665.281,05 Din.

V soboto 9. in nedeljo 10. novembra

bodo v dvorani hotela UNION

velike rokoborbe za prvenstvo Jugoslavije

Nastopi nad 40 atletov, med njimi nekateri olimpijci

Sport

Zadnje kolo II. razrednega prvenstva

Danes dopoldne se odigrata zadnji prvenstveni tekmi v II. razredu. Ob 8.30 nastopita Reka in Slavija. Ta tekma bo odločilna, kdo bo zasedel tretje mesto v tabeli. Ob 10.15 se vrši derby II. razreda. Oba nasprotnika Grafika in Slovan imata enako število točk in bo šele ta tekma prinesla odločitev v vprašanju jesenskega prva. Slovan je vsekakor favorit, kajti ako bo predvedel tako igro kot preteklo nedeljo proti Mariboru, mu je zmaga sigurna. Moštvo Grafike ima prednost, da je v vseh delih enako močno in predstavlja dobro vigrano homogeno enajstoro. Borba bo ostra in napeta. Zmaga Grafike nikakor ne bi iznenadila. Obe tekmi se vršita na igrišču Primorja. Popoldne nastopita ob 13.30 rezervi Hermesa in Svobode.

SK Ilirija old boys : SK Sava

Danes ob 15. bo na igrišču Ilirije zanimiva tekma med najmočnejšim moštvom province SK Sava iz Sevnice in Ilirijo iz leta 1923. SK Sava ima jako močno moštvo, v katerem igra več zagrebških igralcev, tako brata Paveljč, znana igralca Concordije ter Marusič in Kastelic, bivša aktivna igralca ljubljanske Ilirije. Ilirija nastopi z jako močno postavlo. Moštvo je ves čas pridno treniralo in se nahaja v dobri kondiciji. Imena Pelan, Beltram in Pleš namigajo, da bo imel nasprotnikov napad težak posel. Mesto srednjega krila bo zavezal avstrijski internacionalc Baar, trener Ilirije. Pomagala mu bosta Držaj in Mahkovec, imenovani »drosodrečni«. Napad bo vodil Zupančičev Gabe, ki bo dokazal, da še ni za staro železo. Ob strani mu stoji na desni izvrstni dribler Grile in specialist za centriranje — Weibl. Leva stran je zasedena po Splichalu in Inketu. Vstopnina minimalna.

Stalež upokojevcen je z dnem 31. decembra 1928 znašal 352, vdov 266, otrok 255, skupaj 873 rentnih upravičencev, katerim je bilo izplačano 3.906.100 Din.

Na upravnih stroških izkazuje zavod Din 2.111.528 ali 10% predpisanih premij.

Tako naše pokojninsko zavarovanje v polni meri izpolnjuje svoje socialne dolžnosti in upravičuje zahtevo, da se ta vrsta zavarovanja razširi na celo državo. V najtežjih prilikah je pričel poslovati naš Pokojninski zavod, dočim so druge države valorizirale pokojnin preveze v svoje breme, je naš zavod to veliko in težko dolžnost rešil sam. V tem je jamstvo njegove solidnosti in dokaz treznega prizadevanja vseh činiteljev. In še nekaj: uspeh poslovanja Pokojninskega zavoda v polni meri upravičuje zahtevo po avtonomnem upravljanju soc. zavarovalnih poslov po interesih samih.

Dr. J. B.

Pravilnik Trgovskega bolniškega in podpornega društva

Minister je odobril za imenovanje društvo poseben pravilnik, s katerim je podrobneje urejeno zavarovanje pri tem društvu za slučaj bolezni in nezgod. Na podlagi svojčasnih zakonitih določb je bila društvu priznana pravica, da za svoje člane še nadalje obdrži posebno bolniško blagajno, ki naj izvaja zavarovanje v smislu zakona. Pravilnik je krog zavarovancev omejil na osebe, ki pripadajo trgovskemu pomočniškom ali ki so zaposlene v industrijskih, trgovskih ali drugačnih podjetjih in opravljajo pretežno trgovsko-strokovno delo. Pravilnik odreja, da je zavarovanje pri tem društvu le fakultativnega značaja, t. j. član sam more izbirati, kje hoče biti zavarovan: pri društvu ali pa pri okrožnem uradu. Zato je za zavarovanje pri društvu potrebna posebna tozadevna izjava člana in na potrdilo OUZD, da je bil član v svrhu prenosa zavarovanja pri OUZD pravilno odlojen. Pravilnik daje društvu pravico, da sme izvesti tudi zavarovanje za višje dajatve toda na račun rednih prispevkov, pač pa na račun drugih društvenih dohodkov. Ostale določbe pravilnika so zgolj administrativnega značaja. S tem je storjen daljši korak v prizadevanjih za konsolidacijo zavarovanja pri blagajni trgovskega bolniškega društva.

Organizacija posredovanja dela

Povojno gledanje na socialne potrebe delstva je ustvarilo tudi javne borze ali posredovalnice dela. Uveljavilo se je načelo, da je pri tem posredovanju izključiti vsak zasebno dobičarski interes in da je štitiiti le javne koristi. Izjednačevanje delovnih prilik je v splošnem gospodarskem interesu in v interesu omilitve in zajeitve brezposelnosti.

Organizacija posredovanja dela je zastala sredi pota in ni izvedena tako, da bi odgovarjala potrebam delstva. V Ljubljani je ena javna borza dela, v Mariboru druga, po družnicah jo v Celju in v Murski Soboti. Borze dela morajo imeti najtesnejši, neposredni stik z delavstvom, sedanja organizacija borz pa tej potrebi ne odgovarja. Brezposelnj so daleč od urada, ne morejo dobiti osebnega stika, pisмено občevanje pa je za delavca pogosto težko. Najmanj kar moramo zahtevati je, da Javna borza dela decentralizira svoje delo vsaj v najvažnejša delavska središča, kakor so Tržič, Jesenice, Kranj, Kočevje in morda še kak drug kraj. Ako ni drugega izhoda naj se ta decentralizacija priključi na občinske urade ali na ekspoziture Okrožnega urada. Položaj je nevzdržen, ker dobor borz dela hoče biti deležno tudi delavstvo v podeželskih krajih.

na igrišču po opremo. Za tekmo old boys : Sava naj pridejo na prostor pol ure pred pričetkom gg. Miklavčič I in II, Beltram, Deržaj, Mahkovec, Baar, Kramar, Weibl, Grile, Bettetto, Gabrijel Zupančič, Pevalek, Splichal.

SK Ilirija (iz tajništva). Prihodnja seja plenarnega odbora bo 5. t. m. ob 20.30 v damskem salonu kavarnu Emona. Vsi funkcionarji in načelniki sekcij naj pripravijo točna poročila ter urede do seje vprašanje vplačevanja naraščajoče članarine.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Prijateljska tekma, ki bi se imela vršiti danes proti SK Sava odpade.

SK Svoboda. Danes igra rezerva prepevstveno tekmo s SK Hermesom, prvo moštvo pa prijateljsko tekmo z ASK Primorjem. Rezervna tekma bo ob vsakem vremenu ter prosim vse igralce, da so točno do 13. ure v naši garderobi. Prvo moštvo igra le ob lepem vremenu in prosim do 14. ure v naši garderobi. Postavi istotam. — Načelnik.

Sekcija ZNS (službeno). Delegirajo se k tekam dne 3. t. m. na igrišču Primorja ob 8.30: Slavija : Reka g. Mahkovec, ob 10.15 Slovan : Grafika g. Schnel-ler, ob 13.30 Hermes rez. : Svoboda rez. g. Šetina, ob 15.15 Primorje : Svoboda g. Dolinar.

Petboj za prvenstvo Ljubljane se zaradi razmočenega tekalšča preloži na poznejši čas.

JZSS (Smuško tehnični odbor). Jutri v ponedeljek seja smuško-tehničnega odbora v kavarni Emona ob 20.30.

SK Svoboda : SK Celje 4:2 (2:0)

Na igrišču Primorja se je na praznik vršila revanšna prijateljska tekma med ljubljansko Svobodo in SK Celje. Tekmo je Svoboda z lepo igro odločila v svojo korist. Nastopila je v nekoliko izpremenjeni postavi.

Moštvo je zlasti v prvem polčasu lepo zaigralo ter zabilo v prvi minuti po Ozebu, v 18. minuti pa po Koserju dva gola. Odlikovala se je zlasti desna stran s svojo prodromno igro. V drugem polčasu sta za Svobodo scortala Slamberger in Koser. SK Celje se je znašel šele v drugem polčasu. Oba njegova gola gresta na račun Svobodine obrambe.

Svoboda je pokazala, da je se precej popravila. Spomnila je še izgubila tekmo proti Celju s 3 : 5.

SK Celje je agilno moštvo ter ima nekaj dobrih igralcev. Zlasti napad je pokazal lepo igro.

Delegiranega sodnika ni bilo. Zaradi tega je sodil g. Cerny, ki je imel igro ves čas tudi v rokah.

Urugvajci se pripravljajo na svetovno nogometno prvenstvo

Ves Urugvaj in njegovi tisoči in tisoči nogometnih prijateljev se že sedaj z vso vno mo pripravljajo na tekme za svetovno prvenstvo v nogometu, ki se bodo vršile lekom prihodnjega polletja v Montevideu. Vsi oni, ki niso neposredno zaposleni s pripravi, skrbijo za mnogotere podrobnosti v organizaciji prireditve; predvsem pa zamina južnoameriške nogometne entuziaste, ali bo urugvajski enajstoroja tudi tretjič odnesla svetovno lovoriko na nogometnem polju. V tem vprašanju so si mnenja pač deljena, najbolj zaradi tega, ker še ni gotovo, ali bodo sodelovali tudi najmočnejše profesionalne ekvipe iz Avstrije, Češkoslovaške, Madžarske in Anglije.

Prireditve je zamišljena v velikiškem obsegu, kar bo tem lažje izvedljivo, ker se krije s proslavo svetlenice obstoja države. Vlada bo ob tej priliki dovolila najrazličnejše olajšave in visoke subvencije. Ker tudi zasebni viri urugvajske nogometne zveze niso borni, bodo prireditelji udeležencem odvzeli vse materialne skrbí ter prevzeli njihove stroške od dneva, ko bodo začeli potovati. S temi ugodnostmi menijo Urugvajci zbrati v Montevideu vse še tako razvejane profesionalce.

Kljub temu, da še nobena izmed močnejših nogometnih zvez v Evropi ni pristala na sodelovanje, so Urugvajci že pričeli graditi nov stadion za 120.000 gledalcev. Na zgradbi je zaposlenih dnevno nič manj kot 2400 delavcev, ki delajo noč in dan v treh skupinah po 800 moč. Razen tega grade tudi več novih velikih hotelov za nastanitev gostov. Radi številnih drugih priprav za to prireditve je bila imenovana posebna komisija, ki bo vodila nadaljnje delo. Sklenjeno je bilo takoj, da bo poskrbela igralcem reprezentance za tri mesece posebno bivališče s prostori za treniranje izven mesta, kjer bodo pod stalnim vodstvom in nadzorstvom dobrih trenerjev. Posestvo na deželi bo dala najbrže vlada brezplačno na razpolago. Znano je namreč, da urugvajski nogometaši niso ravno med najejilnejšimi, dasi so na papirju čististi amaterji. Vsi so državni nameščenci na dopustu, za katerega prejema polne prejemke; razen tega dobivajo še od nogometne zveze izdatne pribitke. Jasno je, da žive brezskrbno kot veliki gosposide in uživajo splošno spoštovanje. Komisija je sprito takih razmer smatrala za potrebno, da jih vsaj za tri mesece pred odločilnimi nastopi izolira pred radovedno javnostjo.

Udeležba na turnirju za svetovno prvenstvo v Urugvajju pa postaja medtem v Evropi problem, kateremu se zdaleka ni videti primerne rešitve. Posebne preglednice povzroča to vprašanje profesionalnim nogometnim ligam, ki so mnenja, da skoraj ni izvedljivo, da bi profesionalna moštva za dva meseca zapustila svoje države. Ker bi bilo treba tem moštvom še najmanj toliko časa za intenzivno treniranje, bi potencialnem izgubila štiri mesece v najlepši sezoni, kar bi pomenilo za klubove finance prehude udarce. Kakor se čuje, so Španija, Nemčija, severne države in menda tudi Italija že odpovedale udeležbo. Po vsem tem ni izključeno, da bodo Urugvajci zaman vabili velike mojstre evropskega nogometa in bo prvo svetovno prvenstvo končalo kot južnoameriško.

Iz Trboveli

t— Vodstvo kmetijske nadaljevalne šole v Trbovljah naznanja, da se prične pouk 4. t. m. Poučevalo se bo ob ponedeljkah od 14. do 18. in ob četrkih od 8. do 12. Pozivajo se vsi gospodarji, da pošljejo svoje sinove v to šolo. Pouk je brezplačen.

t— Ciril Metodovi podružnici v Trbovljah priredita danes Martinov večer. Udeležite se polnočestveno narodne veselice!

Iz življenja in sveta

Maša v rimskih katakombah

Vsakemu kristjanu je znano nekaj zgodovinske podzemne katakomba v Rimu, kjer so se zbirali prvi kristjani k pobožnostim. Tam, več sto čevljev pod zemljo, so lahko neovirano opravljali svoje pobožnosti in seme krščanstva je kalilo. Zdaj se je prvič po 2000 letih vršila služba božja v teh zatohlih prvih kristjanov. Podzemski hodniki so bili ob tej priliki električno razsvetljeni.

Reptili, žrtve nove ženske mode

Kače, krokodili in martinčki dajejo svoje življenje za modne kaprice sodobne dame

Odkar se je ženska moda odločila za usnje iz kože plazilcev, so napočili temu živalskemu razredu hudi časi. Saj pravijo statistike, da predela samo ameriška industrija vsako leto kože

500.000 kač, 750.000 aligatorjev in 1.000.000 kuščarjev

v usnje!

V glavnem je Daljni vzhod, ki dobavlja usnjarnam to ogromno maso sirovine, zlasti pa Indija in Java. V Indiji se bavijo z lovom plazilcev cele družine nižjih kast in imajo precej lahko delo, ker tam in posebno v močvirnatem ozemlju Gangovega ustja teh živali kar mirgoli.

Na Javi redijo kuščarice kot domače živali.

So povsem krotke in koristne, ker lovijo podgane in manjše kače. V tem pogledu so celo tako koristne, da so javanske oblasti odredile, da jih smejo v modne svrhe poloviti le neko določeno število.

Kože pobitih živali posušijo v senci, jih površno ustrojijo ali konservirajo v soli. Do konca jih predelajo potem šele v evropskih ali ameriških usnjarnah.

Kača, ki daje najboljše usnje, je neškodljiva.

To je treba obžalovati, kajti če bi bila na njenem mestu rajši kakšna strupenka, bi imela nova moda vsaj to prednost, da bi sodelovala pri uničevanju nevarnih plazilk, ki zahtevajo vsako leto toliko tisočev in tisočev človeških žrtev. Omenjena kača, ki živi v vodi, pa sama ugonobí mnogo nadležnega in nevarnega mrčesa. Urojenici jo love kar z roko, v najnovejšem času tudi z mrežami.

Spomenik padlim bolničarjem
Nemčija je izgnala v svetovni vojni 15.000 bolniških streljnikov, katerim so zdaj postavili spomenik v Potsdamu pri Berlinu

KALHIDOR!

ZAK. ZAŠČIT. PATENT

TAJNO ZANESLJIVEGA POLEPSANJA SMO NASLI!

KALHIDOR je tekočina rastlinskega soka, preizkušena in odobrena po fiziškomihičnem inštitutu kr. tehnične fakultete in zdravstvenega odseka v Zagrebu pod št. 100.863/27.

KALHIDOR izvleče iz obraza plasti pomade in vse nečistosti, tudi najtežje. Daje licu in koži naravno lepoto in jo ohrani do najpoznejše starosti, ker se gube nikakor ne pojavijo, a kdor jih ima, temu izginejo, ker varuje kožo.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah — steklenica Din 35. Pošlje po povzetju najmanj 2 steklenici za Din 70.—

PROIZVOD KALHIDORA ZAGREB Radičeva (Duga) ulica 32.

Narava je opremila večino plazilcev s krasnimi kožami

In to je menda glavni vzrok, da so udarile modi v oči. Seveda pa teh lepot kože živih živali običajno ne kažejo, ker so zamazane z vsakovrstno nesnago. Od spretnosti predelovalca je odvisno, koliko naravne barve obdrži koža v obliki usnja. Za to je treba dolgotrajnih procedur, celo do dvajset. Z umetnimi barvili se da usnje kaj lahko in trajno barvati. Ker je tudi mnogo odpornejše od vseh drugih vrst usnja, čeprav je na drugi strani mnogo tanjša in volnejša, ni pričakovati, da bi kaj kmalu ponehalo povpraševanje po njem.

Ameriška naivnost

Neka skupina bogatih Američanov, ki si mimogrede ogledujejo Evropo, je prišla na svojem svetovnem potovanju v italijansko mesto Palermo. Šla je v ondotti muzej in vodja je vprašal vratarja: »Čujte, kje pa je tisti sloviti črni kamen v Palermu? Gotovo ga hranite tukaj!«

Vratar je začuden odprl usta — o črnem kamnu, ki so ga hoteli videti Američani, ni vedel nič. Izletniki pa so se zgražali, da ne ve o črnem kamnu nič povedati, ki je nastavljen samo za to, da tujcem po potrebi tolmači znamenitosti domačega muzeja. Odsli so nezadovoljni in nepotolaženi, ker so bili prikrajšani za imenitno redkost.

Kmalu potem je obiskal muzej neki ameriški arheolog. Muzejski vratar, ki je učenemu gospodu razkazoval dvorane, je potem, ko sta obhodila vse prostore, s strahom božjim vprašal Američana, če mu je kaj znanega o črnem kamnu v Palermu. »Da,« je dejal učenjak, »pred časom je izhajal v ameriških listih roman s tem naslovom.« Vratarju je bilo jasno: ona skupina ameriških izletnikov je vzela bajko za resnico in je prišla v Palermo na ogled predmeta, ki ga sploh ni bilo.

Zimsko perilo

do najfinjših kvalit

modne potrebščine, priznana najtrpežnejše nogavice v največji izbiri pri tvrdki

Drago Schwab, Ljubljana.

Konec vohunstva v Angliji?

Angleško finančno ministrstvo je začelo obsežno akcijo za varčevanje. Kakor javljajo iz Londona, so zaradi tega sklepa v nevarnosti razne ustanove, ki so doslej stale državo obilico denarja. Med tistimi postavkami, ki bodo črtane, je baje tudi postavka za tajno vohunstvo. Govori se celo o tem, da kani vlada docela ukiniti to obrt. Vendar bo izvedba tega načrta precej težavna — stvari se namreč na moč protivijo visoki činitelji v vojaškem in zunanjem ministrstvu. Zunanji minister Henderson je poverjen z misijo, da povpraša pri drugih državah, kaj mislijo o zadevi in če bi bile v primeru, da Anglija ukine tajno špijonažo, voljne slediti njenemu zgledu.

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zašč. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20. kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh sigurn in tralen. Cena steklenici brez poštnine Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb Radičeva (Duga) ul. 32.

Lekarnam, drogerijam, parfumerijam, brivnicam in trgovinam mešanega blaga damo v komisijo,

Katera umetnost je najbolj razširjena

Če ste imeli kdaj bolečine v glavi, trebuhu ali kjerkoli, vam odgovor na to vprašanje ne bo težak: Zdravilna umetnost je najbolj razširjena med vsemi drugimi. Ali vam ni vsak znanec in vsak drugi neznanec priporočil to ali ono »sigurno« sredstvo proti bolečinam, ki ste jih trpeli?

Ta manija ozdravljati vse, če se kdo razume na zdravljenje ali ne, je prastara. Neka stara italijanska kronika nam pripoveduje o florentinskem vojvodi, ki je pobiral svojega dvornega norca, katera umetnost se mu zdi najbolj razširjena.

»Zdravilna,« je trdil norec. »Dokaži mi to in ti dam sto zlatnikov,« je velel vojvoda.

Ko je šel vojvoda naslednjo nedeljo k maši, je videl dvornega norca, ki je čepel z debelim ovčjem okoli obraza, na stopnišču cerkve. Mnogi izmed vernikov, ki so burkeža poznali, so se ustavili pred njim in mu nasvetovali koš sredstev proti zobobolu, ki ga je baje mučil. Po maši je pa stopil dozdevni bolnik smeje se k vojvodi in mu dejal: »Kaj vam nisem povedal, gospod, da je težko uiti umetnikom zdravljenja? Preko 60 oseb mi je nasvetovalo svoja sredstva proti zobobolu.«

In vojvoda je izplačal prebrisane norcu sto zlatnikov.

Nove človeške opice ni

Pred nedavnim je razširila neka ameriška agentura vest, da je znan francoski učenjak odkril v pragozdu med Kolumbijo in Venezuelo novo človeško opico, ki tvori baje presenetljiv vmesni člen med drugimi človeškimi opicami in človekom. Odkritje je bilo tem bolj zanimivo, ker o obstoju te vrste opic v Ameriki doslej ni bilo nič znanega. Smola pa je hotela, da ni prinesel omenjeni učenjak nobenega eksemplarja te živali, ne živega ne mrtvega s seboj in se je moral svet zadovoljiti s preprosto fotografijo, ki je krožila tudi po svetovnem tisku. Z go lo fotografijo pa se svet ni zadovoljil. Toda baš na podlagi te fotografije je dokazal sedaj raziskovalec Remane, da se je pripetila odkritelju nerodna zamenjava. Lobanja naslikane živali sliči namreč povsem običajnim opicam Novega sveta in le žival je nekoliko večja in bolj razvita, nego so te njene sorodnice. S tem je odkritje nove človeške opice in še ameriške po vrhu dokončno pokopano.

Naročajte JAKOPIČEV ZBORNİK

Požlahtnjeni krompir

Ta dijak kmetijske visoke šole v Kansasu je iznašel metodo, ki daje za 50% boljše krompirsko letino kakor so jo doslej dosegli z najboljšimi gnojili. Metodo je vzela v zaščito država sama in jo bo razširila med poljedelci. Kako velik je pridelani krompir, vidimo, če ga primerjamo s človekom na sliki.

Kraji loncev

V Frankfurtu ob Meni so priredili veliko mednarodno tekmo kuharske umetnosti, pri kateri se je najbolj izkazal Karel Salomon (z belo čepico na glavi). Priznall so mu naslov svetovnega kuharskega mojstra.

Pa da Vi še niste brali!

Namreč Karl Mayevih spisov. Izšli so 3 zvezki po Din 13 v Cirilovi tiskarni, Maribor. 1.699 Čitajte!

Živalski giganti iz pradavnosti

Ameriški prirodoslovec prof. Barnum Brown je odkril v neki jami blizu mesta Vernala v državi Utah okostje dveh ogromnih reptilov iz pradavnosti. V tej jami, ki je znana pod imenom »Jama dinosavrov«, so že prej odkrili, kakor pove že ime samo, več okostij. Novi okostji pripadata dvema največjim plazilcem, kar jih je kdaj živelo na svetu, tako zvanemu brontozavru in diplodoku. Brontozaver je dolg 19,80 m, visok 16 m, diplodokus ne zaostaja dosti za njim. Zverini sta predstavljali dimenzije dveh celih dvonadstropnih poslopj. Živel sta v juri, v geološkem obdobju, ki leži 100—180 milijonov let za nami.

Salonit

cementno azbestni škrlj

je za pokrivanje zgradb najboljši material.

Kaj je storil Bognor?

Poročali smo že, da so v Bratislavi obesili zločinca Ludovika Bognorja, enega izmed redkih zločincev v CSR, ki niso bili pomiloščeni. Razlogi za usmrnitev so bili jako tehtni. Bognor je bil ropar in večkratni morilec. Kakor je činično umrl, tako je tudi živel in izvrševal svojo kravo obrt. Lani v marcu je izropal neko banko. Pri zasledovanju po orožnikih in kmetih je padlo šest žrtev med nasledovalci. Ko lovodja roparjev in morilcev je bil Bognor, ki je prišel pravici v roke. Od tolpe, ki je šela šest glav, sta dva končala s samomorom, štiri pa so oblasti aretirale. Med temi je bil Bognor obsojen na smrt na vešalih, ostala trojica pa na dosmrtno ječo.

Nobelova nagrada za medicino

Iz Stockholma poročajo, da prejme del letošnje medicinske nagrade iz Nobelovega fonda profesor Kristijan Eykman, ki predava higijeno v Utrehtu. Nagrada se bo razdelila na dva dela. Prvo polovico prejme prof. Eykman za izsleditev antinevritičnega vitamina, drugo polovico pa prof. kemije v Cambridgeu, sir Frederik Growlund Hockins, izsleditelj nekega vitaminskega pripraska.

Zajtrk inteligentne rodbine

mora vsebovati vse hranilne sestavine v razmerju, ki je potrebno za izvršitev naporenega duševnega ali telesnega dela. Hrana mora biti zadostna, ne samo kvantitativno nego tudi kvalitativno. Zato dopolnjuje inteligentna rodbina svoj zajtrk z 2—3 žličicami Ovomaltine, ker je to v koncentrirani obliki lahko prebavljiva krepilna hrana, ki vsebuje vse hranilne sestavine in vitamine svežega mleka, svežih jajc, sladnega ekstrakta in kakava.

Za ohranitev telesne moči in zdravja priporočajo zdravniki redno uporabo Ovomaltine.

Dobiva se povsod za ceno Din 18,50 za zavojček.

Zahtevajte brezplačni vzorec, sklicujoč se na ta list

od Dr. A. WANDERA D. D. ZAGREB

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Veliki dvoboj Aljehin-Bogoljubov se nagiba h koncu. Odseki dvoboja, ki so bili določeni za Heidelberg, Berlin in Berlin so odigrani. Aljehin je v teh treh mestih dobil 8 partij, izgubil je 4 in 5 jih je bilo neodločenih. Trenutno torej stoji boj s 10½ : 6½ točkam v prid Aljehinu.

V celotni 30 partij. Seriji, ki se te dni začneja v Haagu, je predzadnja. Iz Haaga se vrne Aljehin in Bogoljubov zopet v Wiesbaden, kjer se bodo igrale zadnje partije. Aljehin že ima svojih 6 dobljenih partij in do večine možnih točk (15½) mu manjka še 5 točk. Ni dvoma, da jih bo brez težav potegnil v 13ih partij, ki se še igrata. Bogoljubov re bo dobil naslova svetovnega mojstra.

V prvi polovici vidimo Bogoljubova vztrajno igrati tako zvano slovansko obrambo damskega gambita (2.) — c7—c6. Toda onim variantam, ki jih je sam publiciral v svoji najnovejši knjigi »Die moderne Eröffnung«, ni ostal zvest. Interesantno pa je, da očitno ne zaupa tudi oni najnovejši varianti slovanske obrambe, ki sem jo v Karlovi Varh prvokrat poskusil proti Capablancu.

Ta varianta pa je zelo važna. Brinkmann jo je v Budimpešti poskusil, in sicer tudi proti Capablancu. Ni se mu obnesla. Mogoče je to prestrašilo Bogoljubova tako, da se raje muči s težavnimi defenzivnimi pozicijami.

Te dni nas je v Ljubljani obiskal naš mojster Pirc. Porabil sem priliko, da še enkrat poskusim, kar se mi je obneslo proti Capablancu v Karlovi Varh. Zdi se mi, po tej partiji, ki jo spodaj prinašam, da varianta, ki ji Bogoljubov ne zaupa, ni slaba. Na vsak način izgleda boljša kot one, ki jih je poskušal Bogoljubov.

Beli: V. Pirc Črni: dr. M. Vidmar

Igrano v Ljubljani 27. oktobra 1929.
1.) d2—d4 d7—d5
2.) c2—c4 c7—c6
3.) g1—f3 g8—f6
4.) b1—c3 d5×c4

Če bi se pokazalo, da ne gre vzeti gambitnega kmeta, bi bilo seveda jasno, da beli ne bo v slovanski obrambi omejil lovca na c1 s potezo e2—c3. Cela obramba bi potem padla in Aljehin, ki jo je v Londonu leta 1922 vrgel uspešno v turnirsko areno, bi jo bil sam zopet pokopal s svojimi partijami proti Bogoljubovu.

5.) a2—a4! — — — — —
Če beli dopusti b7—b5 in eventuelno b5—b4, ima črni dobro igro.

6.) f3—e5! — — — — —
Črni je zasedel velevažno točko e4 in belu se poskuša takoj zopet iztrgati. Skakač se umakne f-kmetu, da lahko pride f2—f3 in e2—c4.

7.) g2—g3 — — — — —
Zelo v poštev pride tu c6—c5.

8.) Se5×c4 d8—c7
Ta kmochova poteza karakterizira najnovejšo obrambo.

9.) g2—g3 — — — — —
Tako je igral proti meni Capablanc. Za 8.) f2—f3 ni več časa, ker črni že grozi c7—e5.

10.) d4×e5 d7×e5
11.) Lc1—f4 S6—d7
12.) Lf1—g2 f7—f6
13.) 0—0 — — — — —
14.) Sc4×e5 — — — — —

Natančno tako sta potekali partiji Capablanc-Vidmar in Capablanc-Brinkmann, ki sem jih uvodoma omenil.

15.) — — — — —
To je boljše kot f6×e5, kar sva igrala Brinkmann in jaz.

16.) Dd1—c2 d7—a5
17.) Ta1—d1 L8—e7
18.) Lg2—e4 f6—f5!

Boljšo kot g7—g6, kar bi preveč oslabilo kraljevo krilo.

19.) Le4—g2 — — — — —
Seveda ne 17.) Le4×f5, Le6×f5, 18.) Dc2×f5, Se5—f3+ in dobi damo.

20.) — — — — —
21.) Tf1—e1 0—0
22.) e2—e4! — — — — —

Še vedno gre boj za centralno točko e4. Beli mora igrati na napad, ker kmetje njegovega damskega krila niso dobri. Zato pa je mobilizacija belih figur lepo dovršena

in napad obeta mnogo.

23.) — — — — —
24.) Lg2—h3 Da5—b4!
Črni zasede polje b3, da od tod ne vdre bela dama z eventualnim šahom na b7.
25.) Dc2—c1 Le6—b3
26.) Td1—d7 Lb3—e6
27.) Td7—d2 — — — — —
Seveda se izmika beli remiju, ker ima dober napad. Trdnjava pa na d2 zastavlja belo damo, kar črni takoj izkoristi.

28.) — — — — —
29.) — — — — —
Drugi poskus belega lovca, posej v debato, se je očitno tudi ponesrečil.

30.) — — — — —
31.) Sc3×e4 Sg5—f7
32.) Se4—c3 — — — — —

Glavna napadalna linija je sedaj prosta.

33.) — — — — —
34.) Te1—e4 Db4—b3
35.) Td2—c2 Le6—d7
36.) Te4×e8 Tl8×e8
37.) Te1×e8+ Ld7×e8
38.) a4—a5 — — — — —

Na 31.) Dc1—e3 sledi enostavno Kc8—f8.

39.) — — — — —
40.) Lg2—e4 Le8—d7
41.) Lf4—c7 Sf7—g5
42.) Le4—g2 — — — — —

Tretjič se že nesrečni lovec vrača brez uspeha.

43.) — — — — —
44.) Lc7—b6 Lf6—d4
45.) Dc1—d2! Db3—b4
46.) Lg2—h3 — — — — —

Ta četrti poskus lovca izgleda strahovit. Črni pa ima zadostno obrambo.

47.) — — — — —
48.) Dd2×d7 Ld4×b6!
49.) Lh3—e6+ Kc8—h8
50.) Dd7—f7 Sf8×e6
51.) Df7×e6 Lb6—c5

Vse je krilo!

52.) Sc3—e4 Lc5—f8
53.) Se4—e5 h7—h6
54.) Sg5—f7+ Kh8—h7
55.) Sf7—e5 Db4×b2

Črni se ne boji ničesar več.

56.) De6—f5+ Kh7—g8
57.) Df5—f7+ Kg8—h7
58.) Df7—f5+ Kf7—g8
59.) Kg1—g2 — — — — —

Beli si domišljuje, da ima napad. Moral bi bil držati remis. Sedaj pa je že partija izgubljena. Kmet je kmet.

60.) — — — — —
61.) Se5—e6 Db2—b3
62.) Df5—c2 Lf8—b4
63.) h2—h4 Lb4×a5
64.) h4—h5 La5—b6
65.) f2—f4 a6—a5

in črni kmet je skoro neovirano marširal do a1, s čemur je črni zasigural svojo zmago.

Kino

Dvojica Grete Garbo

»Bože! Ta ženska mi je neverjetno podobna.« je vzklila Greta Garbo, ko je prvič videla sliko svoje dvojnice. Kazali so ji namreč toaletne, ki jih je imela nositi v svojem novem filmu, a te toaletne je nosila neka ženska, ki ji je nalikovala kakor jajce jajcu. To so zato napravili, ker je Greta tako zaposlena, da sama ne utegne hoditi k šivilji na poskušnjo.

»Ali so vam obleke podobne?« to je vprašal risar kostuma.

»O, da — zelo mi ugajajo.« je odgovorila Greta Garbo, ne vedoč, kaj govori. Ni ji bilo mar ne obleke ne otenkov barv, nego je samo opazovala frapantno slinost proficirane osebe. »Ta devčka.« je nerazumno vzklila, »mi je docela slična.« Po teh besedah je nallaglje presoditi, kako zelo Greta dvojnika nalikuje njej sami.

V Hollywoodu sta dve Greti Garbo! Ena je slavna zvezda »Beli plamen« Švedske, kakor jo imenujejo v Ameriki, a druga je Geraldina de Vorak, morda kakšna Čehinja, ki se je prej imenovala Dvojak.

Vse delo in zaposlenost Geraldine Vorakove je obstojala v tem, da so na njej poskušali kostume Greta Garbo, a dostikrat tudi poskusna snetja. Od časa do časa razen tega zamenjala slavno igralko pri snemanju kake težje, a manj važne vloge.

Nu, Geraldina si je sama zadala še druge naloge. Postala je žrtve svoje domišljivosti in izra Greta vlogu tudi izvele ateleja. Trudi se, da izgleda tako, kakor prava Greta ne mara izdelati: kot star, zvezda. Vobče se vede tako, kakor to želi dolgo ali zmanj prikaže od Greta nien šef reklame in niena direktica.

»O, da — zelo mi ugajajo.« je odgovorila Greta Garbo, ne vedoč, kaj govori. Ni ji bilo mar ne obleke ne otenkov barv, nego je samo opazovala frapantno slinost proficirane osebe. »Ta devčka.« je nerazumno vzklila, »mi je docela slična.« Po teh besedah je nallaglje presoditi, kako zelo Greta dvojnika nalikuje njej sami.

V Hollywoodu sta dve Greti Garbo! Ena je slavna zvezda »Beli plamen« Švedske, kakor jo imenujejo v Ameriki, a druga je Geraldina de Vorak, morda kakšna Čehinja, ki se je prej imenovala Dvojak.

Vse delo in zaposlenost Geraldine Vorakove je obstojala v tem, da so na njej poskušali kostume Greta Garbo, a dostikrat tudi poskusna snetja. Od časa do časa razen tega zamenjala slavno igralko pri snemanju kake težje, a manj važne vloge.

Nu, Geraldina si je sama zadala še druge naloge. Postala je žrtve svoje domišljivosti in izra Greta vlogu tudi izvele ateleja. Trudi se, da izgleda tako, kakor prava Greta ne mara izdelati: kot star, zvezda. Vobče se vede tako, kakor to želi dolgo ali zmanj prikaže od Greta nien šef reklame in niena direktica.

»O, da — zelo mi ugajajo.« je odgovorila Greta Garbo, ne vedoč, kaj govori. Ni ji bilo mar ne obleke ne otenkov barv, nego je samo opazovala frapantno slinost proficirane osebe. »Ta devčka.« je nerazumno vzklila, »mi je docela slična.« Po teh besedah je nallaglje presoditi, kako zelo Greta dvojnika nalikuje njej sami.

V Hollywoodu sta dve Greti Garbo! Ena je slavna zvezda »Beli plamen« Švedske, kakor jo imenujejo v Ameriki, a druga je Geraldina de Vorak, morda kakšna Čehinja, ki se je prej imenovala Dvojak.

Vse delo in zaposlenost Geraldine Vorakove je obstojala v tem, da so na njej poskušali kostume Greta Garbo, a dostikrat tudi poskusna snetja. Od časa do časa razen tega zamenjala slavno igralko pri snemanju kake težje, a manj važne vloge.

Nu, Geraldina si je sama zadala še druge naloge. Postala je žrtve svoje domišljivosti in izra Greta vlogu tudi izvele ateleja. Trudi se, da izgleda tako, kakor prava Greta ne mara izdelati: kot star, zvezda. Vobče se vede tako, kakor to želi dolgo ali zmanj prikaže od Greta nien šef reklame in niena direktica.

»O, da — zelo mi ugajajo.« je odgovorila Greta Garbo, ne vedoč, kaj govori. Ni ji bilo mar ne obleke ne otenkov barv, nego je samo opazovala frapantno slinost proficirane osebe. »Ta devčka.« je nerazumno vzklila, »mi je docela slična.« Po teh besedah je nallaglje presoditi, kako zelo Greta dvojnika nalikuje njej sami.

V Hollywoodu sta dve Greti Garbo! Ena je slavna zvezda »Beli plamen« Švedske, kakor jo imenujejo v Ameriki, a druga je Geraldina de Vorak, morda kakšna Čehinja, ki se je prej imenovala Dvojak.

Vse delo in zaposlenost Geraldine Vorakove je obstojala v tem, da so na njej poskušali kostume Greta Garbo, a dostikrat tudi poskusna snetja. Od časa do časa razen tega zamenjala slavno igralko pri snemanju kake težje, a manj važne vloge.

Nu, Geraldina si je sama zadala še druge naloge. Postala je žrtve svoje domišljivosti in izra Greta vlogu tudi izvele ateleja. Trudi se, da izgleda tako, kakor prava Greta ne mara izdelati: kot star, zvezda. Vobče se vede tako, kakor to želi dolgo ali zmanj prikaže od Greta nien šef reklame in niena direktica.

»O, da — zelo mi ugajajo.« je odgovorila Greta Garbo, ne vedoč, kaj govori. Ni ji bilo mar ne obleke ne otenkov barv, nego je samo opazovala frapantno slinost proficirane osebe. »Ta devčka.« je nerazumno vzklila, »mi je docela slična.« Po teh besedah je nallaglje presoditi, kako zelo Greta dvojnika nalikuje njej sami.

V Hollywoodu sta dve Greti Garbo! Ena je slavna zvezda »Beli plamen« Švedske, kakor jo imenujejo v Ameriki, a druga je Geraldina de Vorak, morda kakšna Čehinja, ki se je prej imenovala Dvojak.

Vse delo in zaposlenost Geraldine Vorakove je obstojala v tem, da so na njej poskušali kostume Greta Garbo, a dostikrat tudi poskusna snetja. Od časa do časa razen tega zamenjala slavno igralko pri snemanju kake težje, a manj važne vloge.

Nu, Geraldina si je sama zadala še druge naloge. Postala je žrtve svoje domišljivosti in izra Greta vlogu tudi izvele ateleja. Trudi se, da izgleda tako, kakor prava Greta ne mara izdelati: kot star, zvezda. Vobče se vede tako, kakor to želi dolgo ali zmanj prikaže od Greta nien šef reklame in niena direktica.

»O, da — zelo mi ugajajo.« je odgovorila Greta Garbo, ne vedoč, kaj govori. Ni ji bilo mar ne obleke ne otenkov barv, nego je samo opazovala frapantno slinost proficirane osebe. »Ta devčka.« je nerazumno vzklila, »mi je docela slična.« Po teh besedah je nallaglje presoditi, kako zelo Greta dvojnika nalikuje njej sami.

V Hollywoodu sta dve Greti Garbo! Ena je slavna zvezda »Beli plamen« Švedske, kakor jo imenujejo v Ameriki, a druga je Geraldina de Vorak, morda kakšna Čehinja, ki se je prej imenovala Dvojak.

Vse delo in zaposlenost Geraldine Vorakove je obstojala v tem, da so na njej poskušali kostume Greta Garbo, a dostikrat tudi poskusna snetja. Od časa do časa razen tega zamenjala slavno igralko pri snemanju kake težje, a manj važne vloge.

Nu, Geraldina si je sama zadala še druge naloge. Postala je žrtve svoje domišljivosti in izra Greta vlogu tudi izvele ateleja. Trudi se, da izgleda tako, kakor prava Greta ne mara izdelati: kot star, zvezda. Vobče se vede tako, kakor to želi dolgo ali zmanj prikaže od Greta nien šef reklame in niena direktica.

Zasebno življenje Grete Garbo je v popolnem nasprotju nasproti onemu bitju, ki ga kreira na platnu. Božanska Greta zbuja izven ateleja dojem mlade in sposobne devojke, ki bi jo utegnil kdo imeti za mlado sestro slavne igralki. Njeni volneni plašč, ki so strahota za risarje kostumov, a na čim, kako nosi svoje sportske klobuke, spravlja nene modistke v obup.

Odbijanje vsega, kar bi se utegnile imenovati modeno, je postalo pri Greti pravcarica manija. Njo zelo veseli, če se more voziti v svojem malem Fordu vtric luksuznih limuzin drugih zvezd. Do zdaj je bila samo enkrat edinkrat na svečani premijer, a še nikoli ni bila v znameniti kavarni »Montmartre«, kjer se zbiraio vsi filmski igralci. Reporterjeva kamera li ti znak, da mora čim prej nestati s pozorišča.

Vse te reprezentacijske dolžnosti je Greta ironično prepusila neki statistiki, ki ima 40 dolarjev tedenske plače. Greta ima do hodka, a slavo in oboževanje publike prepušča brez zavisti Geraldini.

Greta je tužno in žalostno bitje, ki trol od domotožja. Slava in uspehi li nič ne pomenijo. Direkciji svoje tvrdke, da tudi šefu reklame pripravlja stalna razočaranja. Ne kot zvezda pred filmsko kamero — zakaj kot taka ima silne uspehe — nego kot zvezda v zasebnem življenju. Zakaj kot taka je popolnoma odpuščala.

Vsi listi vsakega mesta bi radi kar največkrat prinašali njeno sliko — ali ona iim zato ne da prilike. Pozno zvečer ostavi atele in gre naravnost domov. Svoj sportski klobuk si potisne globoko na oči in se vozi inkognito. Toda Geraldina se je umele tako živjeti v njo, da je ustvarila lik, ki je popolnoma sličen slavni Švedinji.

Majestetično hodi po ateleju in se nepovabljena vseda za mizo. Zelo je eraciolozna. Podbradek si podpre z roko in si domišlja, da je Greta Garbo. Res — če jo samo površno pogledaš, sta si popolnoma slični. A vendar je Greta neskončno višja od nje.

V tel svoji srečni domišljiji Geraldina popolnoma ignorira razliko, ki obstoji med njo in Greta v socialnem in drugih pogledih. Greta Garbo na drugi plati ignorira sleherni pažnjo, ki ji jo ljudje posvečajo. Njej je vseeno, ali igralci in režiserji vstanjo s stolov, kadar pride ona v atelej.

Geraldina sedi ves dan v ateleju v Gretini bližini in proučuje sleherni njeno kretanje. Kadar pridejo novinarji in jih Greta Garbo ne more sprejeti, misli Geraldina, da bi morali njo intervjuvati. Kako sijajne istorije bi si izmislila, če bi jo hoteli poslušati!

Geraldina Vorakova učinkuje s svojo gracioznostjo. Neki tudec, ki je prišel v Hollywood, je čez nekaj dni rekel svojemu prijatelju: »Kako se je mogla razširiti ta nezmisljena vest, da je Greta tako resna in da ne zahaja v družbo? Pred nekaj dnevi sem jo videl v družbi številnih prijateljev in ona je bila največelejša med vsemi. Bila je bajno oblečena in predmet vseobče pažnje; za vsakogar je imela dobrohoten nasmešek.«

Tisti večer je sedela Greta v svoji hotelski sobi in čitala nekega švedskega pesnika.

Njena dvojica — Geraldina Vorakova — se je takrat zabavala v baru.

Druge statistike tožilo, da je Geraldina ohola. Katera ženska ne bi bila, če bi bila deležna tako kraljevskih časti? Ali ni upravičena, da se čuti tako, za kakršno jo ljudje imajo?

Toda Geraldina je v kopiranju originala šla predaleč. Greta Garbo prihaja na snemanje, kadar jo še volja. Tudi Geraldina je začela prihajati, kadar se ji je zljubilo. Greta Garbo si to lahko dovoli — Geraldina, neznamna statistka, ne. Ukinili so ji pogodbo in spet je postala »ena izmed mnogih«.

Nihče se zato ne razburja. Nihče se ne meni zanjo. Saj je samo nekazna statistka!

Siromasna Geraldina!

Greta Garbo je rojena umetnica. Geraldina Vorakova je rojena zvezda.

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

»Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

dina Vorakova je rojena zvezda. Ona ve, kaj zvezda dolguje sebi, t. j. drugim. Volneni plašč in sportski klobuk? Bog varuj! Takih stvari ni v njeni garderobi. Ona nosi tisto, kar bi Greta morala nositi. Sikovite klobuke s širokimi kraji, svilo in baršun in krzna. Po postavi sta si docela slični: enako sta veliki in enako težki. Njena obraba si čudovito nalikujeta.

Geraldina ima vse odlike, ki jih ima Greta, ali ji nedostaja tisto »ono«, kar je potrebno umetnici.

Radio

Izveček iz programov

Nedolga, 3. novembra.

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Religiozno predavanje. — 11: Koncert radio-orkestra. — 15: Predavanje o čebelarstvu. — 15.30: Reproducira glasba. — 16: Humoristično štivo (Milčinski). — 16.30: Citraški dueti. — 20: Prenos opere iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert radio-orkestra.

Ponedeljek, 4. novembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17: Koncert radio-orkestra. — 19: Predavanje o sladkorni bolezni (dr. Merčun). — 19.30: Srbohrvaščina. — 20: Rezervirano za prenos pevskega koncerta. — 22: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 12.30: Reproducira glasba. — 17.30: Popoldanski koncert. — 20.35: Koncertni večer. — 22: Plesna godba radio-orkestra. — BEOGRAD 12.40: Koncert radio-kvarteta. — 18: Popoldanski koncert. — 20: Koncert radio-orkestra. — 21.45: Koncert lahke godbe. — PRAGA 16.30: Prenos popoldanskega koncerta iz Bratislave. — 19.05: Slovaški program. — 20: Orkestralni koncert lahke godbe. — 21: Dvojakove in Smetanove skladbe. — 21.30: Klavirski koncert. — 22.15: Reproducira glasba. — BRNO 16.30: Prenos popoldanskega koncerta iz Bratislave. — 19.05: Slovaški program iz Košic. — 20: Operetni večer. — 22.15: Koncert vojaške godbe. — VARŠAVA 16.45: Reproducira glasba. — 17.45: Popoldanski koncert orkestra. — 20.30: Ofenbachova komična opera »Princesa Gerolsteinska«. — 23: Koncert lahke godbe. — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. — 16.30: Glasbeni program za deco. — 16: Koncert kvarteta. — 20.05: Čelo-koncert. — 21: Čitanje. — 22: Godba in ples. — BERLIN 16.30: Sonate. — 18: Pevski koncert. — 19.10: Koncert lahke glasbe. — 20.50: Večerni koncert. — 21.10: Recitacijski večer. — Godba in ples. — 23.45: Prenos kolesarskih dirk. — FRANKFURT 17: Pevski koncert. — 19.30: Prenos koncerta iz Stuttgarta. — 22.30: Sluhoigra. — Pevski koncert in godba za ples. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20: Glasba in scene o življenju ljudi s ceste. — Koncert lahke glasbe. — STUTTGART 16: Popoldanski koncert. — 17: Prenos pevskega koncerta iz Frankfurta: indijanske pesmi. — 19.30: Koncert orkestra kr. opere. — 22: Godba za ples. — LONDON 20.25: Koncert francoske pesmi. — 20.45: Orkestralni in pevski koncert. — 22.50: Lahka glasba. — R

Kraljestvo mode

Baršun — velika moda nove sezone

Veliki modni saloni so že prejšnja leta skušali pomakniti žamet v ospredje, kar jim je le deloma uspelo. Žametne obleke so ostale redke in to je naravno, če pomislimo, kako nepriljubljen je bil ta material dolga leta. Različni ateljeji pa so si bili na jasnem, da leži ravno v baršunu nešteto zanimivih modnih možnosti. Zato so v novih zbirkah neprenehoma prinašali mnogo žameta in njemu sličnih tkanin, da bi na ta način polagoma spoprijaznili publiko s svojimi nameni.

Končno je ta potrpežljiva akcija zlo-mila odpor elegantne dame, posebno ker nove kreacije s svojimi nenavadnimi prepenjavami in zavoji, visečimi konci in vlečkami, naravnost zahtevajo voljen material, kakor je žamet. Tudi vsi oni, ki smatrajo brokat za prevsiljiv in taft za preokoren, bodo radevolje posegli po raznih baršunih, ki so letos brezdvoma nerazdružni z novo modo.

Zanimivo je, da se to sezono žamet ne uporablja samo za obleke, temveč tudi za plašče in celo za srčkane male promenadne kostime. Ta različni material slavi seveda največjo zmago na polju oblek, kajti lepi volneni žameti, ki jih vsled njih neverjetne voljnosti in finega bleška moremo smatrati za najuspešnejši proizvod tekstilne industrije, so zelo pripravi za trotteurne obleke. Posebno v poklicu zaposlena žena jih bo znala ceniti, ker vedno čedno izgledajo, že po svoji barvi in blešku delujejo,

niso dragi in se zelo prijetno nosijo v hladnem vremenu. Čudoviti »transparentie, ki sličejo tankemu baršunu in radi svojega velikega svetlikanja nudijo zanimive možnosti, se izdelujejo najčesteje v temnih barvah (črni, slivnato modri, rjavi ali temnozeleni) ter služijo za elegantne popoldanske obleke, še večkrat pa za zvečer. Najnovejše na modnem polju so »velours chiffons imprimes« (pisano vzorčasti žameti). S svojim ostrim bleškom uveljavljajo raznobarne vzorce v veliko večji meri, kakor pa barvasto ornamentirani krep satin, ki je tudi postal pred kratkim moderen. V vzorčasti obliki se izdelujejo tudi volneni žameti, transparenti in predvsem pan, ki je idealna tkanina za veliko večerno toaleto.

Pisani žamet se uporablja tudi za mikavne male kostime in ker je material že sam po sebi učinkovit, so taki kostimi popolnoma enostavno ukrojeni in obrobjeni z lepo kožuho. Podoben model kaže naša predzadnja ščika.

Kako naj izgleda enostavna trotteurna obleka iz volnenega žameta, uči naša druga slika. Predstavlja eno tistih novih fazon, ki imajo dolgi princesi kroj, se oprijema života in ga z višje pomaknjem pasom celo podčrtavajo ter dajejo siluete z nizko našitim zvončastim volanom povsem nov izgled. Te vrste obleka bi se dala izdelati seveda tudi iz finega svilene žameta ali transparenta, in sicer v eni izmed vodečih modnih barv (n. pr. v kardinalno rdeči ali stekleničasto zeleni). Opremljena z garnituro, izvezeno s perlam ali iz lameja, bi predstavljala očarljivo obleko za obiske ali za gledališče.

Različne obleke novodobnih linij odpirajo modi povsem nove perspektive s svojimi čudnimi zavoji in dobro premišljeno obliko. Izdelujejo se navadno iz pana, ki se poača njihov učinek, ker s svojim velikim bleškom izvrstno uveljavlja vsako prepenjavo in gube. Tako izredno zanimivo večerno obleko, ki je previta na eni strani, a v križu zvončasto pada in se zadaj dotika tal, kažemo v ozadju.

Le v najredkejših slučajih garniramo baršunaste obleke, ker učinek tkanine same zadostuje. Lahko pa še povišamo efekt z apartnim vezenjem iz štrasa. Naša prva slika predstavlja eno takih oblek, kjer goste vrste iz štrasa podčrtavajo počevno krizanje života, medtem ko je krilo bogato zvončasto in zelo mikavno v svoji nenavadni liniji.

Kako primeren je baršun za promenadne plašče, kažemo na zadnji sliki, pri čemer je treba pripomniti, da bi se smela uporabljati za obrobjanje le dolgodlake

kožuho, kajti kratke kožice delujejo na žametno plitko in brezizrazno in jih je radi tega treba izključiti.

Pletena garnitura

kakor jo kaže naša slika, je zares zanimiva novost za sport, predvsem pa za dnevno uporabo in za potovanja. Pri nas bo dobrodošla posebno zato, ker jo je mogoče naplesti na roko doma in brez velikih stroškov. Zadnje leto so se pri nas udomačile bodisi vezene ali pletene ročne torbice iz volne, ki jih danes moda garnira z enako volneno čepico, rokavicami in isto-tako ornamentiranim šalom. Garnitura je navadno izdelana v veselih barvah in učinkuje nadvse apartno. Uporabljajo se črtasti

vzorci ali geometrični motivi v kontrastnih barvnih odtenkih, kakor beige in zeleno, rumeno in perzijsko rdečo, svetlozeleno z oranžnim, jajčno rumeno in vijoličasto itd. Vedno se gleda na to, da so barve živahne in nenavadne. Če se taka stvar napravi doma, kjer ni mogoče naplesti enakih rokavic, naj se zaviljaji kupljenih volnenih rokavic opremijo s širokim pletenim trakom.

Damske obleke kasha od 220 Din naprej

porušne iz barhenta 80 » »
jutranje halje iz rožaste flanelce . . . 120 » »
zimski krila in bluze 70 » »
otroške zim. igralne obleke 30 » »
dekliške barhent obleke 35 » »
klot. halje za dame in dekle 60 » »
Največja izbira predpasnikov, damskih in otroških, iz listra, klotia, kretona, šifona in batista, vedno najnovejših fazon, dobite edino le pri:

F. in I. GORIČAR, LJUBLJANA, Sv. Petra c. 29

Oglejte si našo zelo povečano izložbo!

Kostumi

postajajo vedno bolj moderni in elegantna žena se jih poslužuje kjer le more, ker delujejo mladostno in se prijetno razlikujejo od ostale dnevene mode, ki je letos izrazito »damskega« izgleda. Zato je ko-

stim priljubljen kot trotteurno oblačilo ali pa tudi za popoldne. Kostim za štrpaciranje je iz vzorčastega blaga mirne barve in mora vedno ohraniti svoj »Tailor-made« značaj. V popolnem nasprotju z njim si želimo popoldanski kostim, ki je izdelan iz elegantnega blaga, na primer iz baršuna in bogato opremljen s kožuho. Zvončasto krilo v zvezi s poldolgo jopico je tu posebno priljubljeno.

Polex družega manufakturnega blaga priporoča

krasna pliš pregrinjala, zavese najnovejših vzorcev in line preproge.

Oblačilnica za Slovenijo

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7.

Med 7 prednostmi ena :

Nič več se ne jezite, da je milo izsušeno in zaprašeno, obenem pa imate jamstvo, da za svoj dober denar dobite res

Zdravniška posvetovalnica

G. E. K. v Lj. Preminajoče se barve, modrina v mrazu in rdečina v vročini so pač odvisne od žilja, napolnjenega enkrat z venozno, enkrat z arterijsko krvjo, katere dotok regulira ožene in širjenje dovodnic in odvodnic, ki izpreminjajo svoj volumen po nanje vplivajočih temperaturah. Prekomerna tenka in zato prosojna koža, ustrezajoča vsakokratni vrsti krvi, registrira svoj preposl primerno barvno nianso. — Anomalija temelji na ustroju in je nedostopna za vsako »zdravljenje«. — G. N. M. N. Predvsem je treba vedeti, da so vsa kronična vnetja jako trdovratna in da v svojem poteku izredno rada nanovo vplamte. Kakor je njihov potek kroničen, prav tako je počasi in dolgotrajno njihovo zdravljenje in njihovo ozdravljenje, ki je pogosto pomaknjeno v daljavo. Velja torej čakati in potrpeti. — Po našem mnenju ljubljanske ženske bolnice popolnoma ustreza vsem zahtevam, tako da vam nikakor ni treba iskati pomoči v katerikoli sanatoriju izven Slovenije. Sicer pa kolikor je nam znano, posebnih sanatorijev za ženske bolezni v naši državi ni. Tudi v Avstriji ne poznamo nobenega, ki bi bil namenjen izključno tej panogi. Sanatorijev, ki zdravijo ženske bolezni v Gradcu ali na Dunaju, je pa dovolj. Njihove adrese lahko izveste iz vsakega adresarja teh mest. Terapevtska kvaliteta njihova —, ki pa nikakor vedno ne koincidiira z njihovim renomejem! — je seveda odvisna od kvalitete poslušajočih zdravnikov. Kaprice so seveda povsod drage. — G. D. T. v L. Sadej je, najmanj za celo vrsto bolnikov in bolehnih oseb, brezdvomno smatrati za integrirajoč del naše prehrane. Smatrati ga je torej za potrebno živilo. Skandalozno navite cene sadja na naših trgih, osobito letos, ko imamo sadja v izobilju, je nečuvstvenost, ki jo žal trpe organi, ki so poklicani in to, da bi bili nad takim oduševstvom. Nam se zdi, da bi se moral delokrog našim higijenskim zavodom izlastno razširiti in jim dati v roke seveda tudi primerno eksekutivno oblast, pa bi bilo marsikaj boljše. — G. J. T. v J. na G. Pojav je brez zlih posledic vsaj če se pojavlja v tako širokih intervalih kot pri vas. Seveda pa dokazuje, da vaše živčevje v tem pogledu ni povsem v redu; morda bi odkrila primerna preiskava, brez katere ni moči ničesar točnega povedati, še kaj družega. Obrnite se morda na kakega strokovnega zdravnika za živčne bolezni, ali vstopite na oddelek javne bolnice v Ljubljani. — G. P. M. v K. Pojav je malo primeren za nasvete na tem mestu. Če ne preneha v do glednem času, se morate obrniti na kakega strokovnega zdravnika ali oditi v bolnico. Ležite mnogo, pazite na iztrebljevanje, da bo vedno v redu. Pijte radensko slatino, če mogoče ohlajeno na ledu, toda samo požirkoma. Proti nadležnemu slinjenju žvečite navadni žvečeli, ali če vam je ljubše, si naročite v lekarni salivlyant, od katerega jemljite po 3 krat na dan po 20 kapljic. — G. P. C. v D. Vse mineralne ali rudinske vode in slatine niso glede v njih se nahajajočih raztopnin in snovi stalne, osobito ne glede njihovih količin. Isto ve-

lja tudi glede radenske slatine, ki sicer po pravici velja kot prvovrstna slatina, tako po svojem terapevtskem učinkovanju kot po svojem okusu. Prilicno se pojavljajoči neprijetni okus izhaja pač od žveplenege vodena, seveda ne dobrodošle primesi, katere ima slatina enkrat več, drugi manj. Morda ga nastaja še kaj iz primesi drugih žvepljenih spojin, ki jih analiza, ki jo imamo mi v rokah, sicer ne izkazuje, katerih primes pa ni izključljiva. (V vodi nahajajoči se sulfati so redukciji in oprostivi žvepla pač nepristopni.) Seseček v steklenicah niso blato ali smeti, marveč izpadnine iz slatine (bržčas hidrat železnega oksida in druge spojine), ki zakale vode. Da niso škodljive, je samo ob sebi umevno. Nobena stara slatina ni brez njih. — Iz vsega tega pa sledi, da treba tudi z mineralnimi vodami pravilno ravnati, o čemer se seveda raznim trgovcem in gostilničarjem niti ne sanja. — Slatina ne boli stara. Na lita bodi v steklenice z dobrimi, čim manj mogoče propustljivimi zamaški. Hraniti jo prilicno pri temperaturi 11° C in steklenice polgaj tako, da slatina zaliva zamašek. Ne daj, da steklenice stoji delj časa pokoncu, kot je to neobhodno potrebno. — Kombuša je neškodljiva. Da bi res imela kak učinek na životvornost, izpremembo presnove in celo spomlajevanje, se dosej ni izkazalo. Ni pa brez vitaminov, ki baš pri arterioskleroz niso umestni. Vsaj v eksperimentu na mačkah so se gotovi preparati izkazali kot opasni zaupnjavci. Glede ostalih vprašanj preberite naslednji odgovor. — G. A. K. v S. p. C. Simptomi-ekleroze se ravno po to težji in razširjenosti procesa. Mnogo teh obolenj, če so lahka, sploh ne dela nikakih izrazitejših težav. Časih je skleroza splošna, časih omejena samo na žilje gotovih organov n. pr. srca in velikih žil, ledvice ali možgan. Simptomi so odvisni od napadnega organa, so jako raznoliki in splošno taki, da lajk iz njih samih ne more spoznati, za kaj gre. — Diabetes se pojavlja z dvema kardinalnima znakoma: s propadanjem in hujšanjem, ter z izločevanjem sladkorja v seči. Vsi ostali simptomi so nesigurni, se enkrat pojavljajo, drugi zopet ne. O sladkorju v seči pa vas pouči samo kemična analiza. — G. J. B. v L. Bolezen more ugotoviti samo zdravniška preiskava. Ali vam ni zdravnik preiskal seči na sladkor? Verjetno je pa, da je ves pojav samo nervoznega izvora. — Starost. Dajte si vendar pregledati ušesi in stopite h kakemu zdravniku za ušesne bolezni. Brez osebne preiskave se v vaši zadevi ni moči izreči. Vzrokov za šumenje je lahko vse polno. Verjetno je pa, da pri vas izvira iz ušesne bolezni. — G. A. V. v M. Akutna mena bolezen ni, ker se povrača, kar je dokaz da eksacerbira, ker se od prvega napada ni popolnoma prestala. Dajte bolnici 2 krat po 2 gr. salicilovega natrija na dan, toploga čaja in dajte da se dobro prepoti. Sploh jo držite na toplem. Ko pridejo zopet gorki dnevi, prevadno na sonce, za dopolnilno kuro pa toplice. Zatrekde in otekle ekipe zavijajte v obkladke, napojene z darikavsko soljo. (1 žlica na 1 liter vode.) Bolnica naj trajno pije radensko slatino. Bolezen je mnogokrat jako trdovratna in se rada povrača.

Kožuho-vinaste izdelke

vseh vrst, posebno velika izbira plaščev pri

L. ROT

LJUBLJANA

Mestni trg 9

Silva:

Mate

(Iz cikla »Selce«.)

Za hip je obstalo solnce in topo premerilo kraj, kakor človek pred zadnjim vzdihom topo premeri, kar ostavlja, potem se je vgreznilo, nebo naokoli pa je zažarelo, kakor da vstaja iznad Učke plamen grozovitega požara.

»Kri! Vojska!« je vstalo v Matu, dolgo je pogledal po morju, počasi upihnil užigalico in mehanično dvignil svetilnik. Lišček na oknu se je s silo zagnal ob mrežo kletke.

»Takrat, zvečer,« je tuhtal Mate. Petnajstlet bo nočoj pa vsekakor da je večnost od tega. Ravno v posteljo sta legala, ko je zadonel boben na trgu. Brez misli je skočil, da pogleda, temna slutnja pa ga je vlekla nazaj, da bi ne šel in da bi nikoli ne zvedel.

Kakor vsako nedeljo po maši, je hitel pandur s svojim visokim glasom:

»Vojna bo.«

Vojna? Kje? Zakaj? Da bi on? Moj Bog, saj on ne bo mogel! In Mare? Mare bo ostala doma, on pa bo šel v vojno. Jutri že bo videl vlak, kaj je vlak? Jutri bo že videl mesto, kaj je mesto? Jutri že bo videl tisti daljni svet, o katerem sta pripovedovala Stipe in Ivo, ki sta bila v Ameriki. In potem bo nekje cesar in bo vojska, še njemu bodo dali puško. Mate, ki je do zdaj držal samo veslo v roki, ki bo dobil

puško. Ne, ne! Mate ne bo nikogar ustrelil. Saj mu ni nihče nič storil. Nu, če sta si bila s Stankom nekaj v lasih zaradi smokve ob plotu, to niso tako velike reči. Takoj jutri ga bo poiskal, da se pobotata.

Vojna? Vojna? Mare je slonela ob oknu. Ko se je vrnila, je zaplakala. Legla sta in nista zatisnila očesa. Da bi zdaj umrl, takole pri njej, doma, ob morju, tu, kjer bi vsak kamen ob potu lokal za njim. Ne-koč je kot otrok padel v morje — zakaj ga je izvelkel stari Pero? Teden dni nato je umrl stari Pero in on mu je nesel križ. Zelo hudo mu je bilo takrat, ženske so plakale na glas, on pa je stisnil zobe in udušil solze. Danes po dvajsetih letih jih je začutil, kako kljujejo notri. — Zakaj, zakaj je umrl stari Pero! Mate se je obrnil k steni, Mare je kričnila v noč: ne smeš, ne smeš odtod!

Pred solničnim vzhodom je kuhala kavo.

Mate je stopil pred hišo. Lahna tramontana je zibala morje v zrodnjem jutranjem svitu. Da bi skočil še enkrat vanj in se ne bi nič več vrnil, tu bi se človeku mehko ležalo. A Mare! Ne, on mora, mora odtod, da se bo vrnil in da bo še bolj ljubil: Mare in morje.

Čez mesec dni je prišlo pismo. S treso-roko mu je pisal Mate: »Tu sem, Mare, in nisem. Grozovito me je zadela

krogla. Ne hodi za mano, saj me ni, da bi me našla.«

Poljubila je okorne črke, si zavezala svojo črno ruto in šla, da ga nikoli več ne najde.

Petnajst let bo nočoj.

Mate je ujel drobnega liščka in ga zaprl v kletko.

Majčken svetilnik je nad morjem. Še za sobico ni prostora v njem. Eden bi ne zmogel, trem je lažje.

Mate, Mare in lišček. Mare hodi na delo. Zgodaj vstaja in pozno se vrača domov. Nikoli ji nihče ne priteče naproti. Samoj od daleč čuje otroka:

Cirici, poje lišček, cirici.

Mate prižiga in ugaša svetilnik. Danes, kakor včeraj, kakor predvčerajšnjim, kakor leto in dan, kakor deset let, kakor celo večnost.

Stoterim užiga vsak dan življenje, stoterim kaže vsak dan pot, njemu je ne bo nikoli več nihče pokazal. Vrnil se je, morje in Mare sta kakor nekdanj, samo njega ni, da bi ljubil.

Takoj pod svetilnikom so skale. Ob burji pljuskajo valovi prav do njega. Morje ne pozna meje. Vsa prostost diha iz njega.

Lišček se časih z vso silo zažene ob třežo. Potem pa spet poje. Cirici, cirici. Mate se nikoli več nikamor ne zažene.

Chicago, najnaprednejše mesto na svetu

V največjem hotelu sveta — Nočni telefonski pogovor s prijateljem, ki ga nisem videl že 25 let — Meštrovčeva Indijanca — Čehi v Chicagu — Slovenski del mesta — Slovenci doma in Slovenci na tujem — Molitev za dolarje — V slovenski restavraciji — Čičaška klavnica

Chicago (izgovori: Šikágon) je druga največja metropola v Zedinjenih državah in četrto največje mesto na svetu. Chicago je najbolj tipično ameriško velenost in zato ga hočem v sledečem opisati čisto po ameriško, ker imam občutek, da bi bil vsak drug način opisovanja neprimeren.

Chicago zavzema na svetu vodilno mesto v različnih industrijah: v industriji mesnih izdelkov, v izdelovanju poljedelskih strojev, telefonskih naprav, pohištva, glasbenih instrumentov, kuhinjske posode, električnih in plinskih naprav in je center izdelovanja modskih oblačil. Poleg tega je največje svetovno železniško križišče, največji leseni in žitni trg in središče za razpošiljanje živil. Vsako leto se tu vrši več kongresov, ali konvencij, kot jih nazivajo Američani kot v katerem koli drugem mestu. Chicago ima tudi največje število parkov in igrišč, kakor tudi največjo dolžino bulvarov. Skratka, Chicago je največje produkcijsko, prodajalno in razpošiljalno središče vsega sveta.

Prebivalstvo te metropole naraste letno za 70.000 ljudi. Ne bom dolgočasil čitatele z navajanjem števil, omenim pa v ilustraciji, kako mogočno življenje polje po žilah tega velikanstva človeške mravljišča ob zapadni obali Michiganskega jezera, da meri celokupna dolžina prog čičaškega tramvaja skoraj 2000 km, da ima ta tramvaj 3639 voz in 16.000 uslužbencev.

Da ima Chicago največji hotel na svetu, »the world's greatest hotel«, ni nič čudnega. Imenuje se »The Stevens« in stoji ob obali Michiganskega jezera na najlepšem bulvaru, kojega jezerski breg pravkar urejujejo. Ta hotel ima tri tisoč sob in je tako zgrajen, da ima vsaka teh sob razgled na ulico in posebno kopalnico. S svoje sobe v dvajsetem nadstropju sem imel jako lep razgled proti vzhodu na jezersko obalo. V tako višino ne prihaja več ropot ulice, toda spanec so motili preprogi zvižgi s sosednjega kolodvora. Pred hotelom je ob jezeru hidroplanska postaja in zanimivo je bilo opazovati dviganje in pristajanje vodnih letal. Čeprav je vse v hotelu vprav vzorno organizirano, mi vendar življenje v tako ogromni hiši ni ugajalo: imel sem vedno občutek, da sem na cesti. Na hodnikih, v dvigalih, v foajeh je vedno neprestano menjajoča množica ljudi, čisto kot na cesti. V hotelu je več restavracij, ki so odprte pozno v noč. V eni vam postrežejo kar na hitro za dolgo mizo. Tu je vedno natačeno, tako da komaj dobite stol, e pa želite jesti počasi in udobno in poslušati godbo ali pa celo gledati ples, greste v gornje nadstropje v elegantno, s palmami in cvetjem okrašeno dvorano.

Vsaka soba ima v boljših ameriških hotelih telefon, ki stoji na nočni omarici in tu lahko govorite ne samo s telefonskimi naročniki v dotičnem mestu, temveč po vseh Zedinjenih državah ali pa celo v inozemstvu. Ko odidete iz hotela, dobite na hotelski plačilni polji tudi račun za telefon. Meni se je primerilo, da me je od četrta na štiri jutraj klical v Chicagu na telefon star prijatelj, ki ga že petindvajset let nisem videl. Govoril je iz Clevelanda, kamor zaradi pomanjkanja časa žal nisem mogel iti. Dejal si je, da me pač najbolj gotovo dobi ob tej zgodnji uri v hotelu in ni se motil. Tako sva se pogovarjala na veliko daljavo v tui zemlji dva stara prijatelja: on ležeč v svoji postelji doma v Clevelandu, jaz pa v postelji v čičaškem hotelu. ...

Na žalost sem imel za Chicago samo štiri dni na razpolago, kar je mnogo pre malo za tako veliko in izredno zanimivo mesto. Ob enem sem seveda hotel stopiti v stike z našo tamonjso zelo napredno kolonijo. Zato sem si moral čas bivanja v tem mestu točno razporediti na minute.

Na dolgi vožnji iz Yellowstone Parka do Chicaga sem dobil prešturil kar reklamnih brošur o tem mestu, ki so na razpolago po vseh hotelih in ki sem si jih lašč v ta namen nabral. Tako sem bil že precej dobro informiran, ko sem prvo jutro zgodaj odšel iz hotela in ja mahnil v krasnem jutranjem solncu vprav židane volje po Michiganskem bulvaru s svojim fotografskim aparatom, da si razgledam mesto. Prav poseben čar obstoji v tem, če pride človek prvič v tuje mesto, ki ga zanima, in se z veseljem poda na raziskovanje. Nisem korakal pet minut in že zapazim na svoji desni dva velika kipa Indijancev na konju. Na prvi pogled sem spoznal, da sta to slavna Meštrovčeva Indijanca. Cisto slučajno sem bil najprej nadel nanje. S tem je bil ves moj dopolnilec program prekrizan, kajti pri teh umotvorih sem se zadržal čeli dve uri in se kar nisem mogel od njih odtrgati. Brez vsakega pretiravanja moram reči, da stojita na najlepšem kraju Chicaga in da boljšega mesta ne bi mogli najti zanje. To sta dva kipa borečih se Indijancev na konjih, v nadnaravni velikosti, ki stojita obrnjena drug proti drugemu pri vходу na veliki dvojni most, katerega ravnokar grade med Michigan bulvarom in jezersko promenado. Šele ko bo okolica dovršena, bosta prišla ogromna kipa do prave veljave, a že sedaj je nija utja kolosalen, bodisi da ju gledate proti ozadju nebotičnikov, bodisi proti prostemu nebu nad jezerom.

Ko si je veliki iznajditelj Nikola Tesla, ki živi stalno v New Yorku, kipa ogledal, je pisal kiparju Meštrovčevu v domovino. »Teško in s solzami v očeh sem se odtrgal od Vaših divnih kipov indijanskih konjenikov v borbi. Ne morem povedati, kako silno ste izrazili v hladni kovinasti snovi strašni telesni napor, divjo bojno strast in do skrajnosti napeto silo, ki se

hoče raznesti baš v zadnjem trenutku pred spopadom. Slava Vam, veliki rojak. Obožuje Vas Vaš Nikola Tesla.

Naslednji moj obisk je veljal slovenski koloniji. Več kot eno uro daleč sem se peljal s tramvajem skozi mesto in imel priliko opazovati različne mestne dele. Moderni del mesta, ki spominja na svojih nebotičnikih na New York, po ureditvi in prodajalnih pa na najlepše in največje ulice evropskih velenost, je zapadni center, ležeč ob obali jezera. Čimboli se od njega oddaljuje, tembolj dobiva mesto ameriško lice, recimo rajši provincialno, skoraj bi rekel divje ali neotesano ameriško lice, kot so ga morala ineti vsa mrzlično nagla naraščajoča mesta še pred nekaj desetletji. Človek ima občutek, da je vse kar v naglici skupaj zmetano in precej provizorično zgrajeno, brez vsakega ozira na kakoli. Majane in velike liše vseh vrst, barake in tovarne, kočje in delavnice, večina zastarelih in umazanih, vse to ne dela prijetnega utisa. V enem delu stanujejo skoraj sami črnci, tam se belci umikajo pred njimi, ker nočejo z njimi skupaj stanovati, pa naj bodo že katerekoli narodnosti. To so predmestja, v katerih gospoduje velika revščina.

Meštrovčev konjenik

Nekaj časa sem se vozil s tramvajem skozi češki del mesta. Tu je že mnogo bolj prijazno. Kako zelo so Čehi zavedni, nam kažejo češki napis na vseh hišah. Če ne bi bilo zraven tudi angleška, bi človek mislil da je v kakšnem mestu na Češkoslovaškem.

V prav prijaznem kraju so se pa naselili naši rojaki. To je miren prikupljiv mestni del, skoraj vse ulice so zasajene z drevjem. Tu so lične slovenske hiše, hišice in vile, ki so prav okusno zgrajene. Tu tudi stoji naš Narodni dom in tiskarna in uredništvo slovenskega dnevnika »Prosvete«.

Tu je centrala »Slovednske narodne napredne Jenote«. Prehitro so mi tekale ure v zanimivem pogovoru s predsednikom Jednote, g. Cinkarjem, s tajnikom g. Jakobom Zupančičem in z uredniki. Spraševanja od obeh strani ni bilo ne konca, ne kraja. Prav rad bi ostal dalje časa v njih družbi in podrobno preštudirati problem tesnejše kulturne zveze med ameriški rojaki in domovino. Povsod, koder sem našel to vprašanje, sem spoznal, da leži velika krivda na inteligenci domovine, da se prav nič ne briga za prosvetno delo med našimi Američani.

Pisma, ki jih dobivajo naši ljudje iz domovine, so večinoma prošnje za pošiljanje dolarjev. To je prav za prav alfa in omega vseh stikov med domovino in Ameriko. Zadnji čas je, da se ustanovi v Sloveniji društvo inteligentov, ki bi imelo namen, na popolnoma nesebičen način gojiti prosvetne stike z našimi Američani in potem v drugi vrsti z Ameriko sploh. Vsi večji narodji imajo takšne vrste društev in njih delovanje globoko posega ne samo v ojačanje medsebojnih kulturnih stikov, temveč tudi v izboljšanje političnih odnosov med državami.

Urednik »Prosvete« mi je pravil, da prihajajo čeli kupi pism na uredništvo iz stare domovine, ki jih večina izžvenj v prošnjo, naj pošljejo dolarje. Pokazal mi je eno, ki ga zaradi zanimivosti omenim tudi tukaj. »Nedavno sem bral v listih, da je ameriški multimilijonar Mac Donald zastopil univerzi v Texasu 25 milijonov dolarjev, za izkonstruiranje teleskopa za vidjez skozi nebeška vrata. Če je to istina, tedaj moram jaz dobiti to gor omenjeno nagrado, ker z »reformiranim očenašem« in »vesoljno molitvijo« se ne samo vidi čez nebeška vrata, ampak se tudi lahko skozi nebeška vrata pride. Pooblašam Vas s tem pismom, da podvzamete v mojem imenu k tej zadevi vse potrebne korake, ker mislim, da bi v Ameriki mogoče bilo v smislu »vesoljne molitve« in »reformirane očenaša« eno vesoljno svetovno vero ustvariti in upeljati. Vse multimilijonarje Jugoslovane pa ponižno prosim, naj se malo na mene spomnijo« itd. Sledijo seveda obe molitvi, s katerimi upa pisec pisma zaslužiti kar 25 milijonov dolarjev.

Ko sem se pozno ponoči, bilo je okoli druge ure jutraj po predavanju, ki sem ga imel v Narodnem domu, vračal s tramvajem domov, so nas kar sredi pota postavili na cesto. Bili smo samo trije pozni potniki v vozu in sprevodnik nam je povedal, da se ta tramvajski voz odpelje v remizo, da pa naj na mestu dvajset minut počakamo in sedemo v voz, ki pride za nami. In tako sem se naenkrat znašel s tremi neznanci na zelo široki, slabo razsvetljeni cesti v delavskem okraju Chicaga baš pred vhomom

v svetovnoznano Mac Cornickovo tovarno poljedelskih strojev. Bila je temna noč in daleč na okoli ni bilo žive duše. Nehote so mi prišle na misel povesti o čičaških roparjih, saj danes že skoraj vsak otrok po vsem svetu ve, da je Chicago naravnost raj raznih roparjev, tolovalcev, banditov ali kakorkoli že hočemo imenovati take nepridiprave. Nezaupno sem se spogledoval s svojimi sopotniki. Naenkrat zapazimo na nasprotni strani ceste dve postavi, ki v temi korakata mimo in se sumljivo ozirata po nas. Ko možaka izgineta, prmahajo mimo tiho kot mačke trije policisti na gumijastih podplatih, eden z oprtano mitraljezo. Ne bi bil vedel, kakšna čudna karabinka je to, če ne bi bil nekaj dni poprej slučajno videl v kinu detektivskega filma, v katerem je obstreljeval stražnik z ravno tako majhno strojno puško vrata sobe, v katero se je zaprl zločinec. Bil je to film z reprodukcijo zvoka in med razlajanjem strojne so bila tista vrata naenkrat preluknjana kot rešetlo. Menda smo se vsi štirje oddaljili, ko je korakala nočna straža mimo nas, a še bolj zadovoljni smo bili ko je slednjič privozil tramvajski voz in nas odpeljal.

V Chicagu sem po dolgem času zopet enkrat pošteno po domače obedelval, kajti ameriške hotelske hrane sem se, čeprav je večinoma prav dobra, res že bil naveličal. Kosil sem namreč v slovenskem hotelu, ki ga ima neki Jeseničan. Sedel sem tu v prijetni domači družbi in po zelo dolgem času spet enkrat čital »Jutro« tako da bi bil skoraj pozabil, da se nahajam na drugem kncu sveta.

Chicago je tip divjega ameriškega mesta. Američani imajo za to izraz »rough« ali sirov. Vidi se, da se to mesto šele začinja preoblikovati in civilizirati. Na enem koncu imate že čisto po newyorškemu načinu lepo urejeno velenost, drugod je pa še vse neurejeno, vse še vre in je v štadiju razvoja. Ko smo dospeli v Chicagu, smo častnikarje, ki so nas prišli sprejeti na kolodvor vprašali, kako je kaj z banditi in ali bomo imeli čast, se z njimi seznaniti. Na to morda nekoliko hudomušno vprašanje so napravili kisle obraze in rekli, da je vse-kakor bolje, če se z njimi ne bi seznanili. Pozneje me je eden izmed njih vprašal, naj mu odkrito povem, ali res vsa Evropa pozna Chicagu le po roparjih. Potolžil sem ga, da sicer čičaške roparje tudi po Evropi dobro poznamo iz senzacionalnih vesti časopisja, ki jim vedno ne verjamemo, da pa poznamo predvsem svetovnoznane klavnice.

Na žalost senzacionalne vesti svetovnega tiska o čičaških roparjih nikakor niso pretirane, mi je odgovoril možak. Vi niti pojma nimate, kaj se vse godi pri nas.

V ilustracijo čičaških razmer navedem samo vest, ki sem jo čital v nekem newyorškem dnevniku, da se je v Chicagu v prvih petih mesecih l. 1928 izvršilo 36 bombnih napadov, v istem času l. 1929, pa nad 50.

Kdor hoče poznati Chicagu, mora videti slavne klavnice. Tu vidite kako klavno živino zakoljejo, kako jo v nekaj minutah raztelesijo in posamezne dele spravijo v ledenice, bodisi jih razpošljejo po vsej Ameriki. Človek mora imeti dobre živce, ne samo da prenese pogled na klanje v odmorih po deset sekund, temveč predvsem, da vzdrži neznozi duh po krvi, kuhajočem se mesu in drugia stvarih in izparivačih se odpadkih. Čeprav vlada povsod velika snaga, se ta ogabni duh vendar ne da odpraviti in obiskovalcu ostane ves dan in še dalje v nosu. Zanimam se si ga preganjal s cigaretami in raznimi pastilami. Znan ameriški dovip pravi, da v čičaških klavninah vse porabijo od živali, izvzemši njih glas, pa še tistega bi iznajdljivi Američani porabili, če bi mogli.

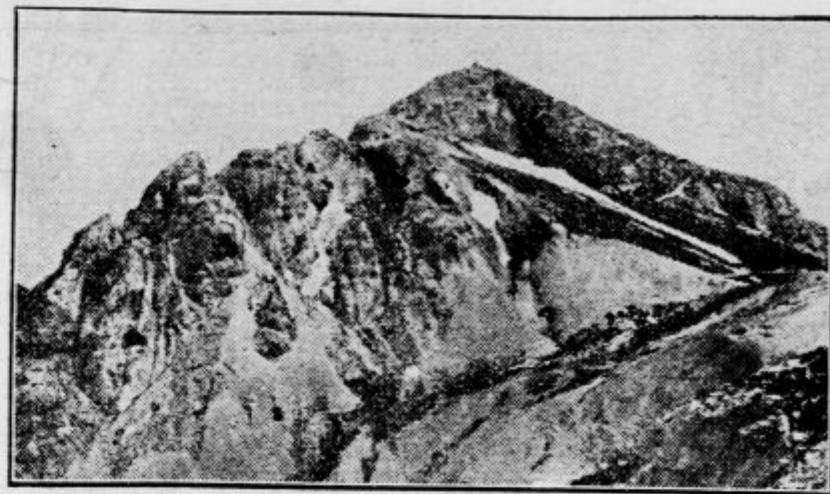
Ravnatelj mesne tovarne Swift & Co, ki nam je razkazoval klavnice, nam je pokazal tudi originalne slike slavnih ameriških slikarjev, ki so jia naslikali po naročilu tovarne. To so reklamne slike, predstavljajoče salamo, klobase in lepe kose mesa. Njih reprodukcije izhajajo mesec za mesecem po vseh velikih ilustriranih revijah v Zedinjenih državah, seveda s primernim reklamnim napisom. Na moje vprašanje, da izda trdka gotovo velike vsote za časopisno reklamo, mi je odgovoril ravnatelj, da že samo honorar za eno takšno sliko umetniku stane pet do desetisoč dolarjev. Treba je pa vedno naročiti sliko pri znanem umetniku, ker drugače nima pomena za občinstvo. Vse mora biti pač prvovrstno v konkurenčnem boju. Ena cela stran reklamne slike v veliki reviji stane do 10.000 dolarjev, a takšno reklamo je treba delati mesec za mesecem ne samo v reviji, temveč v štirih ali petih in časih v še več. Ko sem dejal ravnatelju, da gredo na ta način velikanse vsote samo za reklamo, in ga vprašal, ali se to izplača, mi je odgovoril, da se prav izobno izplača, in da bi prodaja zelo nazadovala, ako bi se občinstvo potom smotrene in okusne reklame neprestano ne opozarjalo na izborna kakovost družinskih mesnih izdelkov.

Swift & Co ima svojo lastno radio postajo, imenovano »The Prairie Farmer Station WLS, Chicagu. Oddaja na valu 344.6 metra — 870 kc. Oddaja vsak dan dopoldne in popoldne in sicer dopoldne tržno poročilo iz živinjskega sejma, ob dveh urah gospodinjstva, predvsem predavanje o reji domačih živali za farmarje, katerim je postala v prvi vrsti namenjena. Vsako sredo od osmih do devetih zvečer oddaja postaja tudi godbo. Interesantno je, da se nahaja studio te radio postaje poleg sprejemne sobe klavnice in je od nje ločen samo po dvojni stekleni steni, tako da obiskovalci klavnice vidijo napovedovalce, oziroma predavatelja pri govorjenju, a ga obenem tudi slišijo, a neposredno, temveč iz zvočnika preko radio postaje.

Dr. Pavel Brežnik

DIŠAVE SLON

Ojsterc, Rigi koroških Slovencev

Kadar na širni celovski ravnini, »Pualje« imenovani, na »Huarah« med Dravo in Vrbskim jezerom, v veslem Rožu, ob kameniti Zilji in v prostorni Podjuni gori do najvišjih leg pri še vedno slovenskih Trušnjah in Djekšah »ajda cveti, da diši petred pedi« daleč naokrog, kakor je nekoč začel svojo pridigo v tedaj še slovenskem Blatnem gradu blizu Osojskega jezera na Malo Gospojnico koroški pisatelj, župnik V. Jarnik, tedaj je prišel pravi čas za izlet na najznamenitejšo goro v našem Korotanu, na Rigi koroških Slovencev, na Obir, ki ga njegovi vzočniki in pobočniki, domačini, pravilneje in točneje po značilnih obrisih njegovega glavnega vrha imenujejo Ojsterc.

Ko dospelj iz Zelezne Kaple, iz Rebrce ali iz Grabštanja, kamor te je pripeljala železnica, po štirih ali iz Borovljah po šesturni, sicer dolgi, toda velezanimivi poti, povsem varni in netezjavni, ki te vodi sprva skozi svežduhteče, hladno smrekovje in borovje, potem preko solčnosvetlih zelenih visokogorskih pašnikov in planin, nazadnje mimo nizkega ruševja in skalnatih pečin, na njegovo najvišjo točko, visoko 2141 m, pa je v jutranjih urah zrak čist in jasen in širno obzorje brez oblakov, brez megle in brez višinskega dima, tedaj spoznaš na mah v enem samem hipu, z enim samim pogledom, kakšen neprecenljiv biser v zlati verižici vseh naravnih lepot in krasot slovenske zemlje smo izgubili, vsaj za sedaj, ko smo zgubili zloglasni plbiscit in z njim slovenski Korotan.

Planinska kočja vrh slovenskega Rigija na Koroškem, last »avstrijskega turistovskega kluba«, je enonadstropen hotel, v katerem oskrbnik Urančič, doma iz Zelezne Kaple, in njegova gospodinja, doma iz Sel, vsakega Slovence prijazno pozdravita v domačem, slovenskem jeziku in tudi ne zamolčita, da imajo člani SPD tudi na tej avstrijski postojanki primeren popust pri cenah. Ob enem ti prav rada razkažeta vse velezanimive aparate, ki jih ima ta visokogorska meteorološka postaja prve vrste, telefonsko zvezana z Zelezno Kaplo in s centralo na Dunaju, pa tudi iz koč vodoravno v goro izkopen rov, v katerem je temperatura skozi celo leto, pozimi in poleti, enaka. Rovov, v katerih kopljejo svinec, je sicer na tej gori kakor na sosedni Peci, več; pa tudi interesantnih špilj in jam s stalagtitni in stalagmiti tu ne manjka in si jih vsakdo lahko ogleda.

Glavni vršaci v celokupnih Karavankah, Stol, Vajnaš, Vrtača, Zelenica in Begunjšica, Hajnjev turn v Kosuti, Obir-Ojsterc in Peca dosežajo sicer vsi približno isto višino, toda glede impozantnosti, raznoličnosti in pestrosti, pa tudi glede obširnosti in obsežnosti razgleda, prekaša koroški Ojsterc vse druge, celo najvišje vrhove v Kamniških planinah, med njimi tudi Ojstrico. Koroški Ojsterc prav za prav ne stoji pravilno v vrsti drugih vršcev v Karavankah; postavljen izvven njihove glavne vrste proti severu, tvori nekako njihovo predstražo, neko stražišče, s kojega gleda daleč naokoli v širni svet, zlasti proti severu.

Na sliko, ki jo lahko gleda občudujoči planinec s te krasne, edinstvene razgledne točke, sta naslikana dva popolnoma različna sveta z vsemi svojimi nijansami in prehodi, ponajveč

drug drugemu si nasprotujoč tako kakor blede, nema smrt in pestro, živo življenje, včasih zopet roko si podajajoča in polagoma, komaj vidno prehajajoča drug v drugega, potem zopet neke ločena drug od drugega po grdi prepadih, ki se zde na prvi pogled naravnost nepremostljivi: Grandioznost, nema veličastnost, ostro potegnjene, odsekane črte Velikega Kleka z ledenikom Pastirico, vrtoglave višine naših Julijskih Alp, Karavank in Savinjskih planin na eni strani; ljubka, sanjava jezera, srebrni traki deročih Drave in njenih številnih pritokov, svetla mesta, bele cerkvice in vasi, zeleni travniki in gozdovi, v sivorjave barve prehajajoče njive z mehkiimi, raztegnjenimi črtami celotne dežele Koroške na drugi strani: to je tisto, kar bo na visokem Ojstercu, na Rigiju koroških Slovencev, vsikdar očaralo in omamilo oko tudi najbolj razvajenega veleturista. Koroška ljubka idila, koje strmo ozadje tvori Ojsterc z Malim Obirjem, nam kaže poleg Vrbskega jezera z Otokom in Celovcem še šest malih jezer v smeri proti Tinjam, Velikovecu in Dobrlivici: Klopinskijsko s krasnim kopališčem in najtoplejo vodo, Goslinjsko ob ozkotirni železnici, ki pelje iz Sinčevasi v Zelezno Kaplo, Zablasko, Šemprimsko in Kamensko jezero. Vmes se dvigajo nizki, zeleni grički in holmci, se razprostirajo dolinice in ravninice, posajane z čednimi vasmimi in posameznimi posestvi, vidnimi preko Gosposvetskega polja. Šeturske in Magdalenske gore do Ostrovrške, glavne grada koroškega, in do Brež, mesta z najštevilnejšimi srednjekveškim razvalinami v celi deželi. Proti zapadu se vidi pred Košto, vzdolj njenega smelega čela, kočček zelene visokogorske doline; to so Selec, ki so dale pri ljudskem glasovanju dne 10. oktobra 1920, 97% vseh oddanih glasov za Jugoslavijo in bi že zaradi tega zaslužile, da si jih vsak prijatelj naše Koroške vsaj enkrat v svojem življenju ogleda.

Borovlje, industrijski kraj, ki je ozirom na ljudsko štetje iz l. 1910, 2 glasovi, l. 1920, oddanimi za Jugoslavijo, izmed vseh občin najsijsajnejše napredoval v prid naši stvari, se ne vidi, dijo, ker dvigajo med Obirjem in njimi trije črni bradati in kosmati orjaki svoje pošumljene glave proti nebu: Črtnah, Zetiče in Macen z mično cerkvico sv. Roka, postavljeno ob borovskih puškarjev. Pač pa vidimo ostali ozki pas Sp. in Gor. Roža od Škrbine pri Galiciji, preko Šmarjete in Glinjan gori do Beljaka, do Dobrača in Ziljske doline. Vse pisani svet, kjer danes še bivajo koroški Slovenci in ga zato s ponosom, ker so njegovi posestniki, lahko imenujejo slovensko last, je nam, stoječim vrh Ojstrca odprt: svet Ziljanov, Rožanov in Podjuncev; Poljanci, prebivalci Celovske ravnine; Horjanci, prebivalci »Huar«; Rutarjani, prebivalci predgorja v Karavankah: vsi gledajo na ostrorobi vrh sivega Ojstrca, orjaka med gorami v njihovi deželi, leto za letom in ga obiskujejo radi, da vidijo z njega v deželo slovensko.

Kadar je namreč noč jasna, se vidi od tod preko Jezerskega sedla, med Kamniškimi planinami, med Zaplato in Storčjem tam, kjer pelje sedaj skozi znamenite »Peci« nova cesta na Korte — razsvetljena bela Ljubljana, pa ipak tudi razsvetljen Celovec, dva antipoda in simbola dveh svetov, dveh različnih političnih in narodnih tvorb in kulturnih krogov, ki jih tu gledaš s sedaj avstrijskega Ojstrca, ker imata blizu njega skupno mejo in prechajata drug v drugega.

Dr. Fr. Mišič.

je britvica iz srebrnega jekla, ki celo po 8-kratni uporabi brije popolnoma do vršeno.

Preprodajalci naj se obrnejo na:

Gustav Husser & sin, Wien VII., Richterstrasse 16

Tako po ceni

kupite čevlje, nogavice in pletenine, da si s tem prihranite denar, edino le pri trvdki

„Eldorado“

Ljubljana, Stari trg šte. 11a

MLEKARSTVOM K BLAGOSTANJU!

ALFA ALFA D. D.

SEPARATORJI IN STROJI ZA MLEKARSTVO ZAGREB, BOŠKOVIČEVA 46

195 Zastopniki se iščejo povsod!

Prehladi
prično po navadi z nahodom. Druga resnejša obolenja lahko sledi. Tu pomagajo

**ASPIRIN-
TABLETE**

ki imajo dobrodejni vpliv pri vsakem prehlajenju in preprečijo nadaljnje nevarnosti.

Zahtevajte samo originalni zavo!

„Bayer“ z modro-belo-rdečo banderolo.

Dr. Pavel Brežnik

BEN HUR

Preprodajalci naj se obrnejo na:

Gustav Husser & sin, Wien VII., Richterstrasse 16

Tako po ceni

kupite čevlje, nogavice in pletenine, da si s tem prihranite denar, edino le pri trvdki

„Eldorado“

Ljubljana, Stari trg šte. 11a

MLEKARSTVOM K BLAGOSTANJU!

ALFA ALFA D. D.

SEPARATORJI IN STROJI ZA MLEKARSTVO ZAGREB, BOŠKOVIČEVA 46

195 Zastopniki se iščejo povsod!

MLADO JUTRO

Franka Lavrenčičeva:

Na očetovem grobu

»Očka, čuj me, očka, vstani!
Oh, le enkrat se še vrni
in z dobroto me ogrni
in miluj me, kakor lani ...

Vstani, vzdigni se iz mraka,
nehaj spati v temni krsti,
v tesnem grobu, v težki prsti,
pridi, dete tvoje plaka!

Ali veš za mojo bedo?
Al' pozabil si otroka?
Ce je ječa pregloboka,
reci, očka, vsaj besedo!

Hčerka čaka ... Tiho polje
nad grobovi lučk igranje.
Očka spi nevzdradno spanje —
njemu je v gomili bolje ...

Oskar Hudales:

O petelinu z zlatim grebenom

Res ne vem več povedati, kje se je v starih časih razprostirala tista gosta šuma. Velika je bila, strašno velika. Od enega konca do drugega je gotovo ne bi prehodil v enem tednu. Mnogo je bilo v njej skritih prepadovalov in volčin, v katerih so prebivali škratje in volkodlaci. Mnogo pa je bilo tudi kristalnih virov in jezer; okrog njih so v jasnih mesečnih nočeh plesale vile svoje kolo. Divjačina se je podila po grmovju po drevmu pa so se preganjali in žvrgoleli ptičji vseh barv in vrst. Čeprav je bila v tej šumi skrivnostna polutema in tiho, se je v njej naselil človek. V bližini z mahom porasčene skale je živel v majhni koči mlad lovec. Hodil je po gozdu, lovil divjačino in se preživljal s tem, kar mu je dal gozd. Bil je skromen, nikoli ni mislil na bogastvo. Zadovoljen je bil s svojim poklicem in življenjem.

Neke pomladi, ko se je drevje oprostilo snega, ko so zopet zaživeli vsi izviri in je zazelenelo bukovic, je stopal mladi lovec pozno popoldne med drevjem. Stopal je počasi in zamišljeno gledal v tla. Mahoma pa je obstal in pozorno dvignil glavo. Zdelo se mu je, da je čul petelinji klic. Kako je to mogoče? Saj daleč od okrog ni človeškega bivališča. Od kod naj bi se vzel petelin? Lovec je bil prepričan, da se je zmotil. Toda ne!

»Kikiriki ...!« se je oglasilo v drugič, sedaj že prav blizu. Presenečen je lovec pospešil korake v tisto smer. Nikakega dvoma več. Od kod naj bi prišel petelin? Pazljivo je pregledal vsako drevo, da ne bi zgrešil čudnega pevca. Kje se neki skriva?

Pred mogočno košato bukvo je obstal kakor vkopan. Na najnižji veji je sedel petelin. Bil je to petelin, kakor so vsi drugi, le njegov greben je bil iz čistega zlata. Svetel se je kakor sonce. Po bliskovito lovec nameril na petelina, a se je hipoma premislil. Hotel je čudnega ptičja imeti živega. Ujeti ga je hotel za vsako ceno. Segel je po njem, a petelin je skočil z veje in jo ubral po mehke mahu. Lovec je stekel za njim, a ga ni mogel prijeti. Vselej, kadar je iztegnil roko po njem, se mu je čudni ptič spretno izmaknil. Petelin je begal in begal vedno dalje, lovec pa za njim. Nič ni opazil, da se je med tem že zmrčilo in je polagoma nastala gosta tema. Lovec ni videl pred seboj nič drugega, ko svetiljakajoči se petelinov greben. Po dolgem beganju je obstal pred skalno votlino, v katero je petelin izginil. Mlad lovec se ni ustrašil teme, ki je bila v rupi. Pogumno je stopil. Toda v trenutku ga je obšla čudna svetloba in bajno žensko bitje je stalo pred prepadenim mladeničem govoreč s stroгим glasom:

»Česa iščeš tu, nesrečnež.«
Prestrašeni lovec je zajekal: »Petelina z zlatim grebenom.«
Vila se je zvonko zasmejala: »Petelina bi rad imel, mojega petelina? Saj ti ga dam, a prej si ga moraš zaslužiti. Pojdi domov in premišluj o tem, kaj je človeku najbolj potrebno. Če ugaaneš, ti dam petelina. Srečo ti prinese.«

Minilo je leto in dan. Bila je huda zima in lovec bi bil skoraj od lakote umrl. Mnogo je trpel od gladi in je tako prišel do prepričanja, da je človeku jed najpotrebnejša na svetu. Vesel je bil svoje modrosti in komaj je čakal, da ga vila pozove, da ji pove svoj sklep. Nekega dne je spet zagledal petelina. Stopal je za njim, dokler nista spet prišla do viline votline. Petelin je odšel v njo, iz nje pa je stopila vila. Vprašala je lovca:

»Kaj je najpotrebnejše na svetu?«
»Najpotrebnejše, o vila,« je rekel lovec, »je človeku hrana. Mnogo sem premišljeval o tvojem vprašanju, a odgovor vem iz lastne izkušnje.«

»Nisi zadel,« je odvrnila vila. »Jed je potrebna, a najpotrebnejša ni. Se enkrat ti dam odlog, da premišliš o tem. Danes si petelina še nisi zaslužil.«

Lovec je potrpet odšel. — Zopet je minilo leto in dan. Pozimi je pretrpel mnogo mraza; obleka se mu je bila raztrgala, a ni imel denarja, da bi si kupil novo. Premišljeval je o denarju in prišel do sklepa, da je človeku najbolj potrebno bogastvo. Če je človek bogat, ima udoben dom, ne trpi ne mraza, ne gladi. Veselo je korakal za petelinom, ki je zopet prišel ponj.

Pred votlino ga je čakala vila:

»Lovec, kaj je človeku najbolj potrebno?«
»Bogastvo,« je kratko odvrnil lovec, »prepričan, da je danes pravo zadel.«

Vila se ni zasmejala, ampak resno zmajala z glavo.

»Danes si še slabše povedal ko lani. Ne dam ti petelina, ker bogastvo ni potrebno, še manj pa najpotrebnejše. Ali naj bo: tretjič in zadnjič ti dam leto dni odloga. Premišluj, da zadeneš pravo in — srečen boš.«

Se bolj žalosten je lovec odšel. In tretjič je minilo leto in dan. Pozimi je bil lovec hudo bolan, a se ni našel do-

ber človek, da bi mu pomagal. Ko je ozdravel, je bil prepričan, da je človeku najbolj potrebno — plemenito srce. Bil je srečen, ko ga je vila tretjič in zadnjič pozvala.

Ko mu je tretjič dala svoje vprašanje, ji je odločno odgovoril:

»Plemenito srce je človeku najbolj potrebno.«

»Zadel si,« je rekla vila. »Zaslužil si petelina. Glej pa, da boš tudi ti imel vedno dobro, plemenito srce.« Prinesla je petelina in dostavila: »Glej, kaj zna moj petelin!«

Petelin je zapel in — glej čudo: iz kljuna se mu je usulo pest svetlih cekinov. Lovec je pograbil dragoceno ptičja in cekine ter odhitel domov. Se zahvaliti bi se bil skoraj pozabil. — Minila so leta. Lovec je črval dragocenega petelina, ki mu je pridno pel. In vsakokrat, kadar je zadonel njegov klic, se mu je vsula iz kljuna pest rumenih cekinov. Lovec je postal bogat. V dolini je kupil hišo in živel kakor bogatin. Tako dobro se mu je godilo, da je postal prešeren in obisten. Pozabil je, da mora človek imeti plemenito srce.

Zgodilo se je, da je prišel k njemu sestradan človek in rekel:

»Lačen sem, daj mi kaj jesti.«
Lovec pa se je prešerno zasmel in odvrnil: »Tudi jaz sem bil nekoč lačen, a mi nihče ni dal jesti.«

»In poglaj si siromaka na ceste.«
Se tisto popoldne je prišel drugi človek. Njegova obleka je bila raztrgana in poprosil je:

»Lovec, glej, raztrgan sem in mraz me. Daj mi kako staro obleko.«
Lovec pa se je pogladil po bradi in odgovoril:

»Tudi jaz sem bil nekoč raztrgan, a nihče me ni oblekel.« In zopet je naglasi siromaka.

Se tisti večer je prišel k lovcu bolan popotnik. Prosil je:

»Bolam sem in betežen, sprejmi me in mi postreži.«

»Ha,« se je zarežal bogati lovec in se pogladil po trebuhu, »tudi jaz sem bil bolan, a mi nihče ni postregel. Pojdi, od koder si prišel.«

Siromak je odšel, lovec pa je bil slabe volje. Ujezili so ga siromaki. Zato se je obrnil k petelinu z zlatim grebenom, ki ga je vedno imel poleg sebe, in rekel:

»Zapoj mi petelinček!«

A petelin ni več zapel. S človeškim glasom je izpregovoril:

»Pozabil si, lovec, da je dobro in plemenito srce najpotrebnejša stvar.«

Odfrčal je skozi okno in izginil. Izginilo je tudi lovčovo bogastvo. Bil je zopet ubog. Hodil je po gozdu in iskal petelina. Toda nikoli več se mu ni prikazal. Svoje objestnosti se je tako kesal, da je zbolel in umrl.

Razno zimsko perilo

nogavice, rokavice, krasne vzorce v pleteninah, kakor lepo izbiro damskih oblek in plaščev po nizkih cenah priporočila trdka 12460

Jg. Žargi — Ljubljana

Sv Petra cesta št. 3 in 11.

Pristni kraški teran (Tomaj)

na drobno in debelo

Delikatesa A. ŠČURK

Dunajska 12

13869

več črn z eno samo belo piko v daljavi, ampak zelen in zlat. Zelena je bila trava na prerji, zlato pa sonce nad njo. Od kraja ga je slepilo in mu ni prišlo; a sčasoma so se ga njegove oči navadile in kaj sladko je bilo ležati, iztežati nožice od sebe ter dati solnim žarkom, da so ti gledi kožušček, dokler ni bil čisto vroč.

Novi Buli je bil za vse pse zanimiv primer. Vuli in Muli sta ga ovohala takoj po prihodu. Muli je nato sedla preden in ga sanjavo ogledovala, med tem

O dežju, vetru in snežu

NIVEA-CREME

Voter in slabo vreme, mrzota in vlažnost od-
vzemajo vaši koži trajno za kožo važne hranilne
sestavine in pospešujejo s tem prerano naguba-
nost obraza. Vaša koža pa potrebuje svežega
zraka. Tu vas varuje NIVEA-CREME pred ne-
usodnimi vremenskim vplivi. Samo NIVEA-
CREME vsebuje EUCERIT. Ta obvaruje nežno
kožo stiskanje osušenja in prepreči nastajanje
gub in rug. — Doze po 3, 5, 10 in 22 Din. —
Tube po 9 in 14 Din.

NIVEA-CREME prinese v kožo in ne ostavlja

niškega bleśka.

Odpremo skladišče:

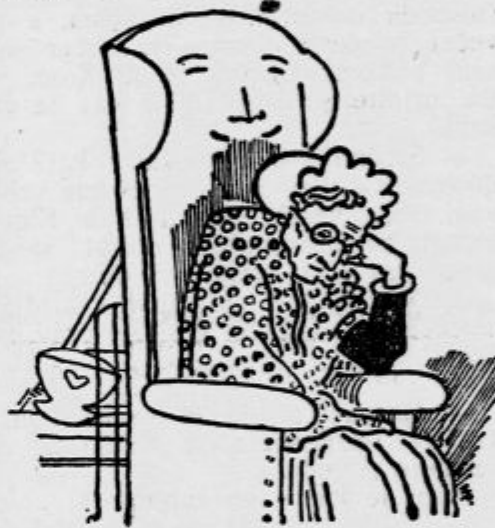
MARIBOR - MELJSKA CESTA 56.

Z. Reinheimer:

Stari naslanjač

Ali si že bila kdaj na podstrešju? Vem
za podstrešje, kjer je prav lepo in zani-
mivo. Tiho in temno je tam gori; skozi
majhno okence se komaj prikrade soln-
ni žarek. Mnogo stvari stoji na pod-
strešju, mnogo nepotrebnih in potrebnih
stvari in med njimi tudi stari naslanjač.
Ta naslanjač je bil babičina last. Šele
danes so ga postavili na podstrešje in
ni se mogel navaditi nove okolice. Oh,
in kako hudo ga je pekla zavest, da sto-
ji zdaj doli v stanovanju nov, lepo ve-
zen naslanjač. Tesno mu je postalo od
hrepnenja po svojem starem prostoru
v babičini sobi, kjer je stal toliko let.
In kako rad bi bil pri babici!

Bog ve, ali ji ugaja novi naslanjač, ki
so ji ga davi podarili za rojstni dan?
Morda bi bila le rajši obdržala stari na-
slanjač, v katerem je presedela že to-
liko žalostnih in veselih ur? A kaj, če si
je morda sama želela novega nasla-
njača?

Ubogi stari naslanjač je tuhtal in tuhtal
in kar tesno mu je bilo v srcu. Nu,
ni mu šlo v glavo, zakaj so ga postavili
na zapuščeno podstrešje. Počasi je dvig-
nil oči in pogledal po svoji okolici. »Mo-
ram pogledati, kdo stoji poleg mene,«
si je mislil naposled in zapazil poleg se-
be na desni strani staro zibelko. »O,
zibelka, moja stara znanca!« je vzklil-
nil. In spomnil se je tistih let, ko je sta-
la zibelka še doli v stanovanju pri babi-
ci. V zibki je ležala Majda, babičina
hčerka, in kadar se je zmrčilo, je jela
babica zibati malo Majdo v sladki span-
ec. Zdaj je Majda že velika dama in
sama ziba v novi zibki majhne otro-
čičke.

Stari naslanjač je globoko vzdihnil
in pogledal na levo stran, kjer je stala
velika skrinja s knjigami. Čital je naslo-
ve knjig in vzklilnil: »Joi, Snežulica
in Trnjulica, moji dobri znanaki! Koli-
kokrat sem poslušal babico, ko vaju je
čitala. Majda je tedaj vselej mirno se-
dela pri babici in verno poslušala!«

Da, tak star naslanjač! Vsakdo je rad
prihajal k njemu in vsak mu je bil do-
bro došel. In kaj vse so bili počeli z
njim! Kolikokrat ga je bila Majda pre-
vrnila in se z njim igrala. Privezala ga
je na vrh in ga vlekla po sobi, ali pa
mu je sedla na njegovo glavo in jahala
po njem, kakor da bi bil konjiček.

Tu je moral stari naslanjač prekiniti
svoje misli, zakaj veter je bil potegnil
skozi okno in v kotu se je nekaj zganilo.
Pogledal je tja in zapazil nekaj nova-
vic, ki so vsele na zapušni vrvi.

»Tudi me vemo marsikaj o babici!«
so dejale nogavice. »Ali nas več ne
poznate? Babica nas je spletla. Mnogo
vemo. Mnogo vemo. Mislim, da celo več
od tebe. Vse babičine misli vemo, ker
jih je vpletla v nas, in nihče drugi jih
ne ve. Toda me jih tudi ne bomo izdale!
Ne bomo jih izdale!«

Morda bi bile nogavice le kaj izble-
betele, če bi jih bil stari naslanjač lepo
prosil; a ta je zdajci prislusnil. Iz stop-
nišča je začul drsajoče korake.

Bog si ga vedi, kdo prihaja tako poz-
no zvečer! Na podstrešju je bilo že sko-
ro tema in stari naslanjač ni mogel raz-
ločiti postav. Zdajci pa je spoznal —
bela čenica in — naočniki.

Moj Bog, moj Bog, skoraj bi bil sta-
ri naslanjač sam potreboval naslanja-
ča, da bi se bil vsedel, tako zelo se je
bil prestrašil. Kakšno veselje!

Babica je bila prišla! Babica, po ka-
teri je tako koprnal! Stopila je k njemu,
pobožala ga po ramenih in sedla vanj.

»Oh, zakaj mi ga niso pustili! Sku-
paj sva postala stara, skupaj sva preži-
vela srečne in žalostne ure in tako lep
je bil še!«

Tako so šepetale babičine vele ustni-
ce; naslonila je glavo nazaj in dve ve-
liki solzi sta ji zdrčali po zgrbančenem
licu. Stari naslanjač je bil srečen, da ni-
koli tega. Tedaj je babici še vedno po-
godu! In solze, ki so ji tekale po licu, so
veljale njemu, staremu naslanjaču! Joi,
kako srečen in ponosen je bil; ta večer
je bil najlepši v njegovem življenju.

Dr. Igor Tavčar
Ljubljana, Breg št. 8

zopet redno ordinira! 138-3

Advokat

13853

Dr. IVO LULIK

je preselil svojo pisarno

na Miklošičevo cesto 20

Palač. OUZD

Telefon št. 2779

Slvko

Volčji roman

Volčji je mežikaje obsedel. Še nikoli
ni bil videl toliko luči. Poizkusil se je
vzravhati in se trepetaje zavlekel z me-
sta. Ves neobgleden je bil sredi tujega
sveta.

Tedaj je pritekla Minuta iz votline in
skočila k njemu. Obvohala ga je in
obizovala, kakor da je njeno lastno de-
tet; takoj je jel tapljati z debelimi no-
žicami po Minuti in siliti k njej; naj-
rajši bi bil ves zlezal vanjo. A Minuta
se je ozrla na Mikija.

»Buli mu bo ime,« je rekla Mikij Mi-
nuti.

Pobral je volčiča, ga zanesel h konju
in ga spravil v bisago. Ko je jahal, je
Minuta ves čas tekla z njim vstric, na
tisti strani, kjer je visela bisaga.

»Evo mamka novega Bulija,« je dejal
Miki, ko je položil volčiča k Vuli in
Muli pod dvokolnico. Več se do na-
daljšega ni ukvarjal z njim; zlezal je v
voz in zaspal.

3. poglavje

Buli ni volk, samo čisti tako

Tako je dobil volčič drugo mater, psi-
co Minuto.

Minuta je tekala po prerji ter iskala
Bulija, svojega sinka; ni ji šlo v glavo,
da bi bil mrtve. Prišla je v gorovje in
ga iskala tam. V votlini je našla mlade-
ga volka.

Njegovi bratci so bili od gladi pogi-
nili. Tudi on sam je bil napol mrtve od
gladi. Zdel je na kamnu in se tresel od
slabosti. Zeblo ga je. Čakal je mater. A
tedaj je prišla Minuta.

Minutine oči so v votlini ostale črne;
nič niso žarele. In Minuta je imela tui
duh. Tudi volčji je dišal Minuti po tu-
jem. Toda oba sta potrebovala drug
drugega; mati otroka, otrok pa matere.

Od tistih dob je prišla pasja mati
vsak dan. Bila je zadovoljna in ni več
iskala mrtvega Bulija; od dvokolnice je
tekla v gorsko votlino, kjer je volčje
dete čakalo nanjo. Volčje dete se je
vsak dan do siteda napilo njenega mle-
ka, ki ga je prej pil Buli.

Mrtve volčiče je Minuta znosila iz
votline. Zdaj je bila to pasja votlina, ne
več volčja jama, in ker je imel psico za
mater, je volčič postal deloma pes.

Miki jev se to uganil. On je razumel
živali. Razumel je, da je volčič Bulijev
naslednik. Krstil ga je za Bulija.

Zdaj je imel volčič ime. S tem ga je
bil človek tako rekoč imenoval za psa,
za človekovega prijatelja in spremnje-
valca. Ali rojen je bil volk in volkovi
so sovražniki ljudi. Videti bomo, kako
je v svojem življenju hodil med nasprot-
ji — ti mali volček z imenom Buli.

Izprva je šlo vse dobro, ker je bil še
tako majhen. Ves svet je bil zanj nov,
tako da ni mogel drugega kakor nepre-
stano gledati, vleči na ušesa in volati,
kar se je godilo okoli njega.

Zdaj ni več ležal v votlini; svet ni bil

(Dalje prihodnjič.)

Kam je izginila gospa Tija?

Ti, o Marija... — Mimo njenih oči — Grajska dekla — Kako je detektivu spodletel načrt — Pred novo zagonetko — Mož iz Indije

V prejšnjem nedeljskem »Jutru« sem vam povedal, kako sem tistega jutra tam v vaški cerkvi pri maši nena doma našel njo, tako dolgo pogrešano in povsod zamašeno iskano gospo Tijo.

Ampak še danes sem prepričan, da bi jaz takrat gospe Tije ne bil opazil in bi odšel iz tega kraja, ne sluteč, da tam biva ona, če — no, če bi ne bil tisti vrli očanec zraven mene tako hudo... recimo, kašljal. To je motilo mojo zbranost, pa sem se ob priliki pomaknil malo naprej in prišel tako vstric pruke, kjer je na drugem koncu klečala ona.

Spreletelo me je po vsem životu, ko sem jo zagledal. Ali je to moglo? Ali me ne varajo moje oči? Skrivaj sem izlekel iz žepa njeno fotografijo in primerjal. Ni mogla biti zmotna: Ona! A slednji dvom je izginil, ko se je sedaj razlegla po cerkvi pesem: »Ti o Marija, moje veselje...« Pela je vsa verna srenja in tudi ona. Lahko ko škranček se je dvigal njen glas nad vse druge glasove in ljubko-žvrgoleče odmeval z višav.

Opazoval sem jo in si belil glavo s to vprašanji. Kaj neki se je zgodilo z njo, kaj jo je zaneslo v to zakonjke, kaj da ona, odlična, elegantna ljubljanska dama, kleči zdaj tukajle preprosta vaška ženska, revno oblečena, z ruto na glavi, skromna ko kaka dekla? Solnčni žarki so se vsipavali v mavričnih barvah na njeno sklonjeno glavo, se kresali ko baker v temnem kodru na njenem čelu in izza bele rute je v rožnatih obrisih proseval njen fini, plemeniti profil. Skoro nepremično je klečala tam in kakor sama zase, oddaljena od vseh, in še skrivnostnejša se je zdela skrivnost, ki je obdajala to žensko.

Nestrno sem čakal, da je minila maša, potem pa sem se zunaj postavil na prežo. Prišla je iz cerkve med zadnjimi in ko je stopala mimo mene, sem skušal ujeti njen pogled. Za hip sem mogel pogledati v njene velike, svetlorjave in nekako otroško-strmeče oči, a njihov pogled je šel mimo mene in preko mene — ona me sploh ni videla. Šel sem za njo. Na vasi je krenila k vozu, ki je tam na vogalu pred štacuno očividno čakal nanjo. Položila je na sedež svoj molitvenik, črne debele bukvice sama pa stopila v štacuno, kjer se je trlo ljudi.

Postal sem pri vozu. Bil je to kaj razdrapan starinski koleselj, kakor jih bo kmalu videti samo še po muzejih, s konjem, ki je moral biti v tesnem sorodstvu s kakim velblodom in ki je v ostalem bil tako sit življenja, da se mu niti muh otepavati ni več ljubilo. Sicer pa, s čim naj bi siromak otepal, ko ni imel niti repa več! Upregi primeren je bil tudi voznik — pritlikav in šepav možic, ki mu je vrh debele glave čepel zavaljan klobuk, iz reže, ših čeljusti pa se je na oba kraja cedil čik v sivkasto kuštrasto brado. Stopical je okoli konja, dva možakarja sta pa imela svojo zabavo z njim.

— Hej, Blažek! mu je zatrobil eden na uho. — Žljaj moraš dati popraviti. Ne prime več.

— Haa? je zarežal Blažek, ki je popravljal nekaj na vajejih Koga neč? — Žljaj imaš zanič, je trobil oni še glasneje. — Boš drčal dol po klancu, Blažek.

— Frčal? Saj nisem tič, da bi frčal. Duš. Pa ti frči, če znaš, se je odrezal Blažek in grdo pogledal naokoli s svojimi kalnimi, krvavo zalitimi očmi.

V tem se je že vrnila iz štacune gospa Tija z zavojčkom v roki in brž sedla na voz. Ni se ozrla nikamor, ni izpregovorila besede, le miren, blag in rahlo-otožen smehljaj je ležal na njenem lepem, nekoliko blestem obličju. Brž se je skobacal na voz tudi Blažek, a ne na kozo, ho vsedel se je kar zadaj k njej kakor kak gospodar. In pri tem sem videl, kako se je njegov blatni škorenj nerodno zadrl ob njeno nogo in ji zamazal nogavico.

Tako sta se odpeljala iz vasi. In tako se je gospa Tija, soproga uglednega in bogatega gospoda N., peljala v tej klavni kočiji, ki so se za njo rogali ljudje. Mene se je vse to zdelo kot neumna in zlobna karikatura in zabolelo me je pri srcu.

— Čigav pa je ta voz? sem vprašal kmeta, ki sta se tam smejala.

— He, iz graščine je.

— Tak, tak. Pa je bila to grajska gospa?

— Menda. Kaj vem. Tam se imajo po svoje, je dejal mož in s tovarišem zavil v krčmo.

Župnik, on bo gotovo kaj več vedel, sem si rekel in se podal v farovž. A ko sem pri zajtrku previdno napeljal pogovor na gospo Tijo, sem videl, da je bilo župniku to neprijetno. Strmo in nekam nezaupno me je pogledal, potem me pa vprašal:

— Kaj veste o tej ženski?

Izprevidel sem, da sem naredil napako in sem se hitel umikati.

— Ničesar ne vem, sem rekel, — samo poznam jo in me je pač malo začudilo, da je zdaj tukaj na letovanju. Navadno je zahajala s svojim možem čez polje na Gorenjsko. Ampak ni čuda, saj pri vas tu je divno, gospod župnik: paradiž za živce! Prihodnje leto, če se bo le dalo, pridem semkaj na počitnice.

Župnik je molčal z resnobnim obrazom, čez čas pa izpregovoril:

— Vsakdo nas nosi kako krivdo. A to mora opraviti sam s seboj in svojim Bogom. Ne sodimo, da ne bomo sojeni. Naša kurja pamet ni v stanu dometi ne božje modrosti ne božjega usmiljenja, ki je neskončno. In noben las ne pade z naše glave brez volje božje.

Iz teh župnikovih besed sem sklepal, da je vedel nekaj o gospe Tiji. Morda je vedel vse. Morda je bila pri njem pri spovedi. Sicer pa — kaj je bilo treba meni še vedeti in zvedeti? Dovolj, da sem vedel, kje je ona. Vse drugo je bila stvar detektiva Klop. Pa sem se žuril v Ljubljano, da mu sporočim veselo novico: Gospa Tija srečno najdena!

Deset dni pozneje. Bil sem med tem na potovanju in se s Klopom od zadnjic še nisva nič videla. Tem bolj radoveden sem bil zdaj, kako se je iztekla stvar z gospo Tijo, in prišedši v Ljubljano, sem takoj stopil k telefonu. Oglasila se je Klopova gospodinja. Gospoda doktorja da ni doma, a na večer se gotovo vrne. Na večer sem spet poklical, oglasil se je Klop: — Da, pridite, pridite. Težko vas že čakam.

— Srečno vse dokončano kaj? Ali dobim zdaj tiste cigarete? S tem vzklom sem veselo prijel pri Klop. hkratu pa presenečeno obstal spričo njegovega tako mračnega obraza.

— Dokončano? je dejal z bridkim nasmehom. — Zdaj šele se prav začnjam!

— ???

— Gospa Tija je še vedno tam v graščini. Zagonetka še vedno ni rešena, je povedal.

Meni je kar sapo zapiralo...

— Sedite, prosim! me je povabil detektiv. — Da vam vse povem, kako je bilo. In da potem skupaj preudariva to čudno zadevo, ki me od nje, po pravici rečeno, že boli glava.

Prižgala sva si cigare in on je pričel:

— Ko ste mi prinesli vest o gospe Tiji, nisem tega takoj sporočil njemu soprogu, ampak sem se najprej sam podal tja dol, da kaj več poizvem in se po tem ravnam. Trebalo je vse previdno upeljati, tako iz ozirov na duševno stanje gospe Tije kakor iz ozirov na željo gospoda N. da mora ostati stvar kolikor mogoče prikrita. No, mudil sem se tamkaj tri dni in zvedel, kar sem potreboval. Zdaj pa poslušajte: Ali veste, kje je pravzaprav gospa Tija?

— No, tam v tisti graščini pač —

— Da, Ampak katera je ta graščina? To je graščina, s katero so zvezani gotovi spomini gospe Tije, spomini na njeno — imenujmo jo tako — njeno prvo ljubezen.

— S tistim mladim graščakom, o čemer vam je pravil njen soprog? Pa tisti človek je menda že davno umrl ali ne?

— Da. Živi pa še njegov brat. Ta je odpeljal gospo Tijo na kresni večer v znamenju srca, je suho povedal detektiv in izpušnil gost oblak dima.

— O, zdaj se mi nekaj jasni —! sem vzkliknil.

— Kar se vam bo takoj spet zamislilo, je suho nagajeval detektiv, — če vam povem, da je gospa Tija zdaj tam v graščini za dekljo, za navadno dekljo. Na lastne oči sem videl, kako je ribala pode. Ni le oblečena kot revna dekla, kakršno ste jo videli, ampak je tudi v resnici revna dekla.

— Tu se vse neha! sem rekel in se resignirano sključil v fotelju. A Klop je nadaljeval:

— Zdaj ste pravo rekli. Pri tej stvari se res vse neha. Tukaj človek ne pride zlepa na jasno in nemogoče si je ustvariti kako sodbo, kjer eno dejstvo pobija drugo. A da boste vedeli, kako ta zadeva zdaj stoji in da bova mogla o tem dalje razgovarjati, vam moram najprej povedati, kako je bilo, ko sva z gospodom N. šla po gospo Tijo, pa se vrnila praznih rok.

— Napravila sva si dobro premišljen načrt. Psihološki moment, to je glavno, sva si rekla in sklenila jo odpeljati na enak način kot jo je odpeljal oni s črnuškega mostu, nenadoma in hipoma. Zvedel sem bil, da prihaja redno vsako nedeljo k maši, tako kakor ste jo vi videli. Pa sva bila v ne-

deljo že zarana z avtom skrita tam v gozdu med graščino in vasio in oprezovala na cesto. Res, točno ob zvone nju je Blažek peljal k maši, in gospod N. je uprl v voz svoje kukalo. Kakor je ta mož krepkih živcev in kakor se zna obvladati, vendar ga je, ko je zagledal svojo ženo v takih okoliščinah, zavito v staro oguljeno pelerino — bilo je mrzlo jutro, — ga je, pravim, prevzelo tako razburjenje, da so mu šklopotali zobje in sem ga komaj zadržal, da ni planil tja k vozu. »Ali jo hočete priversti nazaj še bolj bolno kot je odšla?« sem mu prigovarjal. »Ne smeja je prestrašiti!« Tako sva počakala. In ko se je čez uro voz vračal, sva z avtom zaprla cesto, da je Blažek moral ustaviti. Jaz sem na videz nekaj popravljal pri motorju, pomignil možičku, naj mi pride pomagat, no in tako se je gospod N. mogel nemoteno pomeniti s svojo ženo.

— Dobro jutro, Tija! jo je pozdravil mirno, smehljajoče, veselo kot jo je doma pozdravljaj vsak dan.

— Dobro jutro, Pavle! ga je pozdravila ravno tako — slišim še zdaj njen zvoni, radostni glas — in mu dala roko, ki jo je pritisnil na usta. Nato jo je vzdignil z voza in jo za roko povedel k avtu.

— Zdaj gremo pa domov, kaj ne, Tija? Evo, tvoj plašč sem ti prinesel. Daj obleci, Tija, da te ne bo zeblo. Stal je pred njo s plaščem, ona pa se je tedaj odmaknila in videl sem, kako je v njenih očeh zaplapolal neki strah.

— Domov? je šepetala. — Domov — ne smem še. Ni še dopolnjeno...

— Oh, Tija! je zaječal in jo prijel za obe roki. — Kaj, kaj se, siročica, tako trpinčiš? Pojdi, dete moje, pojdi z menoj in nič se ne boji! Jaz te varujem!

Ona pa je sklenila roke in ko da je hotela pasti pred njim na kolena:

— Ljubi, dobri! je prosila. — Pusti me. Mora biti. Je zavoljo otroka... najinega otroka... je dahnila.

Tedaj jo je izpustil. Ne besede ni rekel več. A ko je spet sedla v svoj voz, je stopil k njej in jo ognil z njenim plaščem. Bog s teboj, Tija! ji je rekel. Nato je pomignil rneni.

In pogljal sem jaz in pogljal je Blažek vsak na svojo stran. A jokal je gospod N. potem vso pot...

Detektiv je končal in nastal je molk. Dokler nisem jaz povzel besede.

— Malo pojasnila bi še prosil. Z njim tam v graščini niste prišli še nič v dotiko?

— Ne. Ker ga sploh nikjer ni najti. Bog ve, kje se klati. A prežim nanj dan na dan. Njega treba dobiti v roke. On je zaklenil dušo gospe Tije. On ima ključ.

— Tako je! sem pritrdil. — A kaj ste sicer zvedeli o tem človeku?

— Hm, marsikaj, kar takole pripovedujejo ljudje. Mlad poba da jo je popihal, s šole in doma, kolovratil po svetu celih dvajset let, letos pomladi pa se naenkrat pojavil, baje je prišel naravnost iz Indije. S seboj je pripeljal opico, ki je ponoči hodila v vas lasat ljudi v spanju, dokler je nista zadavila mesarjeva psa. In on da je čudak. Praviyo ljudje: sicer pa nisem slišal o njem nič slabega in kmetje ga celo hvalijo, ker jim je dal poceni v najem graščinski svet. On pa se menda za domačijo sploh nič ne briga in slej ko prej gospodari tam stari idijotski hlapec Blažek. Zato pa tudi že izgleda graščina ko kako roparsko gnezdo. Da vidite vrt! Pravcata džungla.

— Druge osebe ni v graščini? sem vprašal?

— Detektiv je odkimal. — In zdaj ko njega ni, je gospa Tija tam sama?

— Sama z Blažkom.

— Kaka prilika, sem rekel —

V tem hipu je potrkalo na vrata. Bil je sel z brzojavko. Ko jo je detektiv odprl, se mu je razjasnil obraz.

— Evo, povrnil se je! mi je zaklical.

— Kdo javlja?

— Župnik, moj pomočnik, je povedal in se pomenljivo nasmehnul. — Jutri se popeljem spet tjakaj.

— Vzemite me s seboj! sem zaprosil. — Z veseljem! Saj sem vas baš hotel povabiti. Dva bova gotovo bolje opravila Slutim, da bo vroča bitka.

— Tudi jaz slutim nekaj takega! sem dejal.

In tako sva naslednjega jutra odšla z detektivom Klopom, da se lotiva moža, ki je odpeljal gospo Tijo in hrani ključ do njene tajne...

(Nadaljevanje prihodnje nedelje.)

Josip Fr. Knaflič.

Izenačenje mestnih davščin

Soglasni sklepi Zveze jugoslovanskih mest v pogledu doklad na državne davke, trošarine, mestne doklade in takse — Predstavka g. finančnemu ministru

V pogledu sestave mestnih proračunov je za leto 1929 gospod finančni minister odredil da proračuni v svojih končnih vsotah ne smejo biti višji od proračunov za leto 1928. Dalje gospod finančni minister ni dovolil posebnih zvišanih davščin, tako da morajo mestne občine računati več ali manj le z dosedanjimi dohodki. Navzlic omejeni možnosti dohodkov pa naraščajo stroški in obveznosti mestnih občin. Ne samo radi vedno večjih nalog mestnih občin, ampak tudi zato, ker prinaša novejša državna zakonodaja za mestne občine občutne finančne obremenitve. Mestne občine naj po novem šolskem zakonu skrbijo za stanovanja učiteljev, naj po sanitetnem zakonu graje bolnice, naj vzdržujejo državne ceste, ki vodijo skozi mesta in naj po nameravanim zakonu o pospeševanju kmetijstva prispevajo ogromno vsoto 10% od svojih proračunov za kmetijski fond. Nemogoče bo spraviti v sklad zahtevo, da mestni proračuni ne smejo biti višji ne v celoti, ne glede davščin, ako se nalaga občinam nove davjate in se poleg tega od občin zahteva, da so še svojim lastnim potrebam v polnem obsegu kos in da izvajajo program, ki odgovarja rastočim zahtevam zainteresirane občanstva.

Z izenačenjem zakonodaje o državnih davkih je nastala potreba po izenačenju zakonodaje za samoupravne davščine in doklade Državno finančno politiko bo treba spraviti v sklad z budžetiranjem samoupravnih teles, torej tudi mestnih občin. Kajti neskladnosti je bilo v tem pogledu dosedaj več ko preveč. Ministrstvo za finance je storilo dobro delo, da se je lotilo tega problema s ciljem, zagotoviti mestnim občinam določene in stalne dohodke, bodisi iz sistema lastnih davščin in doklad, ali iz že obstoječih državnih davščin.

Ministrstvo za finance je s posebnim vprašanji zaslilo mestne občine, kakšno stališče zavzemajo k zakoniti ureditvi svojih dohodkov. O vprašanju ministrstva finance se je posvetoval tudi poslovni odbor jugoslovanskih mest na svoji seji dne 19. oktobra 1929 v Splitu in sklenil zavzeti v imenu vseh mest to stališče:

DOKLADE NA DRŽAVNE DAVKE.

Za samoupravna telesa — torej tudi za mestne občine — naj ostane v veljavi dosedanj mešani fiskalni sistem, to je sistem doklad na državne davke in na trošarino, in sistem samostojnih mestnih davščin. Samo z mešanim fiskalnim sistemom je mogoče doseči zmerni odstotek občinskih doklad, katere v abnormno višini najtežje zadenejo davkoplačevalce in poleg tega neupolno vplivajo na razvoj državnih neposrednih davkov.

Maksimiranje, oziroma limitiranje višine davščin ni primerno in tudi ne potrebno. Sklepi o davščinah preko gotove vsote proračunske potrebe, so itak podvrženi odobritvi višje upravne oblasti, katere bo lahko v vsakem slučaju, uvažujoč lokalne in morda izjemne razmere dotičnega mesta, ocenila opravičenost v proračunu izkazanih potrebščin in o tem v zvezi tudi opravičenost davščin.

Iz razlogov javne štednje je finančni zakon dosedaj predpisoval omejitve mestnih davščin. Vendar te omejitve niso imele in ne morejo imeti pravega efekta. V javni upravi velja za štednjo gotova meja, tako zvana razumna štednja. Preko te meje povzroča prisilna štednja zanemarjanje javne uprave. Mnoge mestne občine so se vsled predpisanih davčnih omejitev prekomerno zadolžile s kratkoročnimi posojili, katere ne morejo toliko časa odplačati, dokler veljajo te omejitve.

Oblast, ki odobrava proračun, naj istodobno odobrava višino davščin, oziroma doklad.

TROŠARINE.

V večini mestnih občin je trošarina (predvsem na alkohol) glavni vir dohodkov. Tudi za naprej morajo imeti občine zakonito pravico, da predpisujejo samostojno trošarino. Višino trošarine naj se mestnim občinam ne omejuje. Nadzorstvena oblast ima s pravico potrjevati proračune itak možnost, znižati od občinskega sveta sklenjene trošarinske postavke, ako bi bile pretirane in ako bi ne odgovarjale potrebam dotičnega mesta.

Od 1. januarja 1930 naprej bi imele mestne občine pobirati po novem trošarinskem zakonu doklade v lastnem delokrogu samo do višine, kakor je predvidena za oblastne doklade. To se pravi, da so občinske doklade na trošarino maksimirane in veliko nižje kot doslej. Ako bi se novi predpis trošarinskega zakona res uveljavil 1. januarja, bi imela n. pr. mestna občina ljubljanska prihodnje leto samo na trošarini 4.600.000 Din manj dohodkov, mariborska mestna občina pa 2.000.000 Din. Nobena izmed imenovanih občin ne bi mogla utrpeti milijonskih izgub na dohodkih, ker je popolnoma nemogoče za te izgube dobiti nadomestilo v drugih davščinah. Proračunov pa tudi ni mogoče zmanjšati z ozirom na rastoče potrebe občin. Ministrstvo financ bo moralo v pogledu trošarinskih doklad revidirati svoje dosedanje stališče in pristati, da mestne občine prosto odmerjajo višino doklad. Vsaktera davščina bi bolj bolela, kot doklade na potrošnje vina in špirita. Narodno - gospodarski razlogi in omejitve alkoholizma govori za to, da ostanejo še naprej v mestih vsaj na dosedanje višini trošarinske doklade.

SAMOSTOJNE DOKLADE.

V skupino samostojnih doklad se morajo uvrstiti vse one davščine, ki nimajo značaja takse in ne spadajo med trošarine, kot stanarina doklada na podnajem sob, davščina na nočni obisk gostiln, kavarn in zabavalnih, davščina na klavirje, harmonije in gramofone, doklada na porabo električnega toka in plina; doklada na lovske zakupnine; davščina na pse; dav-

ščina na nezazidane stavbne parcele; doklada na zgradbe proste državnih davkov; davščina od prirasika nepremičnin; davščina na luksuriозна stanovanja; davščina na avtomobile in motorna vozila; davščina na radio - aparate; davščina na reklamo in oglase; davščina na tramvajske karte; davščina za gasilstvo in prispevek zavarovalnic za vzdrževanje poklicnega gasilstva; stalne doklade na koncesionirane obrti in doklade na prostovolne dražbe ter razproda; šolske doklade; davščina na samce; doklade na državne prenosne pristojbine. Vse navedene davščine so že po večini uvedene v mestnih občinah. Odobritev samostojnih doklad naj bi spadala v kompetenco bana, oziroma višje nadzorstvene oblasti.

TAKSE.

Pod pojmom samoupravnih takse razumevamo povračila za izkoriščanje ustanov, katere samoupravno telo ustanavlja in vzdržuje v javnem interesu. Samoupravne takse so ekvivalent za usluge, katere napravi samouprava poedincu, vršče naloge javnopravne oblasti. Zveza jugoslovanskih mest je predlagala, da se prištevalo med mestne občinske takse: stavbne takse kot delno povračilo za delo občinskih organov, ki vrše nadzor nad stavbami, regulacijami in velacijami; sanitetne in veterinarske takse za izdajo živinskih potnih listov, takse za pregled živinskih potrebščin, za klanje živine izven klavnice, za veterinarski pregled, za nadzor nad higienskimi predpisi; tržne takse; takse za firme, oglase in ostalo; administrativne takse za prošnje, na rešitve in vse ostale takse, katere bi se lahko nanašale na javno pravne funkcije samouprav. Poleg tega naj bi bilo mestnim občinam dovoljeno po svojem prevdanku pobirati kanalske pristojbine, takse za odvoz smeti in takse za podelitev domovinstva.

MESTNA PODJETJA IN POSOJILA.

Med ustanove, katerih izkoriščanje bi bilo prepustiti mestnim občinam, je šteti vodovod, plinaro, elektrarno s pravom instalaci, klavnico, kopališča, tramvaj, pogrebne zavode, urejevanje grobov, in zavarovalnice mestnih uslužbencev. Vsa ta podjetja bi se morala upravljati po trgovskih načelih in po posebnih pravilnikih. Mestna podjetja bi bilo popolnoma oprostiti državnih davščin in taks.

Mestna posojila se najamejo le za trajne svrhe in ako bi pokrile iz rednih letnih dohodkov preseglo finančno moč mesta. Posojila se morajo odplačevati po vnaprej določenem načrtu. Izjemoma se lahko posojilo odplača iz mestne imovine, vendar se mora na ta način porabljeno mestno imovino nadoknaditi v določenih obdobjih. Mestne občine naj zakonodajec za najetje posojila oprosti davščin in taks in naj jim zagotovi državno garancijo.

To bi bile v glavnem smernice, katere zastopa Zveza jugoslovanskih mest v pogledu ureditve finance mestnih občin, oziroma v pogledu zakonite zagotovitve stalnih mestnih dohodkov. Pričakujemo, da bo ministrstvo za finance upoštevalo zahteve mestnih občin in v najkrajšem času izdalo naredbo, po kateri se bo mestnim občinam ravnati že pri sestavi proračunov za prihodnje leto.

Ivan Tavčar.

Darujte za Jugoslovansko matico

Prepričajte se in potem šele kupite.

Oglejte si najnovejša blaga

JOS. SNOJ
manufaktura
Ljubljana
V palači »Mestne branilnice«.

Epos plinirske Amerike. Visoka pesem o ljubezni Allie Lee.

Knjiga dela in ljubezni je

Zane Grey

Železna

cesta

Roman

Najkrasnejša povest, ki jo dobiti v tem trenutku na slovenskem knjižnem trgu.

Čitajte to ilijado naše dobe.

Cena:

Broširana Din 35—

Vešana Din 45—

Naroča se pri upravi Jutra v Ljubljani.

Studa zima je na pragu!
Preskrbite si pravočasno
toplo obleko!
Ne pozabite pri tem, da

na obroke

Oblačilnica „Ilirija“ vodi!!!

Največja izbira
Najboljše blago
Najnižje cene

Najdaljši rok odplačevanja!
Zahtevajte vzorce!

Zahtevajte poset potnikal

11775

Oblačilnica „Ilirija“, Ljubljana
Mestni trg 17/L. Telefon 28-25.

Slovensko-hrvatsko-nemško korespondentinja

in pisarniško moč iščemo za Zagreb v trajno nameščenje. — Ponudbe z referencami in zahtevami plače na **Publicitas d. d.**, Zagreb, Gunduličeva 11 pod značko „Za-21301“.

Štofe in sukno

za moške obleke in površnike, tudi zgotovljene obleke in površnike, trikotažo, kovrte, koče, flan, rjuhne ter razno zimsko manufakturno blago, kupite v priznani najcenejši trgovini

Ivan Krošelj

na Kette-Murnovi c. 15 in Zaloški cesti 17

13820

Osebnost mikavnost

uniki dami rast brade in nezaželjenih dlavic. — **CITOKUR** odpravi pri enkratni uporabi takoj vse nadležne dlavice s koreninami vred. Ne draži kože in je priporočana od zdravnikov; mnogo zahvalnih priporočil. Uspeh zagotovljen, sicer se denar vrne. Cena Din 14, 3 steklenice 30 Din.

Dr. Nikol. Kemény, Košice, poštini predal 12/M7, CSR.

Inozemske tvrdke

s prodajno organizacijo za Jugoslavijo v Zagrebu sprejemo

tri zastopnike

in sicer enega za Slovenijo, enega za Srbijo in enega za ostale kraje. Vsakemu je potrebno, da ima domicil in opredeljen rajon. Provizija, delež na dobico, potni stroški, avto ter podzastopniki na razpolago. Samo pisarne ponudbe na **Interklam d. d.**, Zagreb, Marovska 28. pod sifro „Zasiguranja eksistenca“ P-1743 13857

Najpopolnejši in najcenejši aparat za množanje, poslednji uspeh nemške industrije. **Multor Co.**, Beograd, Obilićev venac br. 25, Telef. 33-01. 201a

Prvovrstna apnena jajca

v zabojih po 720 ali 1440 komadov, Din 1.38 za komad postavno Poljčane, vključno zaboja, razpošilja po povzetju

Ekspozna družba Matheis, Suppanz in drug, Maribor

poštini predal 6.

MICHELISOVA MOČILANA KUDELJE I TVORNICA UŽETA D. D.,

Stara Palanka, Bačka

poštini predal 17

ustanovljena 1884

priporoča po konkurenčni ceni

vrvi

za transmisijske pogone

kakor različne vrvi za dvigala, ladje in splete iz prvovrstne bačke konoplje tehnično najpopolnejše dovršene v različnih dimenzijah.

Specijaliteta: transmisijske vrvi z patentiranimi spojkami (Seilschloss).

Moč osebnega vpliva

11 učnih pisem

za hipnotizem, sugestijo, telepatijo itd. Orig. amerik. metode. Popoln uspeh garantiran! Krasna knjiga z navodili in prilogi Din 28. Pošilja: »Veda in znanost«, Celje, Razlagova 8.

Iščemo šoferja

na stalno mesto za parni avto Škoda - Sentinel. Prednost imajo oni, ki imajo kurjiški izpit. Pismen-ponudbe s točnim navedbo zahtev na poštini predal 103

Družabnike

z vložkom od 30.000 Din, naprej sprejem k dobičkanosnemu podjetju. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Brezkonkurenčni nemški predmet«.

MIZARJI!

izšla je vsakemu mizarju neobhodno potrebna knjiga

DOVRŠILNA DELA V MIZARSTVO

Cena je samo Din 40.—, po povzetju Din 45.—, Naroča se samo pri samozaložbi

ROK ARHAR

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

Solidna postrežba! — Zahtevajte ponudbo! Zvonarna in livarna, Št. Vid nad Ljubljano

Zvonovi za cerkve iz zajamčeno prvovrstne bronovine v akordnem skladu in v vseh velikostih. Odlikujejo se po izredno lepem, čistem in močno donečnem glasu. Mnogobrojna priznanja na razp. lago. 49-a

Kovinolivarna - Železolivarna

Vlivanje odlitkov po vzorcu, modelih ali načrtu iz litega železa, bakra, fosforne in strojne kompozicije, rdeče litine, medenine, aluminija, cinka, svinca in drugih kovin — surovo lito ali po želji obdelane.

Odlitki za ležaje, vagonete, peči, št. dilnike, spominske plošče, telovadno orodje, avtomobile, za vse industrijske ter obrtne svrhe v najboljši in zajamčeni kakovosti.

Konkurenčne cene! — Hitra in točna postrežba!

Radl preureditve obrata so naprodaj:

Več plosko-pletilnih strojev v delitvi 3 in pol in 4 in pol palcev avtomatični pletilni stroji za nogavice, 8 in 13 kratna delitve, navijalnice (Spulmaschine) na 16 in 36 vreten in elektromotorji A. E. G. istosmerni tok, 110 voltov, vsi zelo dobro ohranjeni, obrata zmožni. 220

Ponudbe vposlati na: Schäferjevo Pletarno ovčje volne v Apatinu.

Blagor kurjih očes »CHOME«

Milijonkrat najboljši preizkušen nemški fabrikat. Kurja očesa, roženica, bradavice, bule izginejo brez sleda. Nikak obliži.

Tuba Din 10.— (predplačilo). Po povzetju najmanj 1 tubo »CHOME«, pet nožnih kopej in pršilni puder (proti potenju nog) za dva meseca, vse skupaj 54 Din in porto »AURORA« sekt. 16. Novi Sad, Železniška 38.

*Ivazežen predmet za vsakega trgovca, brivca, čevljarja, prodalca in okrajnega zastopnika itd

Radiotehnika Tone Poljšak,

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 5

Najcenejša in najsolidnejša radio-tvrdka

SENZACIJA! Trocevni aparat za priključek na električni tok Din 1900—

Zahtni kanarčki

v istini fini povč in slovite mojsterke šole v Harzu. 10 mark in višje. predpovč, piemenski pari, kletke, piča, tičja zdravila. Veleinteresanten cenovnik z dragocnimi pohudami zastoj. — (Vele-reja) Grosszucht Heydenreich, Bad Suderode 180, Harz.

Halo!

Pozor!

Najboljša brezalkoholna pijača je

Original Sanitas

Dobi se v vseh gostilnah in restavracijah. Izdeluje: I. slovenska tovarna mineralnih voda, Slomškova ul. 27.

Založba »Luč« v Ljubljani, poštini predal V.

Ivan Podržaj

Martin Brbek

Roman

Din 20.—, orig. vez. Din 30.—

Pričujoča povest je resna reč, četudi temu ali onemu ozkočrnežu ne bo všeč, ker realistično riše težko življenje »človeka brez poklica«, človeka, ki bi se ne smel roditi, zlasti ne na naši zemlji...

Književnik dr. P. Karla (Dom. prijatelj)

V isti založbi je izšla knjiga

Dr. Jože Rus

Napoleon ob Soči

Din 6.—, krasno vez. Din 15.—

Knjige se dobe v knjižarni Tiskovne zadruge v Ljubljani in Mariboru.

Za jesensko in zimsko sezijo priporočam:

JANKO ČEŠNIK

modna manufakturna trgovina

Ljubljana,
Lingarjeva ulica
Stritarjeva ulica

svojo bogato

Zalogo

11074

za moške fine in športne obleke, črni in modni kamgarn, ševit, sukno za zimske sukne, blago za površnike. — Samo čehoslovaškega in angleškega izvora.

Zalogo

za ženske obleke, kostume, plašče, velur, kaša, rips, žamet »Krasna izbira modnega žameta«

Zaloga

belega perilnega blaga iz prvovrstne znane tovarne B. Schroll sina, Čehoslovaška.

Zaloga

finih volenih in pavalnatih pokrivačev, prešite odeje lastnega izdelka. Raznovrstne preproge, tekači, predložki, posteljne garniture, zavese.

★ Solidnost mojega podjetja je znana ★

Mladost, svežost, lepota!
CREME DARUVARY

Najbolj dovršen proizvod moderne in znanstvene kozmetike. Kar po prvi uporabi postane koža sveža, mehka in fina odstrani vso nečistost, mozolje, spuščanje, pege, rdečico nosu in drugo. Na zahtevo smo razposlali okoli 30.000 poskušnih puščic ter na temelju tega prejel mnogo priznanj in nad 20.000 naročil. Ne verujte nikomur, ampak zahtevajte brezplačno poskusno puščico, da se prepričate. Pošljemo Vam jo brezplačno, ako nam pošljete za stroške v znak Din 2.—. Originalne trioglate puščice dobite po ceni od Din 15.— v vsaki boljši strokovni trgovini. S pošto pošljete: 112-a

Apoteka BLUM, Subotica 3.

Lepota nog

Nogavice iz gume dajejo nogi vitko in drago obliko. Danesnja moda zahteva lepo in graciozno obliko noge, a to se doseže samo z nošenjem gumnatih nogavic. Nogavice so ustvarjene, a obenem so pokrite vse napake, kakor tudi krone žile (Kramphader). Nogavice iz čiste ameriške gume brez siva, tenke, popolnoma prozorne, dajejo lepo vitko nogo do kolena. Brez siva, v barvi kože (Fleischfarbe) par 180 Din. Pletene gum-nogavice iz najfinjšega trikotja za krone žile do kolena par 190 Din; nogavice čez koleno in stegno samo po meri od 310 Din naprej.

Pleša

in izpadanje las je največja nesreča za staro in mlado. V 24 urah za-estavimo izpadanje las za vedno, odpravimo vse prhljaj, srbel, hras-ete in nesnago »ESPARCETTE« veli in zopet bujno rasti. — Za uspeh garantiramo. — Garnitura stane 60 Din

CENTIFOLIA, kozmetični zavod, Zagreb, Jurišićeva 8. Zahtevajte takoj brezplačne ilustrirane cenike!

Razpis

Dr. Fran Košmerlove dijaške ustanove za slušatelje tehniške srednje šole v Ljubljani.

Mestni magistrat razpisuje dr. Fran Košmerlovo dijaško ustanovo za slušatelje višjega oddelka tehniške srednje šole v Ljubljani v znesku 3.000 (tritisot) Din na leto.

Tozadevni pogoji so razvidni iz razpisa na občinski deski in v veži srednje tehniške šole.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 26. oktobra 1929.

Realitetna pisarna

„Posredovalec“

aruba z o. z. v Ljubljani

se je s Sv. Petra ceste št. 18

13872

preselila

v Tavčarjevo

ulico št. 6

Otvoritev vinotoča!

Cenjenemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril vinotoč na Poljanski cesti št. 17. Točil bom le pristna dakmatinska vina iz lastnih vinogradov in se priporočam za mnogobrojen obisk.

V. MILOŠ.

Žago

13836 z lesno industrijo in

lastnim industrijskim

tirom

se odda v najem.

Na željo se najemniku tudi odstopi predkupna pravica. Vprašanja pod šifro „VEČJI KAPITAL“ na ogl. odd. Jutra

Naznanilo.

Poslovni prostori — ravnateljstvo in tehnične pisarne — gradbenega podjetja »Slograd« slov. gradb. in ind. d. d. v Ljubljani se nahajajo od 1. novembra 1929 naprej v novih lokalih na vogalu Dunajske in Bleiweisove ceste v Zidarevi hiši, Dunajska cesta št. 31. Vhod iz Bleiweisove ceste. Telefon 2180. Brzjavni naslov: Slograd Ljubljana.

Umrli nam je naš dobri oče in zlati stric, gospod

Tomaž Senior

vpokojeni kapetan in posestnik na Senjskem vrhu

Pokopali ga bomo v ponedeljek dne 4. nov. 1929 ob 10. uri dopoldne na Velikonedeljsko pokopališče.

Blag mu spomin!

Vel. Nedelja, dne 2. novembra 1929.

ŽALUJOČI OSTALI.

Jože Gregorin
provizorska krojaška obrt,
se priporoča gospodom in
damam Marmontova ulica
št. 19 — Mirje. 35771

J. Stjepušin, Zagreb

Jurjevska ulica 57

priporoča najbolje tamburice
— strune, partiture, šole in
ostale potreb-
štine za vsa
glasbila. Odi-
kovan na pa-
rški izlozbi

Ceniki franco
Osnaki franco

CENIK
bros-
plače
in
frankot

Din
49

Pletilno
lamstvo

Din
64

A. KIFFMANN

Maribor 136/a

specijalist samo boljših ur

B In na pljučih

in dihalnih organih sploh,
ki se zanimajo za zdravljenje
teh bolezni po
metodi »Zoppich« Ser-
vola, naj prišijo na naslov:
Franco Rosmani,
Servola di Trieste, via
della Pleria 1035, kjer
dobijo koristna pojasnila.
Zajedno je vposlati,
za stroške itd., Lir 16
ali Din 50 za odgovor na
vsakega posameznega
interesanta. — Opo-
zarja se, da se na pisma,
naslovljena direktno na
ime »Zoppich«, ne odgovarja. 13868

„SIDOL“
najboljše sredstvo za čiščenje in
poliranje vseh vrst kovin

„SIRAX“
se upotrebljava za čiščenje celo-
kupnega jedilnega in kuhinjskega
pribora, vsakovrstne posode, ci-
naste, lesene, pločevinaste in
emailirane, kopalne kadi, stop-
njice itd. 12.378

„AZUROL“
najbolje tekoče indigo plavilo.
Dobivajo se povsod!
Pazite na ime in znamko!

Kupina stalno

kostanjev taninski les

smrekove skorje cele in drobljene,
rabljene sode od stroj. in jedil. olja, po
najugodnejših cenah, takojšnje plačilo.

Franc Oset, Sv. Peter v Sav. dol.

Prvovrstna glasbila
direktno iz
TVORNICE
odn. tvora. skladišča.

Veliki ilustrirani
CENIK
dobite zastonj! Zahtevajte ga pri največji
razpošiljalnici glasbil v Jugoslaviji

Meinel & Herold
Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
PODRUŽNICA MARIBOR št. 101 B

Violine	od 95 Din nav.
Tambure	98 „ „
Mandoline	136 „ „
Trube	505 „ „
Gramofoni	345 „ „
Ročne harmonike	od 85 Din nav.

Revmatizem.

Izjava zahvalnosti.

Velečeni gosp. dr. I. Rahle-jevu
Beograd, Sarajevska 70.

Zahvaljujoč se, Vas prosim, da mi odpo-
šljete na naslov mojega očeta po povzetju
za sedaj eno stekleničico Vašega odličnega
zdravila Radio-Balsamika. Prošlega leta
1925. sem prejel od Vas tri stekleničice in
sem se v istini prepričal, da je Vaše zdra-
vilo edina rešitev od revmatizma. Zato sem
priporočil svojemu očetu, da se tudi on
poskusi zdraviti z Radio-Balsamika. Tem
potom se najtopleje zahvaljujem za Vaše
zdravilo, ki me je rešilo mučnih bolečin.

Z odličnim spoštovanjem

Viktor Mirković,

upravitelj kr. pom. Svetilnika »Tri sestrice«.
Ugljan (Dalmacija).

Zdravilo Radio-Balsamika izdehuje, pro-
daja in razpošilja proti naplačilu Labora-
torij Radio-Balsamika dr. I. Rahle-jevu,
Beograd, Sarajevska 70.

Zdravilo se dobi tudi v vseh lekarnah in
drogerijah 168

K moderni toaleti

spadajo v prvi vrsti moderni čevlji. Pred
nakupom čevljev zahtevajte takoj veliki ilu-
strirani cenik brez vsakih stroškov od ve-
letrgovine Stermeckl. Tamkaj boste našli
med drugimi sledeče čevlje: Ševret Din
115, boks 159, ševro 189, moderno barvaste
225, 235, lak kombinirane 276, 284, snežne
čevlje 114, galoše 93, domače čevlje 26, 49
Ogromna izbira vseh vrst čevljev, najboljše
kakovosti in nizkih cen. Neodgovarjalno
se zamenja ali vrne denar. Cez Din 500.—
poštne prosto pošiljanje blaga. Veletrgovina
in industrija čevljev R. STERMECKL, CELJE
št. 20, Slovenija. 181-a

Sentlovrensko
priznано najboljšo
ČAJNO MASLO

iz pasteurizirane smetane —
ima stalno v zalogi Ivan
Pestotnik, trgovina na
Sv. Petra cesti 14. 241

Pozor
ženini in nevesti!
ZIMNICE

(matrace), posteljne
mreže, železne postelje
(zložljive), otomane, di-
vane, in tapetneške iz-
delke nudi najceneje
Rudolf Radovan
tapetnik
Krekov trg št. 7.

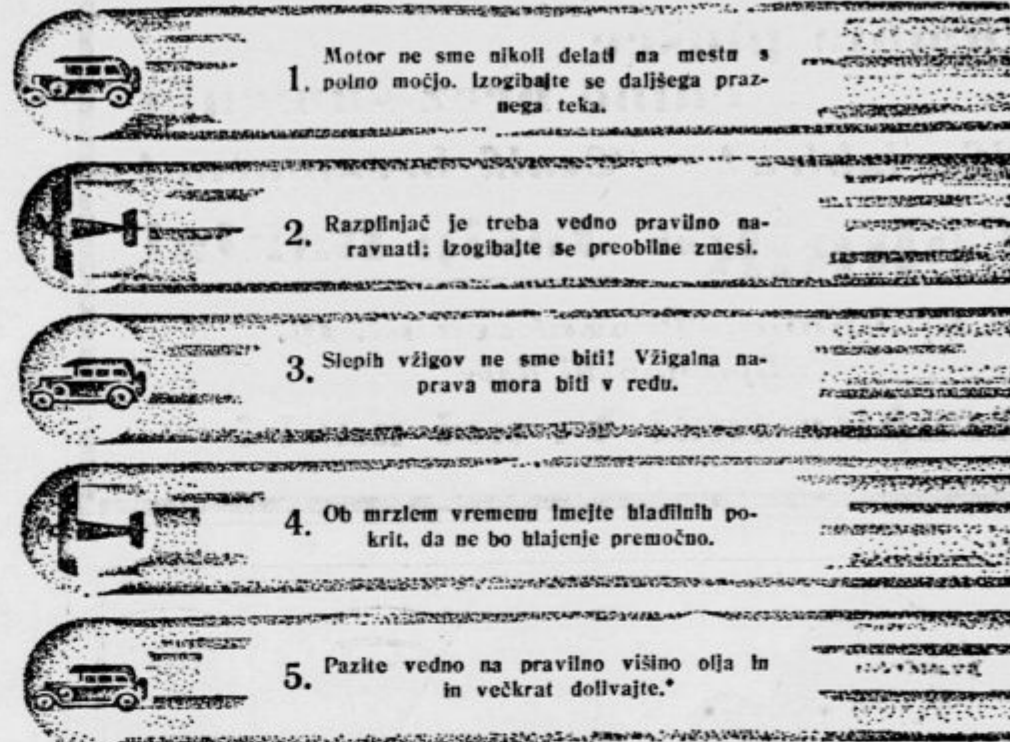
PEKI!!
Gospo-
dinje!!

kupujte samo
KULA MOKO

Priznana in za-
jamčeno najbolj-
ša bačka moka.
13348 Poskusite!

5 priporočil za daljše trajanje olja in za varovanje motorja.

12.425

* Vsako olje nikakor ni primerno za potrebe Vašega motorja. Da si zagotovite pravilno mazanje, uporabljajte za mazanje Vašega motornega vozila ono vrsto Gargoyle Mobiloil-a, ki je navedena v priporočilnem kazalu.

Po kakovosti prvo olje na svetu

Mobiloil

REG. TRADE MARK

Vacuum Oil Company D. D.

1.956

Sifonske, limonadne, pokalične, likerske
in medicinske

ČEHOSTAKLO

BEOGRAD, Carinska ulica 10

LJUBLJANA, Komenskega ulica 20

steklenice

Staro železo

lito (Guss) in drugo, star baker,
medenino, nikel, aluminij, cink, svinec,
cin, bronco in dr. Vam plačuje najbolje

FRANC STUPICA, železnina

Ljubljana, Gospodarska cesta 1

Bioši trgovec z lastnim avtom želi mesta pri večjem podjetju kot

POTNIK

Cenjene dopise na podružnico Jutra v Mariboru pod „Potnik 40“.

**TO JE
NAJBOLJŠA
ČOKOLADA**

**TOVARNA ČOKOLADE
RODA LA CIGOGNE
ZEMUN**

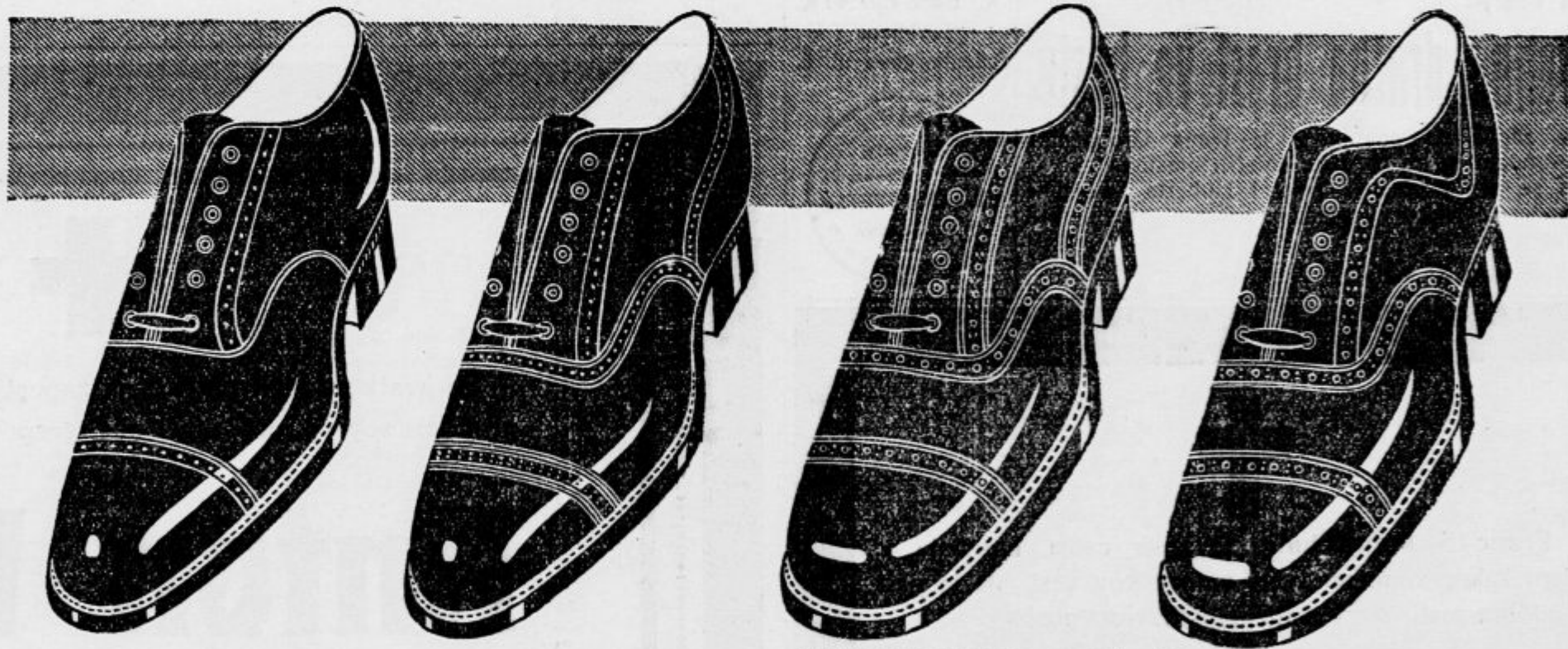
Nepogrešljiva je
za vsako slovensko družino knjiga

Album slovenskih književnikov

ki prinaša 267 slik slovenskih pisateljev,
znanihstvenikov, esejistov in publi-
cistov. Slike so izvedene v bakrotisku
in predstavljajo knjiga najlepši okras za
vsako slovensko hišo. Reprezentativna
knjiga velja broširana 120 Din, v platno
vezana 160 Din.

RAZPOŠILJA JO KNJIGARNA
TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI.

VSAK PAR

Din.

269-

ALI STE VIDELI LEPŠE ČEVLJE? STE LI VIDELI
KJE NIŽJE CENE? OBLIKA, MATERIJAL, IZDE-
LAVA IN ENA EDINSTVENA CENA SO PREDNO-
STI NAŠE OBUČVE.

Rado

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavica
Din 50.000.000—

Skupne rezerve ob
Din 10.000.000—

Ustanovljena 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

Ustanovljena 1900.

PODRUŽNICE:

Brezice, Celje, Crnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto,
Ptuj, Rakek Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Sibenik, Trst.

BRZOJAVNI NASLOV: BANKA LJUBLJANA.

Telefon števil. 2861, 2413,
2502 in 2503.

se priporoča za vse bančne posle.

Columbia 112-a

je danes najboljši gramofon.

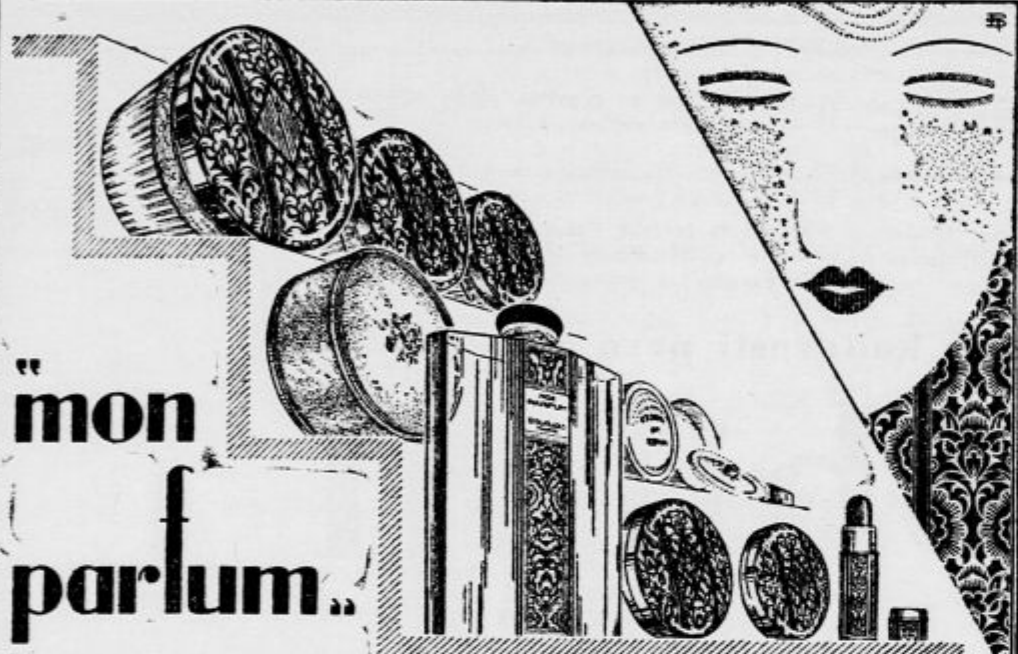
Columbia plošče
edine brez šumenja
Velika izbira! Cenik brezplačno!

„Tehnik“ Josip Banjai

Ljubljana, Pražakova ul. 19.

„Ljubljanski dom“

Kupite tudi Vi pri nas! !

„mon
parfum“

BOURJOIS
PARIS

PH. BELA VARY Rackova ulica 7a ZAGREB

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjam,

da sem otvoril podružnico svoje trgovine z usnjenimi in čevljarškimi potrebščinami na Galusovem nabrežju števil. 17.

Istotam se izdelujejo vsakovrstni gornji deli po naročilu. Se priporočam za obilen obisk. Postrežba točna in solidna.

12950

L. ERJAVEC, Stari trg 11a.

Oglas.

Dne 10. novembra t. l. ob 1/2 11. uri dopoldne se bo vršila

prostovoljna dražba hrastove heste

spadajoče v zapuščino pokojnega g. Ivana Globočnika iz Krškega. Prodalo se bo ca. 670 stoječih hrastov.

Dražba se vrši v notarski pisarni Huberta Završnika v Krškem, koder se lahko vpogledajo dražbeni pogoji med uradnimi urami.

V Krškem, dne 31. oktobra 1929.

Trebušne in kilne pasove

najceneje pri

A. BESEDNIK

Ljubljana

Selenburgova ul. 6.

Franc S. Pototschnig, tovarnar usnja, naznanja v svojem kakor v imenu vseh sorodnikov vest, da je njih srčnodobra mati, stara mati in prababica, gospa

Marija Pototschnig

roj. Korak

dne 31. oktobra 1929 ob pol 11. uri zvečer Bogu vdano v 84 letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blagopokojnice se bo vršil danes, nedelja ob 4. uri popoldne.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek jutraj.

Slovenjgradec, Ljubljana, Konjice, Celje, Maribor, Dravograd, Graz, Wien, Obdach, Bleiburg, Klagenfurt, Wr. Neustadt, Darmstadt, dne 1. novembra 1929.

Globoko žalujoči ostali.

13835

Pozor peki!

Predno kupite električni stroj za mešanje testa, oglejte si naš proizvod v pekarni pri:

g. J. Sašek, Šiška, Celovška cesta 62.

Stroj za izdelavo kajzeric v pekarni:

g. V. Žužeka, Škofja Loka

Njih solidna, čvrsta in natančna konstrukcija jamči za dolgoletno brezhibno uporabo.

Potrebne informacije daje iz prijaznosti gori navedeni.

Severočeská vozovka a strojirna společnost s. r. o. v České Lípě

Brez posebnega obvestila.

Po kratkem trpljenju nas je zapustil naš dragi, nepozabni predobri soprog, oče, stari oče, gospod

Anton Vovk

veleposestnik na Bledu

dne 1. novembra 1929 ob 8. uri zvečer v svojem 65. letu.

Pogreb nepozabnega se bo vršil v nedeljo, dne 3. t. m. ob 1/4 4. popoldne iz hiše žalosti na blejsko pokopališče.

Bled, 1. novembra 1929.

FRANJA VOVK roj. MENCINGER, soproga, JULA poročena MOLNAR, TILA, TONE, MIRO, dr. ing. BOGDAN, MARA — otroci. VERA roj. BOHINC, sinaha, ALEKSANDER MOLNAR, zet, vnuk in vnukinja ter ostali sorodniki.

Donald Keyhoe:

„Gusar v oblakih“

Letalski roman

»Oh, Dick,« je vzkliknila. »Toliko razočaranj sva že doživela. Reci mi, da pot ne more spodleteti. Reci, da je igra vsaj zdaj dobljena!«

Na prvi pogled, bi bil človek imel to liho za navadno občestno gostilno. Težko je bilo spoznati v njej eno izmed najbolj uspevajočih igranic.

Tommy je bil videti tu doma. Kakor star znanec je pozdravil človeka, ki ga je sprejel pri vratih.

»Dajte, Joe, pokličite Otta! Prej ko mogoče moram govoriti z njim.«

»Mr. von Siechner je zgoraj, kakor veste. Zdaj ga ne morem motiti.« Nato je še nekaj zašepetal.

»Mar mi je, če drži banko,« je glasno odvrnil Tom. »Pokličite ga. Važen posel imam do njega.«

Po dolgem oklevanju se je uslužbenec naposled odpravil na vrh. Še delj je trajalo, da se je vrnil z lastnikom.

Oto von Siechner je bil mršav in brkat štiridesetleten mož s kdljakastim nosom. Držal se je pokoncu, kakor pristoji bivšemu vojakcu, in tudi glas mu je bil temu primerno hreščec.

Dick bi bil stavil, da je kak bivši častnik, ki so ga odslovili zaradi škandala ali zločina in ki se zdaj priznava s to zloglasno obrtjo.

Njegove oči so obletele trojico in se nato ustavile na Tomu Randu.

»Nu?« je kratko vprašal. Videti je bilo, da ni motnje nič kaj vesel.

»Čujte, Von. Nekaj važnega vas moram vprašati. Ali je bil tisto jutro, ko so umorili pilota Lawsons, kdo pri vas in vprašal po meni?« Von Siechner je pomislil. Njegovo steklenasto oko je bilo brez izraza.

»Da,« je rekel naposled.

»Kako dolgo je ostal tu?«

»Prišel je zgodaj. Čakal je, — nekaj ur.«

»Ali ga lahko opišete?«

»Boli nizke rasti je bil in tršat. Imel je košate obrvi in rdečkast obraz. Kakih predeset let mu je utegnilo biti.«

Te besede so označevale starega Randa bolj od vsake policijske tiralice.

»Tommy je pri sleherni besedi pokimal.

»To je bil moj oče, Von. Moj oče, ki so ga obdolžili umora. Ob času, ko se je zgodil umor, je bil tu. Hvala vam, Von! To je vse, kar smo hoteli izvedeti. Jutri vam sporočim kaj več.«

Te besede so označevale starega Randa bolj od policijske tiralice.

Veselo, skoro hrupno so se vračali domov. Tommy je prepeval kakor majhen deček. Mary je sedela z zaprtimi očmi in na njenih ustnicah je zdaj pa zdaj zaigral smehljaj globokega blaženega olajšanja. Dick jo je krepko držal za roko in ji molče stiskal prste; drugače ni znal izkazati svoje radosti.

Ko so dospeli v mesto, so zasnovali načrt.

Mary je opozorila na to, da je pred vsem treba sporočiti očetu resnico in mu povedati, da se po nepotrebnem žrtvuje za sina, ki ni nič bolj kriv od njega samega.

Nazadnje sta se s Tomom dogovorila, da se zjutraj zarana odpeljeta v jetišnico.

»Na žalost imam jaz zgodnji poštni polet,« je rekel Dick. »Tako rad bi vaju spremljal. Vsaj zunaj bi čakal, da slišim kako bo sprejel novico.« A mahoma se je izmislil. »Pri tej priliki, Tommy naj vas na nekaj opozorim: da sem z vami, ne bi nikomur pripovedoval, kaj se je zgodilo. Nikake potrebe ni, da bi vedel še kdo razen nas.«

»Niti besedice ne bom črnil,« mu je zatrdil Tom. »Za koga me pa imate, Dick?«

Njihova veselost se tisti večer kar ni mogla unesti. In ko je Dick voščil lahko noč, se je Mary vrgla v njegovo naročje, z ustnicami ga proseč poljubov, nato pa se je bleščeča ozrla vanj kakor da mu hoče z enim samim pogledom dopovedati vso svojo ljubezen.

Drugo jutro je odletel s prvo pošto; v svoji nestrpnosti, da bi zvedel kaj novic, se je naslednji dan vrnil za namestnika nekemu rezervnemu pilotu. Opoldne je bil spet na Randovem letališču.

Ko je dospel, je v svoje presenečenje opazil, da vse letališče govori o najnovejših dogodkih. Zgodba o von Siechnerjevem alibijsu je bila po tem takem obče znana.

Ustavil je mladega Humphriesa in ga vprašal, kako za Boga je prišla novica med ljudi.

»Kaj, Tommy Rand nam je povedal! Celo novine že pišejo o tem!«

Dick se je moral nasmehnuti, ko je pomislil na Tommyjevo resno obljubo, da bo držal jezik za zobmi. Niti za trenutek mu ni prišlo na um, da bi utegnile nastati iz tega kake neprimlikke.

Poklical je Mary na telefon.

»Dick, tako vesela sem, da si spi tu. Čuj, midva s Tommyjem in tisti Mr. von Siechner se popoldne vsi trije odpeljemo v Starktown. Mr. Garrison bi rad govoril z njim. Vzel bomo moj avtomobil in ti moraš z nami.«

Težko si je bilo misliti bolj srečno vožnjo. Dick je sedel zraven Mary in med brnenjem voza sta se Tom in von Siechner polglasno razgovarjala. Kolikor je Dick razložil, sta stavila na vse mogoče: na število brzolavnih drog med dvema točkama, na to, ali bo prvo dekle, ki jo srečajo, plavka ali ne, in na tisoč drugih, enako važnih stvari.

Toda vse bolj ga je zanimalo Maryno pripovedovanje o tem, kako sta bila s Tomom pri očetu. Našla sta ga z glavo naslonjeno med dlani. Ko sta ga prepričala o Tomovi nedolžnosti, se je mahoma zrušil, zaplakal kakor otrok in sto in stokrat ponovil, da je zdaj vse dobro in da lahko spet dvigne glavo. Njegov odvetnik Garrison, po katerega je takoj poslal, ga je našel že čisto izpremenjenega.

Misel na srečni konec je razveselila Dicka tem bolj, ker je opravičba starega Randa obenem pomenila tudi izbrisanje madeža s časti letalske pošte. Zakaj vsi so že izza davna gledali na Randa kakor na živ simbol, v katerem je bilo vteleseno vse podjete.

Zastopnika

dobro vpeljanega v Sloveniji sprejme angleška tekstilna tovarna s skladiščem v Beogradu. Ponudbe z referencami pošlani na naslov: Frušič & Ritzman, Beograd Rapičeva ul. 22

TRAPEZ

Samo ta znamka vam jamči za odlično kakovost vrhnih in snežnih čevljev. Vsak par se pred ekspedicijo kontrolira in opremi s tovarni številko.

Kupite še danes „Trapez“ vrhnje in snežne čevlje, ker so ti najboljši!

Industrijskega uradnika (co)

1386/

vsestransko trgovsko naobraženega, večč ga knjigovodstva (bilance in kalkulacije), ter zmožnega korespondence, sprejme podjetje v bližini Ljubljane. Ponudbe naj s avio le prvovrstne, zanesljive, ter vestne moči z navedbo dosedanjega službovanja, zahtevki i. t. d. na upravo pod šifro „ZAUPANJA VREDEN“.

Dve hiši naprodaj.

Na najlepšem in najzdravljivejšem prostoru v Beogradu na DEDINJU v neposredni bližini tramvajске postaje, in to: Eno z osmimi sobami z fronte, a na dvorišču eno stanovanje treh sob in dva hleva, velikost prostora 855 kv. m. Druga hiša z fronte ima prostor, prikladen za trgovino ali slično, na dvorišču veliko skladišče 6x5 in stanovanje s 4 sobami 5x3 in 4x3. velikost prostora 600 kv. m. Cena zelo ugodna. Za pogoje se je obrniti na lastnika MILANA JOKSIMOVIĆA - DEDINJE - BEOGRAD.

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite najboljše in najcenejše pri stari, priznani trgovki

H. SUTTNER,

Ljubljana, Prešernova ulica 4, poleg frančiškanske cerkve.

Največja in najsolidnejša razpošilnica. Razpošilja v vse kraje tu in iz tujine.

Zahtevajte brezplačni cenik

H. SUTTNER, Ljubljana 4.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švic, znamk

IKO, OMIKO, AXO

China srebrno jedilno orodje s 50-letno pismeno tovarniško garancijo.

Trbovlje

Ali že veste, da dobite vse električne in radio-potrebščine pri znanem

elektro-tehnič. podjetju telefonski in radio odd. J. Klenovšek, Trbovlje I. (zadružna elektr.)

Najboljši v materialu in konstrukciji in najlepši v opremljenosti stroji in kolese „Gritzner“ in „Adler“ za dom obrt in industrijo le pri

I.O.S. PETELINC

Ljubljana

vsega Prešernovega

spomenika ob vodi

vseh razpisov brezplačno

večletna garancija

Zahtevajte ponudbe

NAŠE CENE VLECELO

Prodaja svile z 10% popust!

Za dame:	
Tricot hlače bombazaste	Din 128
Maje cvrnat v vseh velikostih	Din 98
Tricot kombineže barvaste iz najfinije kvalitete	Din 75
Svilene hlače iz barv. tricot	Din 118
Volnene hlače iz čiste volne	Din 225
Kombineže svilene barvaste tricot	Din 265
Bluze iz la flanele najnovejši kroj	Din 390
Domache halje iz enobarvne flanele	Din 100
Za gospode:	
Rokavice, usnjene, Nappa	Din 85
Rokavice, usnjene, podložene	Din 89
Pyjame iz flanele, najnovejši vzorci	Din 148
Za otroke:	
Pullover, vzorci	od Din 45
Čepice, volnene	po Din 10, 8, 6
Sal, volneni	Din 15
Za neugajajoče vrtno denar!	

Posiljamo proti povzetju!

NAŠA AGENCIJA K. S. S. Ljubljana, HEDNI TRG

Razsvetli bolje!

Dobra svetloba je vir veselja.

Nobranje matirane žarnice nov napredek.

OSRAM

Poprašaj elektro-strokovnjaka.

RADIO

na odplačilo!

3 ELEKTRONSKI APARAT, sprejema vse Evropo v zvočnikih z najfinjšimi elektronkami (Pilijs ali Bartum), 1 akumulator Varta 8 Amp., 1 anodna baterija 90 voltov, komplet antenski in zemeljski material in 1 posebno fin zvočnik s krasno svileni silko pri naplaci Din 300.—, še 12 obrokov po Din 180.— mesečno, pri točnem odplačevanju brez obresti ali drugih stroškov.

4 ELEKTRONSKI APARAT Z 4. vse priključne, kakor zgoraj pri naplaci Din 300.— še 12 mesečnih obrokov po Din 225.—.

Za dobro delovanje jamčimo.

V zalogi vse vrste radio-aparatur po najnižjih dnevnih cenah, aparat za priključitev na omrežje brez baterij, veličanska zaloga sestavnih delov, veliki aparati za restavracije in kino-podjetja, ki nadomestujejo največjo godbo in kjer se lahko poleg radia uporabljajo tudi gramofonske plošče.

RADIO FRANC BAR

Ljubljana, Mestni trg 5, tel. 2407

Za Miklavža in Božič naročite že sedaj, postavljam vam pa aparat na željo tudi pozneje.

Simmeringer

tovarniška d. d. za gradnjo strojev in vagonov

Wien XI.

Avstrija

Žerjavi in transportne naprave

Zastopstvo:

Inženirska pisarna Julius Breitwieser
Zagreb, Frankopanska 8

Mesečni ščitnik »Vindobona«

garantirano ne prepuščajoč, danes nepogrešljiv, ker so pasovi pri sedenju, sportu in plesu nezadostni, zaradi česar se pokvari oblika in spodnje perilo. »Vindobona« je mehka, se da prati in tudi kuhati, je neporušljiva, samo 30 gramov teža. Mnogo zahvalni! Cena 75 Din. Mesečna preveza »Feminosat«, dolga leta uporabljiva, higiensko najpopolnejša preveza 125 Din. Naročite še danes!

»AURORA«, sekt. 16, NOVI SAD, Železniška 38.

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni

Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinjšega, in igračni vozički v zalogi. Več znamk živčnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. TRIBUNA F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Pozor!

Nikdar niste bili tako zadovoljni, kadar boste si nabavili prvovrstne JUGO-LUC-PECI, katere izdeluje in popravlja edino domača tvrdka JUGO-LUC, Ljubljana PUHARJEVA ULICA 3.

Vsakovrstno pohištvo za opremo stanovanj in pisarn
Dunajska cesta 17
234

GOSPODINJE!

To je

priznано najboljši

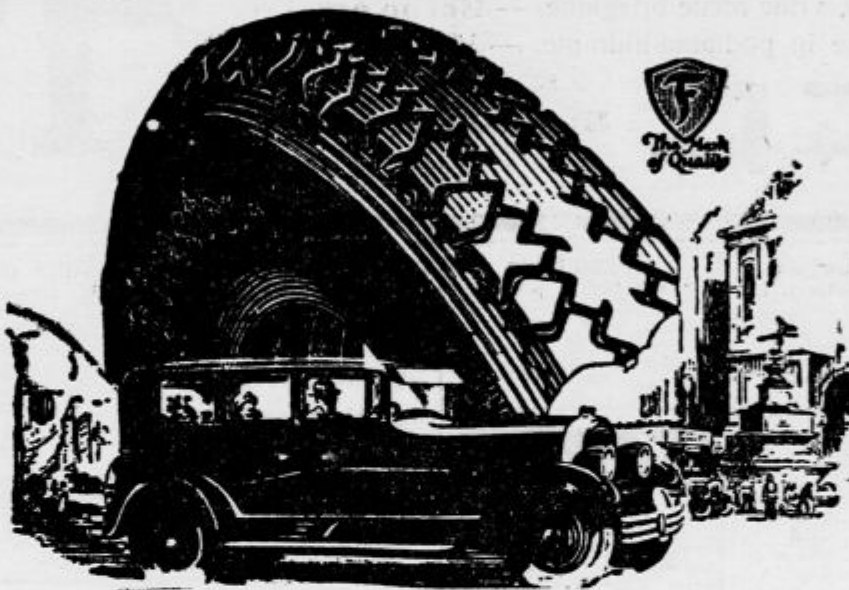
paradižnikov ekstrakt

Dobi se v vseh trgovinah! Zahtevajte pri nakupu paradižnikovega ekstrakta izrecno znamko

„MELLONI“

Svetovnoznana znamka

Firestone

Gum Dipped

Prvorazredna kvaliteta gume in platna jamči za največje število kilometrov za vsak vloženi dinar.

Generalno zastopstvo:

Ivo Novaković,

Zagreb, Žerjavičeva ul. 12.

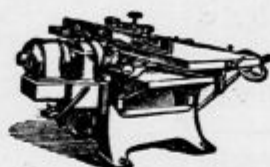
202

Za Ljubljansko oblast:

Posredovalec družba z o. z.

Ljubljana, Dalmatinova 11.

Telefon 29—29.

Najboljši nemški izdelek.

3 leta kredita!

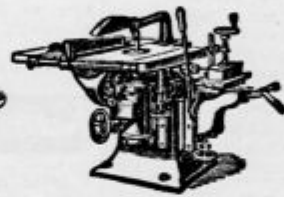
Vse vrste posameznih in univerz. strojev za mizarstvo, kolarstvo in žage z obratom za jermenje in vzdanimi elektromotorji. Kroglična ležišča.

Dobavljajo:

WELKER WERKE,
J. WACHSTEIN

WIEN X/6, Laxenburgerstrasse 14

Poset jugoslovenskih zastopnikov brezplačen!

Najboljši nemški izdelek.

53 let pomade Anna Csillag (Jaz sem Anna Csillag)

Milijoni (gospa, mož in otrok) so rešili svoje lase s Csillag pomado. Kar se je tokrat 53 let po vsem svetu izkazalo kot najboljša, to bo tudi vam pomagalo. Toda ne čakajte, da vam lasje rapidno izpadajo ali da izgubite svojo naravno lepoto, temveč naročite še danes garnituro (pomado in priključke) za Din 85.—, 125.— ali 200.—. Že 53 let svetovno znana Csillag pomada odpravi sadržajni prhljaj v teku 48 ur, prepreči nadaljnje izpadanje las, povzroči nov močan porast las povsod tam, kjer se še nahajajo življenja zmogljive lasne korenice, daje lasem zopet naraven lesk, svilenost, mehko in obvaruje pred predčasno osivostjo. Naročite še danes in naslovite natančno:

„Aurora“ sekt. 16, Novi Sad, Železniška 38 12180

Posteljina

samo iz prvovrstnih kvalitet in higiensko čistega materiala.
Odeje iz vate Din 180.—, 300.—, 350.—, 400.—
odeje iz puha Din 900.—, 1300.—, 1500.—, 1800.—
odeje iz kanele Din 100.—, 130.—, 140.—, 200.—
odeje volnene Din 300.—, 350.—, 450.—, 500.—, 700.—
plumeaux Din 230.—, 300.—, 500.—
zglavniki Din 100.—, 150.—, 180.—, 240.—
madrace iz afrike Din 350.—, 400.—, 450.—
madrace iz žime Din 800.—, 1000.—, 1200.—, 1400.—
posteljno perje Din 45.—, 70.—, 120.—, 170.—, 190.—, 300.—
pili Din 280.—, 370.—, 540.—
Vzorci pošljem brezplačno na ogled, ako se označijo želede kvalitete.
Zahtevajte brezplačni ilustrirani cenik.

„WEKA“ Maribor 9

BOTOT

Edina zobna voda

katero je odobrila

PARIŠKA MEDICINSKA AKADEMIJA

Najstarejša tovarna sveta.

Ustanovljena l. 1753.

LOKAL

v velikosti 50-80 m² za takoj ali pozneje se išče v Ljubljani. V pošte pride Dunajska, Aleksandrova, Miklošičeva cesta, Selenburgova in Prešernova ulica. — Plača se 1—2 let naprej, eventualno se za lokal priprave prostore predela na naše stroške. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Dober plačnik“.

PUH - PERJE R. MIKLAUC LJUBLJANA

Gorenjci!

Ne delajte si nepotrebnih stroškov pri nakupu jesenskega in zimskega blaga. Pohitite v

Radoaljico in na Bled k Dinko Savnik-u

Tam boste ravno tako postreženi kakor v Kranju in Ljubljani. toraj ne zamudite prilike ogledati si bogato zalogo modernih vzorcev. — Cene zajamčeno nizke kakor v vsaki največji trgovini! 12.443

Le en sam poset! In oplačan je Vaš trud!

Kupim večjo količino prvovrstnih namiznih jabolk

proti takojšnjemu plačilu. Cenjene ponudbe z navedbo vrst in množine na 13854

Franc Oset, junior, VRANSKO PRI CELJU

Tovarna POHIŠTVA I. I. NAGLAS, Turiaški trg št. 6

prilporeča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah. 183

Šoferska šola

GOJKO PIPENBACHER

Ljubljana, Dunajska cesta 15

Pisarna in informacije: Rutarjeva 9

Zahtevajte prospekte!

Otvoritev 2. novembra

Služba II. strojnika

za tovarno cementa v Mojstrani

je oddana

13843

kar naj izvoli o vzeti prosilci na znanje